

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

В Л А Д А

BOSNA I HERCEGOVINA

BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE

V L A D A

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
ТЕЛЕФОН: 049 240 820. ФАКС: 049 217 142

www.bdcentral.net

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
ТЕЛЕФОН: 049 240 820. ФАКС: 049 217 142.

DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA (DOP)
BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE
2024–2026. godine

Brčko, srpanj 2023. godine

SADRŽAJ

IZVRŠNI SAŽETAK.....	4
POGLAVLJE 1: UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA 2024. – 2026.	8
POGLAVLJE 2: SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PROJEKCIJE	9
REALNI SEKTOR.....	10
Ekonomska kretanja u 2022. godini.....	10
Projekcije ekonomskih kretanja za razdoblje 2023. – 2026. godine	12
Rizici.....	14
Industrijska proizvodnja u BiH.....	14
Rizici.....	15
Tržište rada – 2022. godina.....	15
Tržište rada – projekcije 2023. – 2026. godine.....	15
Rizici.....	16
Cijene – 2022. godina.....	16
Cijene – projekcije 2023. – 2026. godine.....	17
Rizici.....	18
Prognoza kretanja rasta bankarskih kredita i depozita u razdoblju 2023. – 2026. godina	18
Rizici.....	18
VANJSKI SEKTOR.....	19
Platna bilanca Bosne i Hercegovine.....	19
Pretpostavke za platna bilanca za razdoblje 2023. – 2026. godina.....	19
Rizici.....	20
Kretanja vanjskotrgovinske razmjene u 2022. godini.....	20
Projekcija kretanja vanjskotrgovinske razmjene za razdoblje 2023. – 2026. godina.....	21
Rizici.....	22
Strana izravna ulaganja u 2022. godini.....	22
Projekcije ulaganja 2023. – 2026. godina.....	23
Rizici.....	24
PROGNOZE OSNOVNIH MAKROEKONOMSKIH POKAZATELJA BRČKO DISTRIKTA BiH.....	24
Kretanje BDP-a u Brčko distriktu BiH u razdoblju 2016. – 2022. godina, projekcije za 2023. i pretpostavke kretanja u razdoblju 2024. – 2026. godine.....	25
Cijene / inflacija u 2022., projekcije 2023. – 2026. godine.....	26
Stanovništvo i demografija Brčko distrikta BiH.....	26
Tržište rada	26
Bruto i neto plaće i mirovine u razdoblju 2016. – 2022. i njihove procjene 2023. – 2026. godine.....	27
POGLAVLJE 3: SREDNJOROČNA FISKALNA POLITIKA I PROJEKCIJA PRIHODA	30
Projekcije prihoda od neizravnih poreza 2023. – 2026. godine.....	30
Osnove i pretpostavke projekcija prihoda od neizravnih poreza iz osnovnog scenarija.....	30
Projekcije makroekonomskih pokazatelja, DEP, ožujak 2023. godine.....	30
Projekcije za razdoblje 2023–2026. godine.....	31
Tekuće politike u oblasti indirektnog oporezivanja.....	31
Trendovi naplate neizravnih poreza.....	32
Naplata u razdoblju 2006. – 2022. godina.....	32
Naplata u razdoblju siječanj – ožujak 2023. godine.....	34
Naplata prihoda po vrstama.....	36

Projekcije prihoda od neizravnih poreza za razdoblje 2023. – 2026. godine (osnovni scenarij).....	45
Projekcije za 2023. godinu.....	47
Projekcije za razdoblje 2024. – 2026. godina.....	51
Razlike u odnosu na prethodne projekcije prihoda od neizravnih poreza.....	53
DEP, revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za BiH.....	54
Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za 2023. godinu.....	54
Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za razdoblje 2024. – 2025. godina...	55
OMA, revizija projekcija prihoda od neizravnih poreza.....	56
Razlike izvršenja prihoda u 2022. godini u odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine.....	56
Razlike projekcija prihoda za razdoblje 2023. – 2025. godina u odnosu na projekcije iz 2022. godine.....	57
Rizici.....	58
Posljednje projekcije međunarodnih institucija.....	58
Prihodi od neizravnih poreza u korist Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine.....	60
Prihodi od izravnih poreza u korist Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine.....	61
Neporezni prihodi.....	63
Tekuće donacije i transferi za razdoblje 2024. – 2026. godine.....	68
Ukupno raspoloživi prihodi za razdoblje 2024. – 2026. godine.....	69
Ocjena rizika.....	69
Financiranje.....	70
Financijski planovi izvanproračunskih fondova i izvanbužetskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva (po izvoru financiranja).....	72
Konsolidirani javni prihodi proračuna i financijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva.....	75
POGLAVLJE 4: PROBLEMATIKA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU.....	77
Bruto plate i doprinosi.....	77
Naknade troškova zaposlenih.....	79
Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge.....	80
Tekući i kapitalni transferi, donacije i subvencije.....	81
Izdaci za nabavu stalnih sredstava (kapitalni proračun).....	82
Otplata duga.....	83
Sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnanja.....	87
Sredstva rezerve.....	87
Financijski planovi izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva (rashodi).....	101
POGLAVLJE 5: PRORAČUNSKI PRIORITETI ZA RAZDOBLJE 2023. – 2025. GODINE...	110

IZVRŠNI SAŽETAK

U skladu sa Zakonom o proračunu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/19) pripremljen je Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine.

Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2024. – 2026. godine predstavlja preliminarni nacrt proračuna Brčko distrikta BiH za fiskalnu 2024. godinu, zajedno sa okvirnim planovima za naredne dvije, odnosno 2025. i 2026. godinu.

Ovaj dokument sadrži projekcije prihoda i rashoda za proračun Brčko distrikta BiH, kao i konsolidirane projekcije javnih prihoda i javne potrošnje proračuna Brčko distrikta BiH i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva (Fond zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH, Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH, Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikt BiH i Turistička organizacija Brčko distrikta BiH).

Direkcija za financije Brčko distrikta BiH je pripremila Dokument okvirnog proračuna uz pomoć podataka dobivenih od državne Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) i Odjela za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za neizravno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku BiH – podružnica Brčko, kao i podataka dobivenih od proračunskih korisnika Vlade Brčko distrikta BiH, izvanproračunskih fondova Brčko distrikta BiH i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva.

Dokument okvirnog proračuna Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine sadrži:

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine

Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske projekcije

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna politika i projekcije prihoda

Poglavlje 4: Problematika potrošnje u javnom sektoru

Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za razdoblje 2024. – 2026. godine

Uvod u Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine

Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine je kompleksan i sveobuhvatan dokument srednjoročnog planiranja u koji su uključene analize i projekcije proračuna Brčko distrikta BiH i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva.

S obzirom da Dokument okvirnog proračuna nastoji da kvalitetnije poveže raspodjelu resursa sa prioritetnim politikama Vlade, ovaj dokument predstavlja osnovu za pripremu proračuna Brčko distrikta BiH.

Godišnji proračun je jedan od ključnih instrumenata Vlade Brčko distrikta BiH i omogućava provođenje ciljeva Vladinih politika kroz programe i konkretne aktivnosti. Ključni cilj srednjoročnog proračunskog planiranja, odnosno planiranja Dokumenta okvirnog proračuna je da politike Vlade Brčko distrikta BiH usredsredi na makroekonomske, fiskalne politike i politike rashoda. U skladu s tim, Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine predstavlja prednacrt proračuna Brčko distrikta BiH za 2024. godinu i projekcije za naredne dvije godine, odnosno prikazuje gornje granice rashoda za 2024. godinu za svakog proračunskog korisnika.

Cilj Dokumenta okvirnog proračuna ostvaruje se prvenstveno kroz:

- a) racionalnu javnu potrošnju,
- b) uspješnije određivanje prioriteta pri alokaciji javnih resursa i
- c) učinkovitije korištenje raspoloživih resursa.

Gornje granice rashoda će biti poslane svim proračunskim korisnicima Brčko distrikta BiH u okviru Instrukcije 2 za izradu proračuna, a od kojih se očekuje da pripreme svoje konačne proračunske zahtjeve u skladu s tim gornjim granicama rashoda.

Srednjoročne makroekonomske projekcije

Srednjoročne makroekonomske projekcije obuhvaćaju analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP) i makroekonomske projekcije za Brčko distrikt BiH koje je izradila Direkcija za financije Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine, a polazeći od projekcije DEP-a i podataka dobivenih od Agencije za statistiku BiH – podružnica Brčko.

Srednjoročna fiskalna politika i projekcije prihoda

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda u srednjoročnom razdoblju, do kojih se došlo na osnovu politika prihoda i projiciranih makroekonomskih pokazatelja.

Procijenjeno je da će ukupni raspoloživi prihodi i financiranje u proračunu Brčko distrikta BiH iznositi 301.094.052 KM u 2024. godini, 313.186.352 KM u 2025. godini i 324.691.790 KM u 2026. godini.

Strukturu prihoda Brčko distrikta BiH čine porezni i neporezni prihodi, te tekuće donacije i transferi.

Porezni prihodi predstavljaju prihode od izravnih poreza i prihode od neizravnih poreza.

Na osnovi projekcije prihoda od neizravnih poreza dostavljene od strane OMA-e (Odjel za makroekonomsku analizu pri UIO), te na osnovi ostvarenja iz 2022. godine, kao i ostvarenja iz prvog tromjesečja 2023. godine, planira se da će prihodi od neizravnih poreza, koji pripadaju Vladi Brčko distrikta BiH iznositi 251.600.000 KM u 2024. godini, 262.340.000 KM u 2025. godini i 273.950.000 KM u 2026. godini.

Što se tiče izravnih poreza (Porezi na dobit pojedinaca, Porez na dobit poduzeća, Porezi na plaće, Porez na imovinu, Porez na promet posebnih usluga i Porezi na upotrebu dobara ili na odobrenja za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti), procijenjeno je da će direktni porezi u 2024. godini iznositi 30.950.000 KM, a u 2025. i 2026. godini iznositi po 32.450.000 KM.

Strukturu neporeznih prihoda u Brčko distriktu BiH čine: prihodi od financijske i nefinancijske imovine, ostali prihodi od imovine, prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora, administrativne takse, sudske takse i sudske naknade, komunalne takse, posebne naknade i takse, ostale proračunske naknade i takse, prihodi od pružanja javnih usluga i novčane kazne. Procjenjuje se da će neporezni prihodi u 2024. godini iznositi 11.664.752 KM, u 2025. godini 11.818.052 KM i u 2026. godini 11.873.490 KM.

U strukturi prihoda, sredstva tekućih donacija i transfera planiraju se u visini od 9.300 KM u 2024. godini, 8.300 KM u 2025. godini i 98.300 u 2026. godini.

U projekcijama za 2024. – 2026. godinu je planirano i financiranje iz primitaka od pozajmljivanja javnim poduzećima u iznosu od 6.870.000 KM u 2024. godini, 6.570.000 KM u 2025. godini i u 2026. godini 6.320.000 KM.

Problematika potrošnje u javnom sektoru

Ovaj dio Dokumenta okvirnog proračuna predstavlja analizu troškova bruto plaća i doprinosa, naknada troškova zaposlenih, rashoda za materijal, robe, sitan inventar i usluge, tekućih i kapitalnih transfera, donacija i subvencija, izdataka za nabavu stalnih sredstava, otplate duga, sudskih presuda i rješenja, sudskih i izvansudskih poravnanja i sredstava pričuve.

Ukupna očekivana potrošnja na bruto plaće i doprinose u 2024. godini iznosi 107.335.964 KM. Učešće plaća u ukupnim rashodima za 2024. godinu iznosi 35,65%, za 2025. godinu 34,35% i 33,22% u 2026. godini.

Očekuje se da će u 2024. godini potrošnja na naknade troškova zaposlenih iznositi 8.387.598 KM, u 2025. godini 8.387.173 KM i u 2026. godini 8.450.356 KM.

Učešće naknada troškova zaposlenih u ukupno planiranom proračunu za 2024. godinu čini 2,79%, za 2025. godinu 2,68% i za 2026. godinu 2,60%.

Procjenjuje se da će proračunska potrošnja na rashode za materijal, robe, sitan inventar i usluge u 2024. godini iznositi 34.418.171 KM. Procentualno učešće rashoda za materijal, robe, sitan inventar i usluge za 2024. godinu će iznositi 11,43%, u 2025. godini 10,93%, a u 2026. godini 13,12% od ukupno planiranog proračuna.

U 2024. godini, tekući i kapitalni transferi, donacije i subvencije planirane su u visini od 98.899.685 KM i čine ih: tekući transferi drugim i istim nivoima vlasti, tekuće donacije pojedincima, tekuće donacije neprofitnim organizacijama, subvencije javnim poduzećima, subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima, kapitalni transferi drugim nivoima vlasti, fondovima i javnim ustanovama, kapitalne donacije pojedincima, neprofitnim organizacijama, poduzećima i javnim poduzećima.

Učešće tekućih i kapitalnih transfera, donacija i subvencija u planiranim sredstvima u 2024. godini je 32,85%, u 2025. godini 31,59% i u 2026. godini 36,54%.

U narednom trogodišnjem razdoblju kretanje izdataka za nabavku stalnih sredstava (kapitalnog proračuna) po godinama iznosi:

u 2024. godini 31.180.925 KM ili 10,36% od ukupno planiranog proračuna, u 2025. godini 40.263.593 KM ili 12,86% od ukupno planiranog proračuna i u 2026. godini 32.127.593 KM ili 9,89% od ukupno planiranog proračuna.

Planirana sredstva za otplatu duga u 2024. godini iznose 15.070.692 KM ili 5,01%, u 2025. godini 12.753.153 KM ili 4,07% i u 2026. godini 10.310.480 KM ili 3,18% od ukupno planiranog proračuna.

Sredstva za sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnanja su u 2024. i 2025. godini planirana u iznosu od 3.151.017 KM, dok su u 2026. godini planirana u iznosu od 2.044.065 KM.

Procentualno učešće u 2024. godini iznosi 1,05%, u 2025. godini 1,01% i u 2026. godini 0,63% od ukupno planiranog proračuna.

Sredstva rezerve su planirana u iznosu od 2.650.000 KM u 2024. godini, 7.864.281 KM u 2025. godini i 2.650.000 KM u 2026. godini.

Učešće sredstava pričuve u ukupnom planiranom proračunu za 2024. godinu je 0,88%, za 2025. godinu 2,51% i za 2026. godinu 0,82%.

Proračunski prioriteti 2024. – 2026. godine

U procesu izrade Dokumenta okvirnog proračuna, u dijelu koji se odnosi na prioritete potrošnje, proračunski korisnici su imali priliku da kroz dostavljene informacije (Tabele pregleda prioriteta) sudjeluju u njegovoj izradi.

Na osnovi dostavljenih informacija, Direkcija za financije je sačinila pregled zahtjeva, koje su identificirali proračunski korisnici, a vezani su za politike Vlade Brčko distrikta BiH i prioritete razvoja. Dostavljene informacije su bile osnova za izradu gornjih granica rashoda za razdoblje 2024. – 2026. godine.

Gornja granica rashoda po proračunskim korisnicima za razdoblje 2024. – 2026. godine izrađena je uz uvažavanje postojećih politika Vlade.

Gornje granice rashoda su polazna osnova i okvir unutar kojeg proračunski korisnici mogu sačiniti svoje proračunske zahtjeve, koji će se koristiti pri izradi Proračuna Brčko distrikta BiH za 2024. godinu. Navedene gornje granice rashoda mogu biti izmijenjene tijekom samog procesa izrade proračuna zbog mogućih odstupanja od pretpostavki i promjene politika korištenih pri izradi DOP-a.

POGLAVLJE 1: UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA 2024. – 2026. GODINE

Dokument okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine je kompleksan i sveobuhvatan dokument srednjoročnog planiranja, koji je pripremila Direkcija za financije i isti je integralni dio godišnjeg proračunskog ciklusa. Njegova namjera je da postavi strateški okvir i gornje granice rashoda, unutar kojih bi se trebao pripremiti godišnji proračun za 2024. godinu. On također daje projekcije prihoda i rashoda za razdoblje 2024. – 2026. godine.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog proračuna je da osigura bolju povezanost između prioriternih politika Vlade i načina na koje ona raspodjeljuje sredstva.

Ovaj dokument predstavlja preliminarni nacrt proračuna za 2024. godinu, osnova je za izradu Instrukcije II za izradu proračuna, te uključuje projekcije za sljedeće dvije godine.

Cilj pri izradi Dokumenta okvirnog proračuna nije da pretpostavi finalni ishod procesa pripreme i planiranja proračuna za 2024. godinu, već da osigura polazne osnove za ovaj važan proces.

Proračun je primarno sredstvo, kojim se Vlada služi u implementaciji svojih strateških ciljeva. On je instrument pomoću kojeg se prioriteti Brčko distrikta BiH prenose na usluge, programe i aktivnosti, kao odgovor na socijalne, ekonomske i druge potrebe građana.

Ciklus izrade Dokumenta okvirnog proračuna (DOP-a) Brčko distrikta BiH zasniva se na pristupu planiranja proračuna po metodologiji „deset koraka”, kao konceptu srednjoročnog pristupa planiranju proračuna:

Korak 1 – „Instrukcija I za izradu DOP-a“

Korak 2 - Obrasci pregleda prioriteta proračunskih korisnika

Korak 3 - Srednjoročna makroekonomska projekcija i fiskalna politika

Korak 4 - Dokument okvirnog proračuna

Korak 5 – „Instrukcija II za izradu proračuna” – Gornje granice rashoda za proračunske korisnike

Korak 6 - Zahtjevi proračunskih korisnika

Korak 7 - Rasprave s proračunskim korisnicima

Korak 8 - Odobravanje prijedloga proračuna od strane Vlade i dostavljanje prijedloga Skupštini na razmatranje i usvajanje

Korak 9 - Organiziranje javnih rasprava od strane Skupštine

Korak 10 - Skupštinska rasprava i usvajanje proračuna.

POGLAVLJE 2. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PROJEKCIJE

Ovo poglavlje sadrži osnovne makroekonomske pretpostavke i projekcije na kojima će se temeljiti preliminarne procjene nacrti proračuna institucija BiH, proračuna entiteta, kao i proračuna Brčko distrikta BiH za razdoblje od 2024. – 2026. godine.

U prvom dijelu poglavlja dana je analiza makroekonomskih trendova i srednjoročna makroekonomska projekcija na razini BiH, koju je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje BiH (DEP).

U drugom dijelu poglavlja su prikazane projekcije osnovnih makroekonomskih pokazatelja vezanih za Brčko distrikt BiH, koje je izradila Direkcija za financije Brčko distrikta BiH, polazeći od projekcije DEP-a i podataka Agencije za statistiku BiH – podružnica/ekspozitura Brčko.

Tabela 2.1. Makroekonomski pokazatelji za razdoblje 2021. – 2026. godina

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Nominalni BDP u mil. KM	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	104,7	107,7	104,3	102,5	102,5	102,3
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	38.136	41.407	45.462	48.696	51.425	54.435
Realni rast u %	7,6	3,7	2,0	2,7	3,0	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9
Potrošnja u mil. KM	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
Realni rast u %	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
Vladina potrošnja u mil. KM	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
Realni rast u %	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil. KM	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
Realni rast u %	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil. KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4,0	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil. KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil. KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6,0
Uvoz u mil. KM	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
Nominalni rast u %	26,7	32,5	6,1	7,1	7,2	8,5
Realni rast u %	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9

Izvoz u mil. KM	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
Nominalni rast u %	38,9	30,2	9,4	10,2	10,6	11,3
Realni rast u %	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	21,1	21,5	22,5	23,3	24,1
Bilanca tekućeg računa u mil. KM	-923	-2.045	-1.754	-1.442	-1.178	-1.090
Rast u %	-17,2	121,8	-16,1	-17,8	-18,3	-7,5
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-2,4	-4,7	-3,7	-2,9	-2,2	-2,0

Realni sektor

Ekonomska kretanja u 2022. godini

Trenutno raspoloživi statistički podatci BHAS-a (statistika nacionalnih računa) za 2022. godinu ukazuju na to da je trend rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine nastavljen. Tako je Bosna i Hercegovina, unatoč izazovima kao što su kriza u Ukrajini, pojačani inflatorni pritisci i slabljenje globalnog ekonomskog rasta uspjela ostvariti relativno dobar ekonomski rast. Naime, prema podacima BHAS-a (statistika nacionalnih računa, rashodni pristup (K1-K3 2022) za razdoblje siječanj-rujan 2022. godine) ekonomski rast u Bosni i Hercegovini iznosio je oko 4,4% u odnosu na isti razdoblje prethodne godine.¹ Međutim, ono što vrijedi istaći jeste da je u drugoj polovici 2022. godine trend rasta značajno usporen u odnosu na početak godine što potvrđuju registrirane stope ekonomskog rasta po kvartalima (K1 5,0%, K2 5,8% i K3 2,6%). Uvidom u strukturu ostvarenog rasta može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i bruto investicija predstavljala glavni oslonac rasta BDP-a, dok je vanjskotrgovinska bilanca imala negativan doprinos ekonomskom rastu. Ako se ima u vidu da eksterno okruženje predstavlja veoma važnu strukturnu odrednicu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, može se zaključiti da je visoka razina gospodarske aktivnosti u zemljama EU (realni rast od oko 3,5%²) značajno doprinijela povećanju BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.³

Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine – DEP BiH na bazi raspoloživih podataka nacionalnih računa za 3 kvartala i kratkoročnih statističkih pokazatelja za K4 procjenjuje da je Bosna i Hercegovina u 2022. godini zabilježila realni rast BDP-a od 3,7%, dok je nominalna stopa rasta iznosila 7,7% u odnosu na prethodnu godinu.⁴ Ako se pažljivije promatra struktura procijenjenog rasta BDP-a za 2022. godinu može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje finalne potrošnje i investicija predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. Naime, prema projekcijama DEP-a u 2022. godini u Bosni i Hercegovini došlo je do povećanja finalne potrošnje od 3,3% (privatna potrošnja 3,4%, javna potrošnja 2,8%), tako da je ukupan doprinos ekonomskom rastu iznosio 2,8 p.p. Povećanje broja zaposlenih od oko 2%, dvocifren rast novčanih priliva iz inostranstva uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% usprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su ovaj rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od preko 3% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u 2022. godine. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od preko 30%,

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Priopćenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podatci za K3 2022. godine“, 30.12.2022. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the fourth quarter of 2022“, 15/2023 - 31 January 23

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 3rd Quarter 2022.

⁴ Projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine – DEP BiH, ožujak 2023. godine.

kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 16% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda uslijed poduzetih mjera u borbi protiv inflacije i izborne godine, javna potrošnja je očekivano porasla za skoro 3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine uz doprinos ekonomskom rastu od 0,5 p.p.

Međutim, ono što je obilježilo 2022. godinu u ekonomskom smislu, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u svijetu jesu svakako pojačani inflatorni pritisci i izrazito visoke stope rasta cijena roba i usluga. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snabdijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su do naglog skoka svjetskih cijena, prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u 2022. godini prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni plin 213%) i hrane 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.⁵ Tako je u Bosni i Hercegovini u 2022. godini registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od oko 14% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ovaj rast, kako svjetskih, tako i potrošačkih cijena predstavlja ključni razlog usporavanja ekonomskog rasta u drugoj polovici 2022. godine, a projekcije međunarodnih institucija ukazuju na dodatna usporavanja tijekom sljedeće godine.

Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa BHAS-a za 2022. godinu u Bosni i Hercegovini je registriran relativno snažan rast ukupnih investicija od skoro 6,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio 1,5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija potrebno je imati u vidu da se u okviru navedene kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerojatno imale utjecaj na rast investicija u ovom razdoblju. Pored kategorije zaliha, ova relativno visoka stopa rasta investicije nesumnjivo je posljedica i niske osnovice, s obzirom da je zastupljenost investicija u strukturi BDP-a u Bosni i Hercegovini još uvijek relativno skromna. S druge strane, istovremeni rast kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetskih cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Ukupna vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini uvećana je za skoro 12 milijardi KM, što je povećanje za oko ¼ u odnosu na prethodnu godinu u nominalnom smislu. Ovo povećanje u okviru vanjskotrgovinske razmjene dobrim dijelom je posljedica dvocifrenih povećanja izvoznih i uvoznih cijena.

Prema procjeni DEP-a za 2022. godinu uslijed jačanja izvozne tražnje, povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije i povećane aktivnosti u sektoru turizma, Bosna i Hercegovina je ostvarila realni rast ukupnog izvoza od 22% (rast izvoza roba 18,6%, rast izvoza usluga skoro 35%). S druge strane, snažan rast domaće tražnje uslijed povećanja potrošnje i u određenoj mjeri investicija rezultirao je povećanjem ukupnog uvoza u Bosnu i Hercegovinu od 18,8% u realnom smislu, pri čemu je rast uvoza roba iznosio 18% dok je uvoz usluga uvećan za skoro 35%. Visoka razina ekonomske aktivnosti u zemlji i ovaj trend kretanja izvoza i uvoza doveli su do povećanja vanjskotrgovinskog deficita u Bosni i Hercegovini od 6,6% u realnom smislu, tako da je vanjski sektor imao negativan doprinos u ekonomskom rastu od skoro 1 p.p. Ovo povećanje vanjskotrgovinskog deficita u Bosni i Hercegovini s druge strane je dovelo do povećanja deficita tekućeg računa u okviru platne bilance Bosne i Hercegovine na oko 4,7% BDP-a u 2022. godine.

⁵ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&sId=1547558078595>

Projekcije ekonomskih kretanja za razdoblje 2023. – 2026. godina

Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2023. – 2026. godine pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika koje su vezane za globalnu pandemiju COVID-19 već početkom 2022. godine došlo je do dodatnog usložnjavanja međunarodnih političko-ekonomskih prilika koje su vezane za dešavanja u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestiraju se kroz trgovinske, financijske, cjenovne šokove koje neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, ranija izvješća su pokazala da vanjsko okruženje (EU i zemlje regije) predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF – Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka i Europska komisija u određenim publikacijama ukazuju na to da će najnovija međunarodna događanja imati negativne ekonomske posljedice po svjetsku ekonomiju.⁶ Negativne ekonomske posljedice su već vidljive i ogledaju se kroz porast svjetskih cijena energenata i hrane, nestabilnost na financijskim tržištima što bi u konačnici moglo ugroziti oporavak svjetske ekonomije iz prethodne godine s obzirom da se očekuje slabljenje globalnog ekonomskog rasta na ispod 3%. Stoga vrijedi istaći da se DEP prilikom pripreme ovog izvješća u okviru projiciranja ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju koristio februarskim izdanjem *European Economic Forecast Winter 2023 (Institutional Paper 194)*.⁷ DG ECFIN je tako u skladu sa najnovijim ekonomskim kretanjima u svijetu značajno revidirao projekcije ekonomskog rasta za zemlje EU koje iznose 0,8% u 2023. i 1,6% u 2024. godini. S obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u zemlji u narednom razdoblju. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tijekom programskog razdoblja 2023. – 2026. godine predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usložnjavanje, kako eksternih, tako i internih dinamika bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjilo njen potencijalni rast.

Imajući u vidu navedene, kako eksterne, tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u razdoblju 2023. – 2026. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 3% na godišnjem nivou (2023: 2%, 2024: 2,7%, 2025: 3,0% i 2026. godina 3,3%). Najnovija dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju (povećani eksterni rizici), snažan rast svjetskih cijena (energenti i hrana) i poprilično visoka osnovica iz prethodne godine (stopa rasta 3,7%) rezultirali su revidiranjem projekcije ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2023. godini. Tako se prema projekcijama DEP-a za 2023. godinu u Bosni i Hercegovini može očekivati realni ekonomski rast od oko 2,0% u odnosu na prethodnu godinu. Posljedica je ovo veoma izraženih inflatornih pritisaka koji su započeli tokom prethodne godine uslijed prekida u globalnim lancima snabdijevanja (COVID-19 kriza), a dodatno intenzivirani u 2022. godini uslijed najnovijih dešavanja u odnosima između Rusije i Ukrajine.⁸ Ako se pažljivije posmatra struktura projiciranog ekonomskog rasta u 2023. godini, vidljivo je da bi domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i u manjoj mjeri investicija, predstavljala glavno uporište istog, dok je očekivani doprinos vanjskog sektora neutralan.

⁶ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2022/03/05/pr2261-imf-staff-statement-on-the-economic-impact-of-war-in-ukraine>

⁷ European Commission, “DG ECFIN, „European Economic Forecast“ Winter 2023 (Institutional Paper 194) February 2023.

⁸ Detaljnije informacije o projekcijama cjenovnih kretanja u Bosni i Hercegovini i svijetu za 2022. – 2025. godine prikazan je u posebnom poglavlju ovog izvješća o cijenama.

Pod pretpostavkom normalizacije, kako eksternih, tako i internih dinamika u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2024. – 2026. godina može se očekivati ekonomski rast od oko 3%. Promatrano pojedinačno po godinama u 2024. godini očekivana stopa ekonomskog rasta iznosi 2,7%, u 2025. 3,0% i u 2026. godini 3,3% u odnosu na prethodnu godinu. Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tijekom ovog razdoblja trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga) trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u razdoblju 2024. – 2026. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,4%. S druge strane, imajući u vidu visoku razinu javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini, tijekom ovog razdoblja očekuje se postepena stabilizacija javnih financija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje.

Tako se u razdoblju 2024. – 2026. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje od oko 0,6% na godišnjoj razini. Ako se ima u vidu da bi tijekom ovog razdoblja projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u BDP-u bi se djelomično smanjio na oko 18% u razdoblju 2024. – 2026. godina. U ovom vremenskom razdoblju očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U razdoblju 2024. – 2026. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5% (2024: 4,1%, 2025: 4,3%, 2026: 6,7%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu europskih integracija u kombinaciji sa unaprjeđenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese moglo povećati interes, kako domaćih, tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu.

S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za poticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih financijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 7,5%, za razdoblje od 2024. do 2026. godine. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 3,5% BDP-a. Postepena stabilizacija u eksternom okruženju uz unaprjeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduvjet poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uvjetom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u razdoblju 2024. – 2026. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od oko 8% pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tijekom ovog razdoblja zahvaljujući ovom izvoznom rastu, udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 55% na kraju 2026. godine.

S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom razdoblju trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 5,8%. Tokom ovog razdoblja očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 65% BDP-a na kraju 2026. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinske

bilance kao udio u BDP-u na oko 10%, odnosno blago pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2026. godinom trebala iznositi preko 85%.

Rizici

Rizici po ostvarivanje projekcija ekonomskog rasta u osnovnom scenariju mogu se klasificirati u dvije skupine (vanjski i unutarnji). U vrijeme pripreme ovog izvješća čini se da su vanjski rizici dosta izraženiji i predstavljaju veći rizik za realizaciju projekcija ekonomskog rasta iz osnovnog scenarija u odnosu na unutarnje. Naime, nakon stabilizacije epidemioloških prilika koje su vezane za COVID-19, početkom 2022. godine došlo je do eskalacije sukoba Ukrajine i Rusije što će nesumnjivo imati negativne ekonomske posljedice po globalnu ekonomiju i samim tim i Bosnu i Hercegovinu. Daljnja eskalacija ukrajinske krize, kao i jačanje inflatornih pritisaka, kako na globalnoj razini, tako i u Bosni i Hercegovini zasigurno bi imali negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu, a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u osnovnom scenariju.

S druge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutarnji izazovi, odnosno unutarnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutarnji rizici predstavljaju složen sustav donošenja odluka i spor tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji i provođenju strukturalnih reformi mogla bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Što se tiče rizika u srednjem roku, oni se odnose na migraciju stanovništva iz Bosne i Hercegovine, a to se naročito odnosi na mladi, obrazovani i kvalificiran kadar što bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektiranog.

Industrijska proizvodnja u BiH

Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) za 2022. godine ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti nastavljen, ali nešto nižim intenzitetom u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima Eurostata za 2022. godinu u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od oko 3,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio oko 2%.⁹ Čini se da je sličan trend kretanja privredne aktivnosti primjetan i u Bosni i Hercegovini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za 2022. godinu u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Promatrano po kvartalima, registrirane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje su iznosile K1 3,9%, K2 5,3%, K3 -0,3% i K4 -2,0%. Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na implicitan način ukazuje da ekonomska aktivnost usporava u odnosu na početak godine.

Ako se detaljnije promatra struktura fizičkog obima proizvodnje može se zaključiti da je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2022. godini ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 4,4%. S druge strane, u okviru sektora rudarstva zabilježeno je smanjenje od 3,7%, dok je proizvodnja električne energije smanjena za preko 5% u odnosu na prethodnu godinu.

⁹ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 December 2022.

Projekcije kretanja industrijske proizvodnje u BiH u razdoblju 2023. – 2026. godina

U razdoblju 2023. – 2026. godina, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u svijetu se očekuje usporavanje ekonomskog rasta što će se odraziti i na kretanje obima proizvodnje, zaposlenosti i izvoza. Tijekom promatranog razdoblja kretanja u okviru industrijske proizvodnje će pored ekonomskih kretanja u vanjskom okruženju dosta ovisiti i od internih dinamika u Bosni i Hercegovini. Naime, tijekom ovog razdoblja očekuje se poboljšanje implementacije reformskih mjera na unaprjeđenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini. Poboljšanje poslovnog ambijenta je preduvjet za povećanje investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača, kako na domaćem, tako i na inostranim tržištima. Samo pod uvjetom materijalizacije, kako eksternih, tako i internih pretpostavki, projekcija DEP-a je da bi Bosna i Hercegovina mogla ostvarivati prosječne godišnje stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje od oko 5%.

Rizici

Rizici po pitanju projekcije kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u osnovnom scenariju su identični općim rizicima koji su navedeni u uvodnom dijelu dokumenta o ekonomskim kretanjima. Pored općih rizika koji su navedeni u uvodnom dijelu, vrijedi istaći da stabilnost u proizvodnji električne energije u dobroj mjeri ovisi od hidroloških prilika i pogonske spremnosti termoelektrana. Nepovoljne hidrološke prilike, kao i dotrajali termoenergetski kapaciteti, odnosno niska pogonska spremnost mogli bi se negativno odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini i samim tim fizički obim ukupne industrijske proizvodnje.

U srednjem roku rizik za projektirano jačanje industrijske proizvodnje mogao bi predstavljati eventualna kašnjenja u reformskim procesima koja imaju za cilj unaprjeđenje poslovnog okruženja u zemlji.

Tržište rada u BiH

Tržište rada – 2022. godina

U razdoblju I-XII 2022. godine prosječan broj zaposlenih je iznosio oko 840,5¹⁰ hiljada i veći je za 2,3% u odnosu na 2021. godinu. Promatrajući broj zaposlenih osoba prema područjima djelatnosti, najznačajniji rast u 2022. godini bio je u oblasti prerađivačke industrije, trgovine, informacija i komunikacija. Sve ostale djelatnosti imale su manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini. U prosjeku razdoblja I-XII 2022. godine, broj registriranih nezaposlenih osoba je smanjen za 8% g/g i iznosio je 363 tisuća. Prosječna neto plaća u razdoblju I-XII 2022. godine iznosila je 1.122 KM uz nominalni rast od 12,5% u odnosu na isto razdoblje 2021. godine, dok je realni rast bio negativan (-1,3%) zbog visoke inflacije.

Tržište rada – projekcije 2023. – 2026. godine

Prema prvim podacima u siječnju 2023. godine broj zaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini je uvećan za 2,4% i iznosi 850,9¹¹ hiljada. Istovremeno prosječna neto plaća je uvećana za 15,9% i iznosi 1.209 KM. Projekcije na tržištu rada do kraja 2023. godine uglavnom su bazirane na očekivanom ekonomskom rastu u promatranom razdoblju, odnosno ambijentu poslovanja koji determinira razinu ekonomske aktivnosti. Pored toga, uzeta su u obzir predviđanja i projekcije

¹⁰ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

¹¹ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

određenih međunarodnih institucija (EK, ECB, Svjetska banka itd.) koja bi mogla neizravno utjecati na poslovno okruženje, a time i na razvoj dešavanja na tržištu rada. ECB u svojim posljednjim projekcijama u ožujku 2023. godine predviđa da bi stopa nezaposlenosti u eurozoni mogla ostati skoro nepromijenjena u odnosu na prethodnu godinu i iznositi 6,6%¹², uz rast broja zaposlenih osoba od 0,8% g/g i znatno sporiji ekonomski rast. Prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2023. godini se također očekuje nešto sporiji ekonomski rast od 2% u usporedbi sa prethodnom godinom (detaljnije u poglavlju o ekonomskom rastu). Očekuje se da bi se broj zaposlenih osoba mogao nastaviti uvećavati, ali po nešto sporijoj stopi rasta u odnosu na prethodnu godinu (1,6% g/g) uz postepeno smanjenje stope nezaposlenosti. Pored toga, rast prosječne neto plaće bi mogao iznositi oko 11% g/g.¹³ Ipak, projekcije na tržištu rada ovise od rizika koji bi mogli značajno utjecati na pretpostavljeni rast plaća, kao i broj zaposlenih osoba.¹⁴

Izrada srednjoročnog scenarija za razdoblje 2024. – 2026. godine u oblasti tržišta rada bazirana je na očekivanom ekonomskom rastu u promatranom razdoblju, odnosno obimu potražnje, trgovine i investicija. ECB u svojim projekcijama¹⁵ predviđa u 2024. – 2025. godini nešto brži ekonomski rast (u odnosu na 2023. godinu) uz nepromijenjenu stopu nezaposlenosti u eurozoni od 6,6%. Istovremeno u promatranom razdoblju se očekuje stopa rasta broja zaposlenih osoba (0,3%-0,4%). Prema projekcijama DEP-a, u razdoblju 2024. – 2026. godine, u Bosni i Hercegovini se također očekuje brži ekonomski rast u usporedbi s prethodnom godinom. Uz bolje poslovne prilike stvorili bi se uvjeti za nastavak postepenog rasta broja zaposlenih osoba. Pretpostavljeni ekonomski rast bi se trebao odraziti na rast broja zaposlenih osoba u mnogom djelatnostima. Kao i prethodnih godina, očekuje se da bi doprinos rastu broja zaposlenih mogao biti skromniji u javnom¹⁶ sektoru u odnosu na ostala područja djelatnosti. Najveći broj zaposlenih osoba bi mogao ostati i dalje u oblasti trgovine i prerađivačke industrije koje ujedno zapošljavaju najviše osoba (oko 39%). Generalno, uz povoljniju poslovnu klimu, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u okruženju i zemljama EU, u razdoblju 2024. – 2026. godine očekuje se povećanje broja zaposlenih osoba oko 1,7% g/g, uz uvećanje neto plaća od 3,2%-3,9% g/g.

Rizici

Projekcije na tržištu rada određene su značajno dešavanjima u okruženju, odnosno poslovnim ambijentom, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u svijetu. Uz sporiji ekonomski rast, manji obim investicija, trgovine i uopće lošije uvjete poslovanja, rast broja zaposlenih osoba i zarada bi mogao biti niži od pretpostavljenog u osnovnom scenariju. Pored toga, kontinuirano smanjenje radne snage (kroz migracije stanovništva) i stepen implementacije planiranih strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini mogao bi utjecati na promatrane indikatore tržišta rada, kao i na razinu kupovne moći i životnog standarda. Sve navedene promjene ujedno predstavljaju osnovne rizike za projekcije koji bi usporili i odgodili jačanje tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

Cijene

Cijene – 2022. godina

Nakon što je u razdoblju K1-K3 2022. godine registriran ubrzan rast inflacije, u K4 dolazi do postepenog usporavanja ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini. U razdoblju I-XII 2022/I-XII

¹² U 2022. godini je iznosila 6,7%.

¹³ Stopa rasta prosječne neto plaće mogla bi biti rezultat ne samo rasta plaća u oba entiteta tijekom 2022. godine nego i rasta plaća u 2023. godini (što bi se dodatno odrazilo na rast prosječne neto plaće).

¹⁴ Od navedenih rizika će ovisiti intenzitet stope rasta broja zaposlenih osoba i neto plaća u osnovnom scenariju.

¹⁵ Projekcije iz ožujka 2023. godine.

¹⁶ U analizi se misli na djelatnosti javne uprave, zdravstva i obrazovanja.

2021 inflacija je iznosila 14%. Rast cijena u promatranom razdoblju potaknut je značajnim rastom cijena sirove nafte i hrane. Zbog viših cijena nafte i naftnih derivata u odjeljku prijevoza cijene su bile više za 25,4%. Na taj način vanjski pritisci na cijene imali su veliki utjecaj na ukupnu inflaciju kroz prenošenje troškovnih pritisaka sa proizvođačkih na potrošačke cijene. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića (najveći udio u CPI indeksu) su uvećane za 21,5% g/g. U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata cijene su uvećane za 14% g/g i imale su nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na hranu i prijevoz. Jedino smanjenje cijena bilo je u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 6% u promatranom razdoblju što nije značajno usporilo rast ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini.

Cijene – projekcije 2023. – 2026. godine

U Bosni i Hercegovini u siječnju 2023. godine nastavljen je rast cijena. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u siječnju 2023. godine je iznosila 14,1% u usporedbi sa siječnjem 2022. godine. Kao i prethodne godine najznačajniji rast cijena bio je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prijevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata koji ujedno imaju najveći doprinos rastu ukupne inflacije (65%). Zbog toga kretanje cijena energenata i hrane značajno determinira ukupnu inflaciju.

Do kraja 2023. godine očekuje se postepena stabilizacija cijena. Prema projekcijama ECB (ožujak 2023) inflacija u eurozoni bi mogla značajno usporiti i iznositi 5,3% g/g (u prethodnoj godini je iznosila 8,4%). Cijene energenata bi značajno doprinijele padu inflacije, zahvaljujući baznim efektima nakon snažnog rasta cijena energenata u 2022. godini i pretpostavki o mnogo nižim cijenama nafte i plina u 2023. godini. Cijena sirove nafte u 2023. godini mogla bi biti niža za 20,3% g/g i iznosila bi 82,6 \$/barelu, a cijena plina bi bila niža za 52,8% g/g. Niže cijene energenata bi smanjile proizvodne troškove i na taj način postepeno dovele do pada potrošačkih cijena. Pretpostavljeni pad cijena energenata ima važnu ulogu kod cijena hrane, s obzirom na intenzivnu upotrebu energenata u proizvodnji prehrambenih proizvoda. Očekuje se da će se cijene hrane također početi smanjivati zbog smanjenja troškovnih pritisaka koji se odnose na energente kao i cijene gnojiva. Slična predviđanje ima i EK u svojim zimskim projekcijama (februar 2023) prema kojim bi inflacija u EU mogla iznositi 6,4% u 2023. godini (u eurozoni 5,6%), a cijena sirove nafte bi mogla biti niža za 15,8% g/g. Ako se pored navedenih eksternih cjenovnih determinanti uzmu u obzir stabilne cijene komunalija u Bosni i Hercegovini, u 2023. godini se može očekivati sporija inflacija u odnosu na prethodnu godinu od 6,1% g/g.¹⁷

Izrada projekcija inflacije u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2024. – 2026. godine, kao i prethodnih godina zasniva se na kretanju cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu i projekcija inflacije u EU kao bitnih eksternih faktora. ECB predviđa da bi se inflacija u eurozoni mogla nastaviti kretati silaznom putanjom i iznositi 2,9% u 2024. godini uz smanjenje cijena sirove nafte za 5,8% g/g, dostignuvši 77,8 \$/barelu. U 2025. godini također se predviđa pad cijena sirove nafte od 5% g/g, a inflacija u eurozoni bi mogla biti niža i iznositi 2,1% g/g. Prema predviđanju ECB cijene prirodnog plina tijekom 2024. – 2025. godine ne bi se trebale značajno mijenjati, kao što je to bio slučaj u 2022. godini.¹⁸ Slična predviđanja inflacije dala je Europska komisija u svojim zimskim projekcijama.¹⁹ Kada je u pitanju kretanje indeksa hrane na svjetskom tržištu, posljednje raspoložive projekcije²⁰ Svjetske banke ukazuju da bi indeks cijena hrane mogao biti manji oko 0,4% g/g u 2024. godini. Uzimajući u obzir veliki utjecaj svjetskih cijena na domaću inflaciju može se

¹⁷ Pretpostavljeni rast cijena će kao i u prethodnoj godini ovisiti od navedenih rizika (poskupljenje sirove nafte, električne energije, hrane itd.) koji bi mogli utjecati da inflacija bude veća od pretpostavljene.

¹⁸ U 2024. godini cijena prirodnog plina bi bila veća za 5,2%, dok bi u 2025. godini mogla biti niža za 16,4% g/g.

¹⁹ U 2024. godini cijena inflacija u eurozoni bi iznosila 2,5% odnosno u EU 2,8% g/g.

²⁰ Prema projekcijama Svjetske banke (listopad 2022).

pretpostaviti da će u razdoblju 2024. – 2026. godine doći do postepene stabilizacije cijena u Bosni i Hercegovini. Pored spomenutih eksternih faktora, stabilne cijene komunalija (kao domaće komponente inflacije) imale bi pozitivan utjecaj na razvoj inflacije u promatranom razdoblju. Na osnovi navedenog inflacija u Bosni i Hercegovini bi u 2024. godini mogla iznositi 3,1%, odnosno 2,2% 2025. godini i 1,9% u 2026. godini.

Rizici

Kao i prethodnih godina osnovni rizici za projekcije inflacije podijeljeni su na eksterne i domaće faktore. Pri tome, cijene energenata, kao i hrane na svjetskom tržištu imaju značajnu ulogu na kretanje inflacije. Više cijene energenata uvećale bi ulazne troškove, odnosno došlo bi do prebacivanja troškova sa proizvođača na potrošače. Pri tome bi i rast cijena prehrambenih proizvoda mogao biti prisutan. Na taj način ukupna inflacija bi mogla biti nešto veća u odnosu na osnovni scenarij. Suprotno, među domaćim faktorima koji bi mogli da utiču na nivo inflacije su rizici poput rasta cijena komunalija koje nisu uzete u obzir, a mogu dovesti do rasta inflacije.

Bankarski sektor

Prognoza kretanja rasta bankarskih kredita i depozita u razdoblju 2023. – 2026. godina

S oporavkom ekonomske aktivnosti i kreditni rast je tijekom 2022. godine zabilježio brže stope rasta u usporedbi sa 2021. godinom. Stopa kreditnog rasta na kraju 2022. godine iznosila je 4,7% g/g vođena rastom kredita stanovništva (doprinos od 2,6 p.p.) pri čemu je i doprinos kredita privatnih poduzeća bilježio nešto brži rast nego što je to bilo u prethodnoj godini (1,8 p.p.). Nasuprot tome, ukupan rast depozita iznosio je na kraju 2022. godine 5% g/g vođen i dalje dvoznamenkastim stopama rasta privatnih poduzeća, ali i depozita opće vlade, dok su depoziti stanovništva u ovoj godini zabilježili negativnu stopu rasta uslijed inflatornih pritisaka i negativnog realnog rasta plaća.

U 2023. godini unatoč smanjenju inflatornih pritisaka, zbog prisutne restriktivne monetarne politike u Europskoj uniji, rasta kamatnih stopa i očekivanja tržišta o pooštavanju kreditnih uvjeta doći će do usporavanja investicionih aktivnosti tvrtki, te će rast kreditne aktivnosti u 2023. godini imati umjerenu stopu rasta od oko 5,5% g/g.

Jačanje inostrane potražnje uz smanjivanje napetosti na finansijskom tržištu dovest će do daljnjeg rasta proizvodnje i snažnije potražnje za domaćim proizvodima što će imati pozitivan učinak na vanjskotrgovinsku razmjenu BiH. U razdoblju između 2024. i 2026. godine rast kreditne aktivnosti bit će znatno brži sa prosječnom stopom rasta između 6,3% i 7% g/g, pri čemu će doprinos kredita nefinancijskih privatnih poduzeća imati znatno veći doprinos u usporedbi sa 2022. i 2023. godinom.

Rast raspoloživog dohotka i pozitivna kretanja na tržištu rada utjecat će na kretanje kredita i depozita stanovništva koja imaju značajno učešće u oba segmenta. Sa stabilizacijom cijena energenata i hrane depoziti stanovništva do kraja 2023. godine vratit će se na pozitivne stope rasta pri čemu će stopa rasta ukupnih depozita i dalje biti generirana najvećim dijelom od strane depozita nefinancijskih privatnih poduzeća. Stopa rasta ukupnih depozita na kraju 2023. godine iznositi će oko 5,6% g/g, dok će u razdoblju od 2024. do 2026. godine stope rasta biti više, između 8,5% i 9%.

Rizici

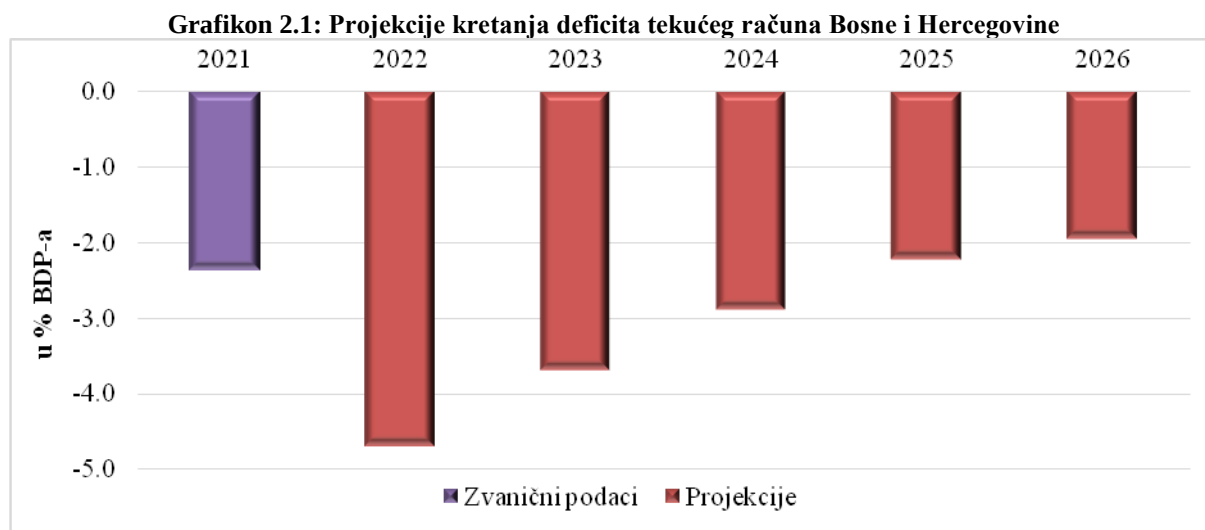
Potencijalni rizici vezani su za nove financijske šokove, promjene u kretanju gospodarstva trgovinskih partnera, a koje bi utjecale na pad vanjskotrgovinske razmjene BiH, industrijske proizvodnje, investicija i krajnje potrošnje. Spomenuta negativna kretanja odrazila bi se na bankovni sustav u vidu pada potražnje za novim kreditima, povećanja kamatnih stopa na kredite i nastavak smanjenja depozita stanovništva. Kretanje rasta kredita bit će uvjetovano kretanjem depozita, kao i kvalitetom kreditnog portfolija koji značajno može ograničiti kreditnu aktivnost banaka.

Vanjski sektor

Platna bilanca Bosne i Hercegovine

Podatci iz platne bilance Bosne i Hercegovine ukazuju da su u protekloj 2022. godini zabilježena nepovoljna kretanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni i platnoj bilanci zemlje, koja su uglavnom nastala kao posljedica sukoba u Ukrajini i globalnog rasta cijena hrane i energenata.

Prema zvaničnim podacima CBBiH za 2022.godinu²¹ deficit tekućeg računa u okviru platne bilance Bosne i Hercegovine iznosio je 2 milijarde KM (odnosno 4,7% BDP-a²²) i veći je za 1,1 milijardu KM u odnosu na prethodnu godinu. Rast nominalnog uvoza roba i usluga u promatranom razdoblju iznosio je 32,5% (g/g), dok je istovremeno nominalni izvoz roba i usluga porastao za 30,2% (g/g). Tekući neto prilivi iz inozemstva su (zahvaljujući rastu priliva novca iz inozemstva od 13,3% g/g i simboličnom rastu od 1% g/g odliva novca u inostranstvo) u 2022. godini veći za 738 milijuna KM (rast od 20,2% g/g). Doznake građana iz inozemstva su u promatranoj godini zabilježile značajniji rast i veće su za 536 milijuna KM, odnosno za 14% g/g.

Izvor: CBBiH i projekcije DEP-a

²¹ Izvor podataka: CBBiH, Statistika platne bilance, ožujak 2023. godine

²² Za izračun BDP-a su korištene projekcije DEP-a

Pretpostavke za platnu bilancu za razdoblje 2023. – 2026. godina

Na bazi projekcija DEP-a, u 2023. godini bi se moglo očekivati nominalno smanjenje vanjskotrgovinskog deficita od 4,9% (uz rast stope uvoza od 6,1%, te rasta izvoza 9,4%). U razdoblju 2024. – 2026. godina moglo bi se očekivati nominalno smanjenje vanjskotrgovinskog deficita u intervalu od 4,7-7,8%, kao rezultat porasta stope uvoza (7,1-8,5%) i rasta stope izvoza (10,2-11,3%). Kao udio u BDP-u, deficit tekućeg računa za 2023. godinu, prema projekcijama DEP-a iznosio bi oko 3,7%, dok bi se u narednim godinama deficit tekućeg računa kretao u rasponu od 2-2,9% BDP-a. Očekuje se da bi se tekući neto prilivi iz inozemstva u razdoblju 2023. – 2026. godina, mogli kretati u rasponu od 8% do 9,3% BDP-a.

Kod izvora financiranja deficita tekućeg računa može se očekivati da će, kao i do sada, deficit tekućeg računa i dalje biti financiran prilivima financijskih sredstva iz inozemstva (trgovinske kredite, direktne strane investicije, te kroz eventualna nova zaduživanja na međunarodnom financijskom tržištu).

Rizici

Glavni dio rizika za platnu bilancu Bosne i Hercegovine uglavnom dolazi uslijed promjena u vanjskotrgovinskom deficitu roba i usluga, kao i u tokovima priliva, odnosno odliva novca iz inozemstva. Ova kretanja najvećim dijelom ujedno predstavljaju i najveće rizike za povećanje/smanjenje potreba za financiranjem deficita tekućeg računa. Pored navedenih, i dalje su prisutni problemi u međunarodnim lancima snabdijevanja, kao i novonastali ekonomski, financijski i sigurnosni izazovi u globalnim ekonomskim tokovima. Kao bitne rizike u financiranju deficita tekućeg računa mogu se spomenuti i smanjenje priliva izravnih stranih investicija, otežan pristup trgovinskim kreditima, kao i otežano zaduživanje na međunarodnom financijskom tržištu.

Ono što bi se moglo identificirati kao potencijalni rizici kod vanjskog zaduživanja Bosne i Hercegovine u srednjem roku jesu: negativan ekonomski rast, negativna proračunska bilanca (deficit), povećanje ukupne razine javnog duga, povećanje udjela izravnog duga entiteta u ukupnom vanjskom dugu, povećanje servisa javnog duga (naročito unutarnjeg), kamatno opterećenje, kamatne stope, rizici deviznog tečaja, rizik refinanciranja, ali i sami kreditni rejting.

Kretanja vanjskotrgovinske razmjene u 2022. godini

Poboljšanje epidemioloških prilika i jačanje gospodarske aktivnosti u svijetu u 2021. godini rezultiralo je snažnim oporavkom vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za 2021. godinu zabilježila dvocifren rast svih vanjskotrgovinskih pokazatelja. Trend rasta ekonomske aktivnosti u vanjskotrgovinskim partnerima (ekonomski rast u zemljama EU 3,5%), povećanje proizvodnje u okviru izvozno orijentiranih grana prerađivačke industrije i povećana aktivnost u okviru sektora turizma omogućili su nastavak trenda rasta vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.

Trenutno raspoloživi statistički pokazatelji za III. kvartal i projekcija DEP-a za 2022. godinu ukazuju da je Bosna i Hercegovina ostvarila snažan rast kada je u pitanju vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Vrijednosno promatrano, ukupna vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u 2022. godini iznosila je skoro 57,3 milijarde KM, što predstavlja povećanje od 11,8 milijardi KM odnosno za 1/4 u odnosu na prethodnu godinu. Procjenjuje se da je izvoz roba i usluga iz Bosne i Hercegovine u 2022. godini iznosio 21,5 milijardi KM što je predstavljalo povećanje od skoro 5 milijardi KM, odnosno skoro 22,2% u realnom smislu. S druge strane, snažan rast domaće tražnje rezultirao je povećanjem uvoza od 18,8%, tako da je vrijednost ukupnog uvoza u 2022. godini iznosila skoro 28 milijardi KM. Na osnovu ovih pokazatelja može se konstatirati da

se vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini prilično dobro oporavila nakon pandemije i unatoč krizi u Ukrajini što je i nagovještavano u okviru ranijih izvješća.

Međutim, prilikom interpretacije ovih pokazatelja vrijedi istaći isto tako da prikazane stope rasta predstavljaju nominalna povećanja i da su pod utjecajem kako baznog, tako i cjenovnog efekta. Naime, prema raspoloživim podacima BHAS-a za 2021. godinu u Bosni i Hercegovini je zabilježen rast izvoznih i uvoznih cijena od oko 15% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, tako da su realna povećanja znatno niža u odnosu na nominalna.²³ S druge strane, pored povećanja izvoza roba, poboljšanje epidemiološke situacije rezultiralo je povećanjem u okviru izvoza usluga (turizam), što je dodatno osnažilo rast vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini u 2021. godini.

Projekcija kretanja vanjskotrgovinske razmjene za razdoblje 2023. – 2026. godina

Prema trenutno raspoloživim projekcijama u zemljama EU se u 2023. godini očekuje nešto niža stopa ekonomskog rasta od 0,8%, što je posljedica sukoba u Ukrajini, energetske krize, rastuće inflacije što u konačnici dovodi do slabljenja ekonomskog rasta.²⁴ U skladu sa ovim kretanjima i pretpostavkama DEP-a iz osnovnog scenarija za 2023. godinu je da se u Bosni i Hercegovini može očekivati nastavak trenda rasta u vanjskotrgovinskoj razmjeni, ali sa nešto nižim stopama rasta u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema projekcijama DEP-a za 2023. godinu u Bosni i Hercegovini se očekuje rast ukupnog izvoza od 6,6% u realnom smislu nošen rastom izvoza roba sa očekivanom stopom rasta od 7,1%, dok je očekivani rast izvoza usluga oko 5%.

Međutim, trend rasta svjetskih cijena zasigurno će tijekom 2023. godine imati utjecaj na kretanje bosanskohercegovačkog izvoza. Stoga su očekivane nominalne stope rasta nešto više od realnih, pa se u skladu s tim na kraju 2023. godine može očekivati nominalni rast ukupnog izvoza od oko 10%. S druge strane, s obzirom da je Bosna i Hercegovina prilično uvozno ovisna ekonomija, u 2023. godini se može očekivati i realni rast ukupnog uvoza od oko 5%. Kao što je to slučaj sa kretanjem izvoza, očekivani rast uvoznih cijena bi rezultirao znatno višim stopama rasta uvoza u nominalnom smislu. Ovakva kretanja izvoza i uvoza u konačnici bi na kraju 2023. godine trebali rezultirati smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita za oko 1,7%, tako da bi trgovinska bilanca imala blago pozitivan utjecaj na projicirani ekonomski rast u 2023. godini od oko 0,2 p.p.

Kretanje gospodarske aktivnosti i epidemiološka situacija u zemlji i eksternom okruženju u srednjoročnom razdoblju zasigurno će predstavljati glavnu determinantu kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Samo pod pretpostavkom poboljšanja gospodarske aktivnosti i saniranja novonastalih globalnih ekonomskih izazova sa kojima se suočava svjetska ekonomija, moguće je očekivati i poboljšanje vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Dakle, u slučaju da navedene okolnosti budu prevaziđene, projekcija DEP-a BiH je da bi se u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2024. – 2026. godina moglo očekivati realno povećanje ukupnog izvoza sa godišnjim stopama rasta od 8,3% u 2024., 8,5% u 2025. i 8,1% u 2026. godini u realnom smislu respektivno. Ovo povećanje izvoza uvjetovano je stabilnom izvoznom tražnjom, proširenjem proizvodne baze i podizanjem konkurentnosti u zemlji. U prilog ovim očekivanjima idu i projekcije povećanja uvoza u EU tijekom navedenog razdoblja.

S druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji, odnosno rast domaće tražnje u okviru sektora stanovništva i korporativnog sektora kroz nešto brži rast potrošnje i investicija trebali bi

²³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Priopćenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, četvrto tromjesečje 2021“, 22.2.2022. godine.

²⁴ U procesu projiciranja ekonomskih kretanja u vanjskom okruženja (izvozne tražnje) korišteni su raspoloživi podatci DG ECFIN-a „European Economic Forecasts“ Winter 2023 iz veljače 2023. godine.

rezultirati i povećanjem uvoza u Bosnu i Hercegovinu. Prema projekcijama DEP-a, očekuje se da stope rasta uvoza budu nešto niže u odnosu na izvozne i trebale bi se kretati od 5,7% u 2024. godini, 5,7% u 2025. godini i 5,9% u 2026. godini. Više stope rasta izvoza od uvoznih u srednjem roku bi trebale rezultirati povećanjem zastupljenosti izvoza u BDP-u na oko 55%, dok bi ukupni uvoz (robe +usluge) iznosio oko 67% zaključno sa 2026. godinom. Rezultat ovakvih trendova kretanja izvoza i uvoza bio bi postepena stabilizacija ukupnog vanjskotrgovinskog deficita na oko 12% BDP-a, uz blago pozitivan doprinos ekonomskom rastu od 0,5 p.p. na godišnjem nivou i poboljšanu pokrivenost uvoza izvozom na skoro 86% zaključno sa 2026. godinom.

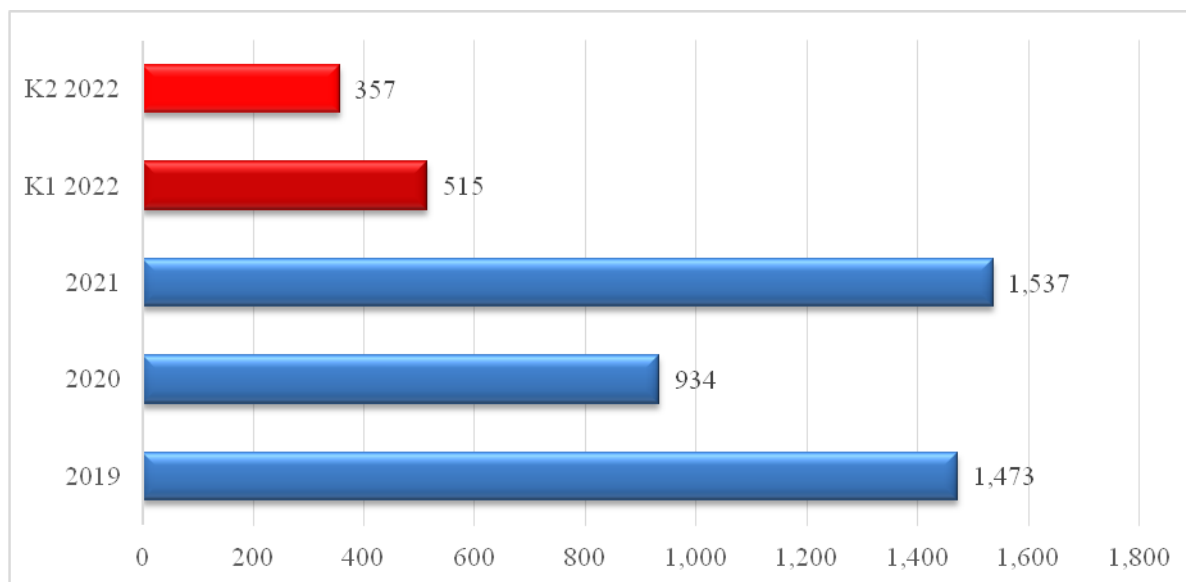
Rizici

Vanjski rizici po pitanju vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini su vezani za ekonomska kretanja u glavnim trgovinskim partnerima (EU 27 i zemlje regije). Eventualna eskalacija ukrajinsko-ruskog sukoba, rast svjetskih cijena energenata i hrane, negativno bi se odrazilo na izvoznu tražnju, a samim tim i na vanjskotrgovinsku razmjenu u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2023. – 2026. godina. Pored eksternih rizika, potencijalni rizik za projekcije vanjske trgovine u osnovnom scenariju za razdoblje 2023. – 2026. godina predstavljaju i interni rizici. Naime, dodatno uslozljavanje političke krize uslijed općih izbora u 2022. godini moglo bi rezultirati dodatnim poteškoćama u procesima ekonomskog upravljanja u zemlji, što bi se posebno negativno odrazilo, kako na ekonomsku aktivnost, tako i na institucije koje su nadležne za vanjskotrgovinsko poslovanje u Bosni i Hercegovini. Eventualna materijalizacija ovih unutarnjih rizika bi dodatno otežala i ugrozila poslovanje kompanija koje su izvozno orijentirane, te dodatno oslabila ionako nedovoljno diversificiranu izvoznu ponudu Bosne i Hercegovine. Indirektne štetne posljedice eventualne materijalizacije unutarnjih rizika bi se ogledale kroz smanjenje tržišnog udjela bosanskohercegovačkih kompanija na svjetskim tržištima i gubitak konkurentnosti, kako kompanija koje posluju na izvoznim tržištima, tako i cjelokupne ekonomije.

Strana direktna ulaganja u 2022. godini

Izbijanje sukoba u Ukrajini u 2022. godini dovodi do posljedične ekonomske krize, uz ubrzani rast inflacije što se neminovno negativno odrazilo i na tokove stranih izravnih ulaganja (u daljnjem tekstu: SIU). Prema izvješću UNCTAD-a (World Investment Report 2022), nakon što su SIU u prvom kvartalu 2022. godine dostigla 515 mlrd. USD, dolazi do naglog pada od 31% u drugom kvartalu (u odnosu na prvi sa dostignutih 357 mlrd. USD).

Grafikon 2.2. Ukupno SIU u svijetu u milijardama USD

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

U drugoj polovici 2022. godine dolazi do prevladavanja prvobitnog šoka, poboljšanja u linijama snabdijevanja energentima i drugim rudama. Nažalost, ovi pozitivni trendovi su praćeni posljedičnim ubrzanjem inflatornih kretanja, što je donekle usporilo globalni ekonomski oporavak. Slično kretanje je zabilježeno i u Bosni i Hercegovini. U prva tri kvartala dolazi do opadanja SIU (u odnosu na isti razdoblje u prošloj godini), da bi tek u četvrtom kvartalu došlo do značajnijeg ulaganja. Time su ukupna SIU u 2022. godini dostigla 1,2 mlrd. KM (neto financijska pasiva) što predstavlja oko 2,7% BDP.

Od značajnijih, interesantnih ulaganja potrebno je spomenuti početak realizacije projekta od strane firme Adriatic Metals²⁵ u Varešu na iskopavanju polimetala, kao i dolazak trgovačkog lanca Lidl.

Projekcije ulaganja 2023. – 2026. godina

Na ekonomski rast u svijetu na početku 2023. godine pozitivno je djelovala činjenica da su cijene energenata i posebno nafte počele značajnije da padaju. Tako je u januaru zabilježen pad cijena nafte od 4% g/g, a u februaru od 14% g/g. Kao odgovor na sve brži rast inflacije, centralne banke vodećih zemalja u svijetu su bile prisiljene da povećaju referentne kamatne stope²⁶ što se odrazilo na usporavanja ekonomskih parametara i rasta burzovnih indeksa na svjetskim burzama. Na osnovi prethodno navedenog, procjena je da bi SIU u 2023. godini bila manja nego u prethodnoj godini sa 1,8% učešća u BDP.

U Bosni i Hercegovini, već započeta velika infrastrukturna ulaganja će se nastaviti što će donijeti i značajna financijska sredstva i u narednom razdoblju (autocesta Banja Luka – Prijedor²⁷, a potpisan je i ugovor o izgradnji ceste Brčko – Bijeljina²⁸ i zračne luke Trebinje).

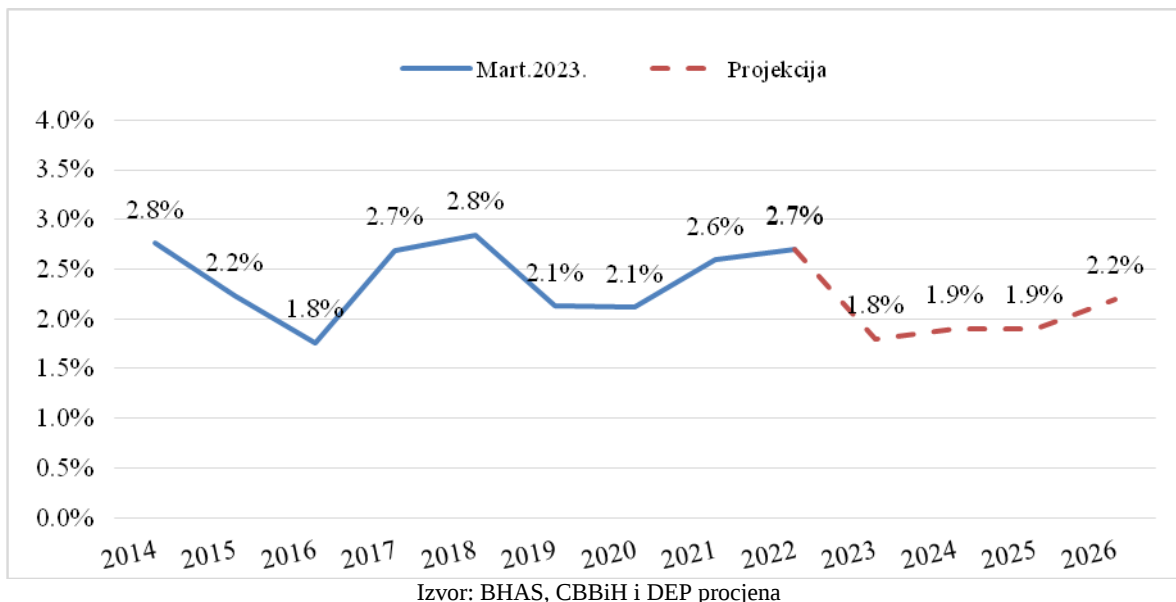
Grafikon 2. 3. Projekcija ISU po godinama u procentima od BDP

²⁵ <https://www.adriaticmetals.com/our-projects/the-vares-project-bosnia/>

²⁶ <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.mp230316~aad5249f30.en.htm>

²⁷ <http://www.autoputevirs.com/aprs/Doc.aspx?cat=5&subcat=24&id=24&lang=cir&txt=295>, potpisan ugovor o koncesiji sa kineskom kompanijom „China Shadong Int. Economic & technical cooperation Group Ltd.

²⁸ <https://autoputevirs.com/2023/02/23>

Trenutni svjetski ekološki trend prelaska na obnovljive izvore energije čine ovu oblast ulaganja interesantnom i u našoj zemlji. Izgledno je ulaganje Republike Srbije u hidroenergetski projekt HES Gornja Drina²⁹ u okviru kojega bi se od predviđene tri hidroelektrane prvo gradila HE Buk Bijela³⁰ (vrijednost 200 mil. EUR). Već je počela gradnja vjetroelektrane Ivovik³¹ od strane kineskog koncesionara, a gradit će se i solarna elektrana SE Bileća³² od strane privatne firme ETF. Tu su još solarna elektrana Nevesinje³³, te solarne elektrane u Trebinju³⁴.

Potrebno je istaći da je Bosna i Hercegovina potpisnica Zelene agende³⁵ za Zapadni Balkan što otvara mogućnost povlačenja sredstava iz europskih pretpripravnih fondova. Također, pozitivno će se manifestirati i činjenica da je početkom veljače 2023. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ i izmijenila izgled sa „stabilne“ na „pozitivne“.

Time bi se SIU u narednim godinama postepeno počela oporavljati, te bi u prosjeku dostizala oko 1,9% BDP (u 2024. godini i 2025. godini bi se kretala oko 1,9%, a u 2026. godini oko 2,2% BDP).

Rizici

Rizik od daljnje eskalacije sukoba u Ukrajini uz zaoštavanje sankcija, te potpuni prekid linija snabdijevanja plinom, naftom i ostalih sirovina uzrokovalo bi nove cjenovne šokove i ubrzalo inflatorna kretanja. Ovo bi svakako onemogućilo nove investicione projekte, usporilo ili dovelo do prekida u ulaganje u postojeće, kako u regiji tako i Bosni i Hercegovini. Daljnjom eskalacijom bi naročito bila pogođeno ulaganje u naftnu i plinsku industriju koja je većinski vezana za ruske kompanije. Produženje trajanja sankcija od strane Energetske zajednice također bi učinilo Bosnu i Hercegovinu manje atraktivnom destinacijom. Uslozňjavanje sigurnosnih i političkih prilika u zemlji (kašnjenje u formiranju svih razina vlasti) dodatno bi se negativno odrazilo, tako da ulaganja u narodnom razdoblju ne bi prelazila 2% učešća u BDP-u.

²⁹ <https://www.srbija.gov.rs/vest/497512/srbija-od-2014-godine-ulozila-u-rs-59-miliona-evra.php>

³⁰ <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/media/aktuelnosti/Pages/11.zajednickasjednica.aspx>

³¹ <http://www.fipa.gov.ba/novosti/aktivnosti/default.aspx?id=15383&langTag=en-US>

³² <http://www.eft-sebileca.net/index.php/se-bileca>

³³ <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mper/media/vijesti/Pages/SENevesinje.aspx>

³⁴ <https://energetika.ba/u-trebinju-planirana-gradnja-najvece-solarne-elektrane-na-balkanu/>

³⁵ <https://europa.ba/wp-content/uploads/2020/11/Green-Agenda-Factsheet-2020.pdf>

PROGNOZE OSNOVNIH MAKROEKONOMSKIH POKAZATELJA BRČKO DISTRIKTA BiH

Prilikom izrade projekcije makroekonomskih pokazatelja za Brčko distrikt BiH, pošlo se od analize kretanja makroekonomskih pokazatelja u prethodnim godinama (podaci dobiveni od Agencije za statistiku BiH – podružnica/ekspozitura Brčko), kao i projektiranih stopa rasta makroekonomskih pokazatelja preuzetih od DEP-a.

Tabela 2.2. Projekcija makroekonomskih pokazatelja u Brčko distriktu BiH

POKAZATELJ /GOD	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**
Nominalni BDP (u 000 KM)	768.268	791.351	813.159	901.988	900.606	979.055	1.093.604	1.163.595	1.224.102	1.292.652	1.365.041
Procijenjeni broj stanovnika (u 000)	83,25	83,24	83,23	83,16	82,68	81,91	81,91	81,91	81,91	81,91	81,91
BDP po stanovniku (u KM)	9.228	9.507	9.770	10.847	10.892	11.953	13.351	14.206	14.944	15.781	16.665
Ostvarene investicije (u 000 KM)	54.285	60.640	52.295	60.650	65.794	61.794	65.069	67.672	70.108	74.104	78.773
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena	99,2	101,4	99,3	101,6	99,3	102,60	112,08	118,9	122,6	125,3	127,7
Broj nezaposlenih (registriranih)	11.837	11.333	10.295	7.763	6.894	6.689	5.332	5.247	5.158	5.070	4.984
Broj zaposlenih	16.791	17.157	17.485	17.807	17.844	17.795	17.699	17.982	18.288	18.599	18.915
Prosječna neto plaća	829,70	838,45	872,35	914,87	948,04	961,23	1.051,16	1.166,79	1.204,13	1.246,27	1.294,87
Prosječna bruto plaća	1.289,87	1.304,40	1.363,43	1.431,97	1.476,80	1.489,44	1.600,28	1.808,52	1.866,40	1.931,72	2.007,05
³⁶ Unutarnji dug Brčko distrikta BiH (u 000 KM)	6.054	5.411	7.952	9.343	9.786	9.281	10.270	11.133	15.071	12.753	10.310

* Izvor: Bilten statističkih podataka br. 01/23, Agencija za statistiku BiH, Podružnica/Ekspozitura Brčko.

** Podaci za razdoblje 2022. - 2026. godine procijenjeni na osnovi stopa rasta projektiranih od strane DEP-a, osim podataka u 2022. godini o broju nezaposlenih, broju zaposlenih, prosječnoj neto i bruto plaći i inflaciji mjerenoj indeksom potrošačkih cijena, koji su preuzeti od Agencija za statistiku BiH, Podružnica/Ekspozitura Brčko

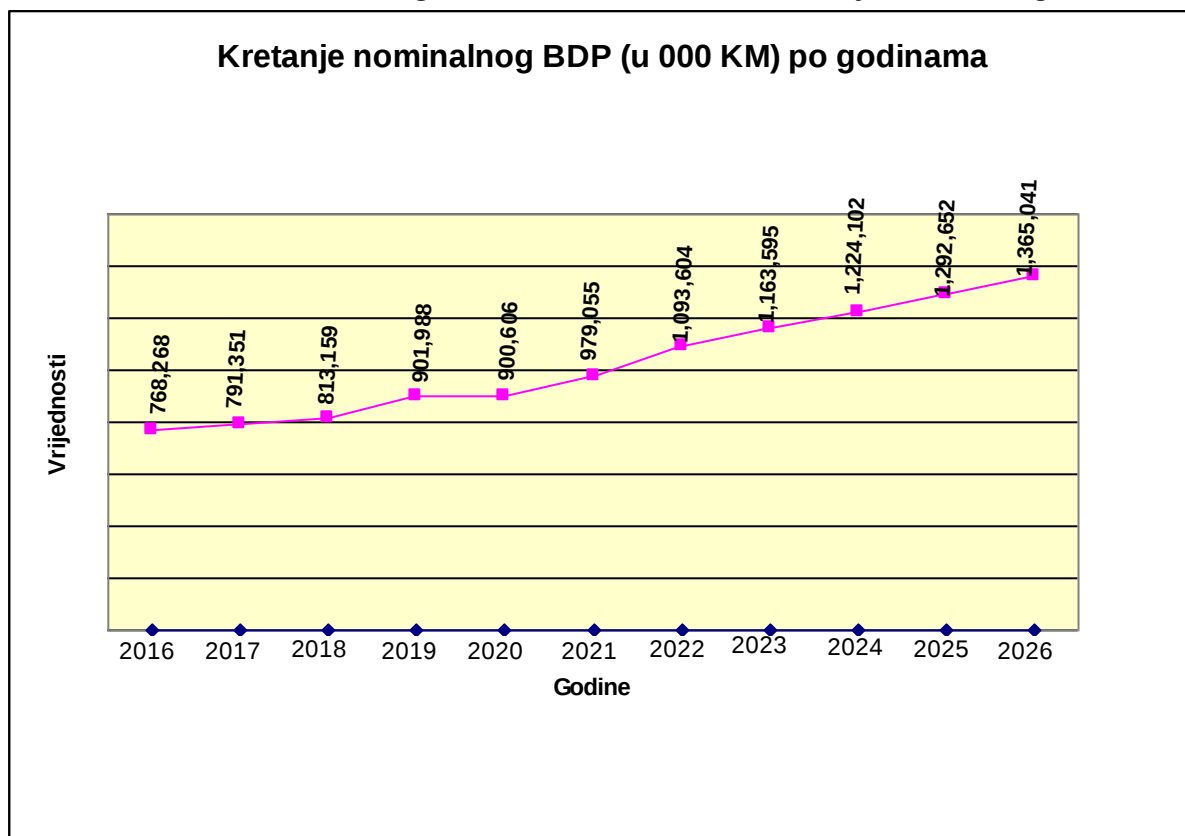
Kretanje BDP-a u Brčko distriktu BiH u razdoblju 2016. – 2022. godina, projekcije za 2023. i pretpostavke kretanja u razdoblju 2024. – 2026. godine

Stope rasta nominalnog BDP-a u razdoblju 2022. – 2026. godine, projektirane od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, uzete su kao prihvatljive, te je Direkcija za financije iste koristila za procjenu BDP-a Brčko distrikta BiH za navedeno razdoblje.

U 2022. godini je došlo do povećanja BDP-a u odnosu na 2021. godinu za 11,7%. U 2023. godini se planira uvećanje za 6,4%, dok se u 2024. godini očekuje rast BDP-a od 5,2%, a u 2025. i 2026. godini od po 5,6% (g/g).

³⁶ Podatci preuzeti od Direkcije za financije, Trezor – Sektor za izvršenje proračuna

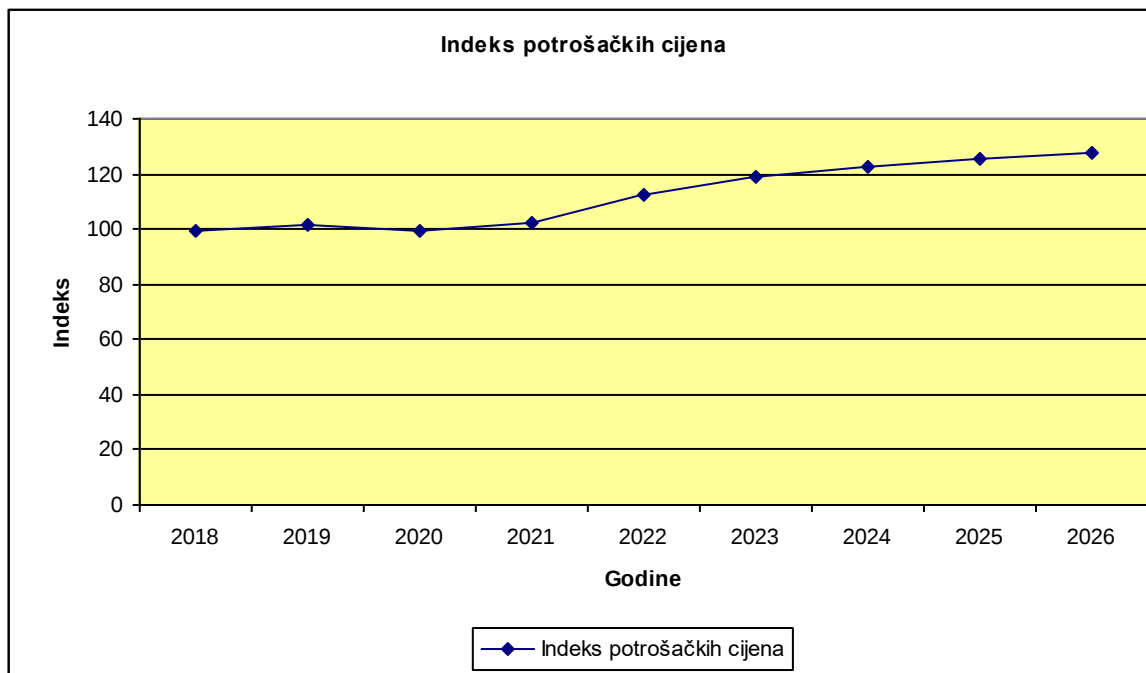
Grafikon 2.4. Trend rasta nominalnog BDP u Brčko distriktu BiH za razdoblje 2016. – 2026. godine

Cijene/Inflacija u 2022, projekcije 2023. – 2026. godine

Kao i u ostalom dijelu Bosne i Hercegovine, tako i u Brčko distriktu BiH, kretanje inflacije značajno određuje razinu cijena energenata, odnosno nafte, hrane, akciza, cijena komunalija i slično. Predviđanja DEP-a u ovom dijelu su uzeta kao relevantna i za Brčko distrikt BiH, tako da se u 2023. godini očekuje rast inflacije za 6,1%, dok se u 2024, 2025. i 2026. godini očekuje rast od 3,1%, 2,2% i 1,9% (g/g).

Grafikon 2.5. Kretanje inflacije u Brčko distriktu BiH mjereno indeksom potrošačkih cijena

Stanovništvo i demografija Brčko distrikta BiH

Jedan od osnovnih faktora gospodarskog rasta i razvoja je stanovništvo, njegova kvalifikacijska i starosna struktura. Procijenjeni broj stanovnika na području Brčko distrikta BiH, prema procjeni Agencije za statistiku – podružnica/ekspozitura Brčko u 2021. godini iznosio je 81,91 tisuća. Prema statističkim podacima, broj rođenih u 2022. godini je bio 860, a broj umrlih 1.242 stanovnika.

U 2022. godini procijenjeni broj stanovnika je također 81,91 tisuća stanovnika. Podatci o broju stanovnika u 2023. godini, kao i u razdoblju 2024. – 2026. godine su projektirani na osnovi planiranog prirodnog kretanja stanovništva (broj rođenih, broj umrlih), kao i procjene povratka stanovništva u mjesto prebivališta (Brčko distrikt BiH) i odlaska stanovništva iz Brčko distrikta BiH.

Tržište rada

Prema statističkim podacima, u 2022. godini u Brčko distriktu BiH je bilo 5.332 nezaposlenih osoba, što je u odnosu na 2021. godinu manje za 1.357 lica ili 20,29%. U 2023. godini procijenjena je stopa povećanja broja zaposlenih od 1,6%, zbog čega se očekuje trend smanjenja broja nezaposlenih osoba u odnosu na 2022. godinu (podatci o procjeni stopa su preuzeti od DEP-a).

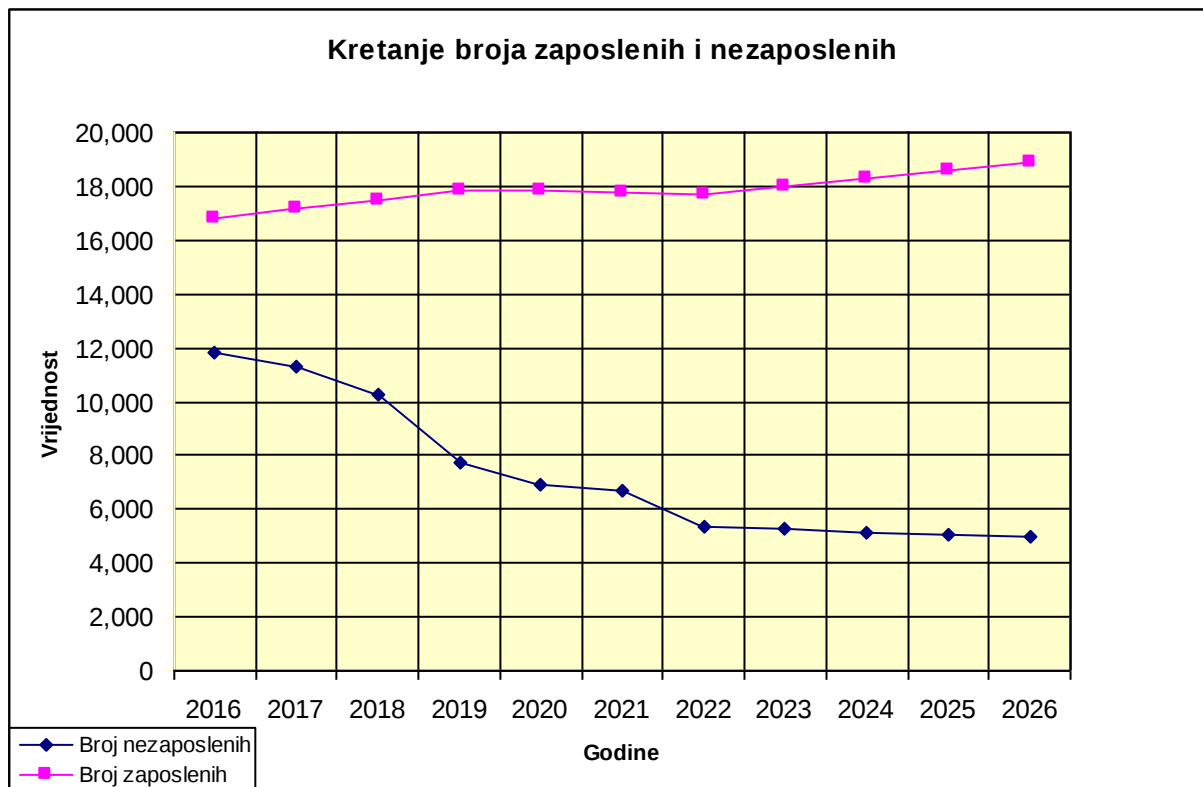
U razdoblju 2024. – 2026. godine se predviđa trend uvećanja broja zaposlenih od 1,7% g/g uz istovremeno smanjenje broja nezaposlenih osoba.

Stope rasta zapošljavanja su znatno niže nego stope BDP-a, što govori da je stvarna zaposlenost veća od zvanične, ali su zaposlene osobe dijelom neprijavljene nadležnim tijelima i za njih se ne uplaćuju propisane obveze.

Broj zaposlenih osoba u Brčko distriktu BiH u 2022. godini se smanjio u odnosu na 2021. godinu za 0,54% ili za 96 osoba, dok se u razdoblju od 2023. do 2026. godine očekuje trend povećanja broja zaposlenih.

Kao zaposleni, a po podacima Agencije za statistiku – podružnica/ekspozitura Brčko, prikazani su svi zaposleni u poslovnim subjektima ili dijelovima poslovnih subjekata koji su zasnovali radni odnos na neodređeno ili određeno radno vrijeme, bez obzira da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena, kao i pripravnici. Nisu obuhvaćeni vanjski suradnici, a kao zaposleni na čekanju su prikazani samo oni prema kojima nisu izvršene zakonom propisane obveze. Kao samostalni poduzetnici i osobe koje samostalno obavljaju profesiju prikazane su osobe koje su u Poreznoj upravi registrirane da djelatnost obavljaju kao osnovnu djelatnost – samozaposlenici, a kao zaposlene osobe kod samostalnih poduzetnika i osobe koje samostalno obavljaju djelatnost, prikazane su osobe registrirane u Fondu zdravstvenog osiguranja. Nisu obuhvaćeni samostalni poljoprivrednici i zaposleni u izvanteritorijalnim organizacijama i tijelima.

Grafikon 2.6. Kretanje broja zaposlenih i nezaposlenih u Brčko distriktu BiH 2016. – 2026. godine

Bruto i neto plaće i mirovine u razdoblju 2016. – 2022. i njihove procjene 2023. – 2026. godine

Veoma značajni pokazatelji makroekonomskih kretanja su prosječne neto i bruto plaće i visina mirovina.

Kod utvrđivanja prosječne neto i bruto plaće obuhvaćeni su poslovni subjekti koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriju Brčko distrikta BiH i dijelovi poslovnih subjekata koji djelatnost obavljaju na teritoriju Brčko distrikta BiH, a sjedište osnovnog poslovnog subjekta je na teritoriju jednog od entiteta. Nisu obuhvaćeni dijelovi poslovnih subjekata koji djelatnost obavljaju na teritoriju jednog od entiteta, a sjedište osnovnog poslovnog subjekta je na teritoriju Brčko distrikta BiH.

Isplaćene neto i bruto plaće u određenom razdoblju obuhvaćaju sve isplate bez obzira na koji razdoblje se odnose: zaostale isplate iz ranijih razdoblja, a isplaćene u tijeku promatranog razdoblja, isplate razlika iz ranijih razdoblja, isplate po osnovi dobiti po periodičnom obračunu i završnom računu bez obzira na koji se razdoblje odnose. Isplaćene neto plaće obuhvaćaju isplate za rad sa punim, sa kraćim od punog ili dužim od punog radnog vremena, isplate za godišnji odmor, državne praznike, plaćeno odsustvo za

stručno obrazovanje, za bolovanje na teret poslodavca i sl. Nisu obuhvaćene isplate zaposlenima po osnovi ugovora o djelu.

Bruto plaća obuhvaća sve neto isplate i sva zakonom propisana izdvajanja na teret zaposlenih i poslodavaca.

Veličine od 2016. do 2022. godine su preuzete od Agencije za statistiku BiH podružnica/ekspozitura Brčko, a veličine u 2023, 2024, 2025. i 2026. godini su projektirane na osnovi stopa utvrđenih od strane DEP-a.

Tabela 2. 3. Prosječne neto, bruto plaće i prosječne mirovine u Brčko distriktu BiH

RAZDOBLJE	PROSJEČNA NETO PLAĆA (u KM)	PROSJEČNA BRUTO PLAĆA (u KM)	PROSJEČNA MIROVINA (u KM)
*2016. godina	829,70	1.289,87	326,26
*2017. godina	838,45	1.304,40	325,96
* 2018. godina	872,35	1.363,43	342,07
* 2019. godina	914,87	1.431,97	358,31
* 2020. godina	948,04	1.476,80	367,49
*2021. godina	961,23	1.489,44	374,64
*2022. godina	1.051,16	1.600,28	411,74
2023. godina – procjena	1.166,79	1.808,52	415,86
2024. godina – procjena	1.204,13	1.866,40	420,02
2025. godina – procjena	1.246,27	1.931,72	424,22
2026. godina – procjena	1.294,87	2.007,05	428,46

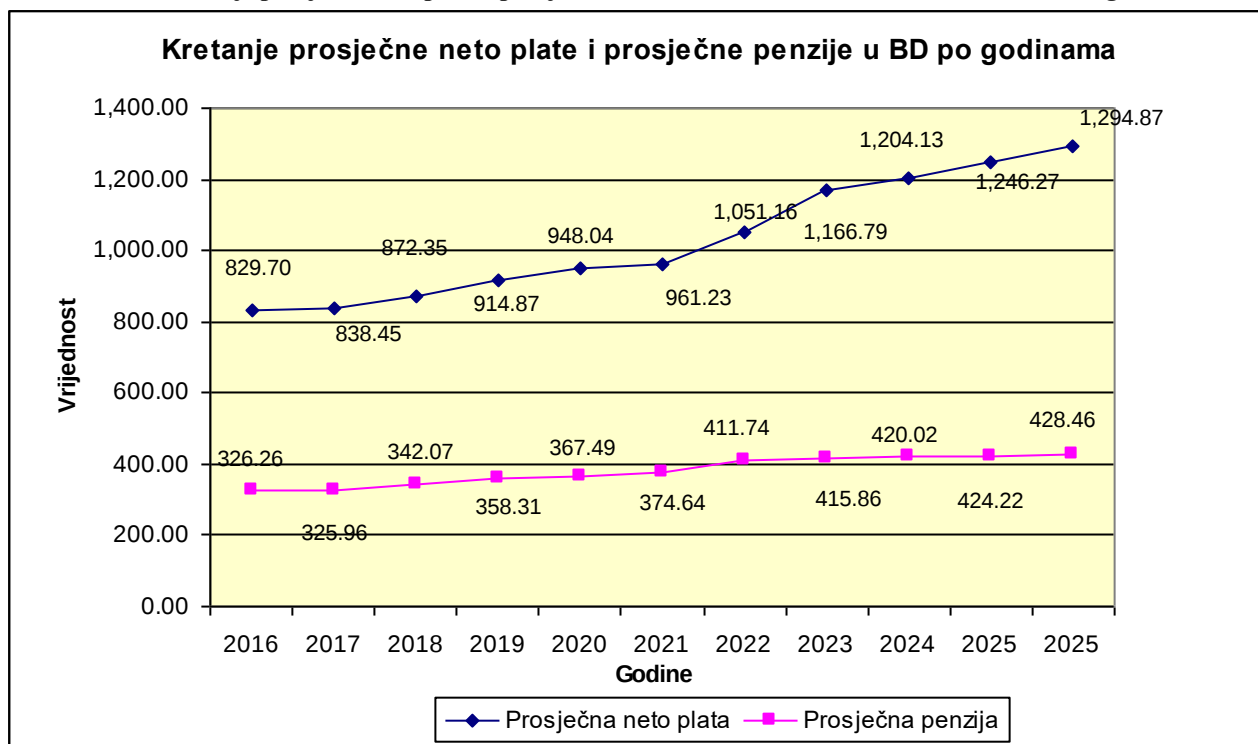
* Izvor Agencija za statistiku BiH podružnica/ekspozitura Brčko

Prosječne neto i bruto plaće u razdoblju 2016. – 2022. godine bilježe stalni rast, koji se očekuje i u razdoblju 2023. – 2026. godine.

Prosječne mirovine 2016. – 2022. godine, također bilježe trend rasta, ali znatno sporiji nego prosječne neto i bruto plaće.

U razdoblju 2023. – 2026. godine se predviđa trend rasta prosječnih mirovina i to za 1% g/g.

Grafikon 2.7. Kretanje prosječne neto plaće i prosječne mirovine u Brčko distriktu BiH 2016. – 2026. godine

U tabeli 2.2. – Projekcija makroekonomskih pokazatelja u Brčko distriktu BiH su dati i podatci o isplaćenom dugu Brčko distrikta BiH u razdoblju 2016. – 2022. godine, kao i plan otplate duga u razdoblju 2023. – 2026. godine preračunat u domaćoj valuti.

Pregled duga Brčko distrikta BiH po kreditima za razdoblje od 2024. do 2026. godine prikazan je u tabeli 4.2.

POGLAVLJE 3: SREDNJOROČNA FISKALNA POLITIKA I PROJEKCIJA PRIHODA

U ovom poglavlju su prikazane projekcije prihoda za financiranje javne potrošnje Brčko distrikta BiH koje se očekuju u tijeku srednjoročnog razdoblja 2024. – 2026. godine. Izradi se pristupilo na osnovi postojećih politika prihoda i projiciranih makroekonomskih pokazatelja, procjene odjela o naplativosti prihoda koji se ostvaruju po osnovi njihove aktivnosti i analize naplate prihoda po vrstama u prethodnim i tekućem razdoblju.

Projekciju prihoda na državnoj razini za naredno trogodišnje razdoblje, koju također sadrži ovo poglavlje, a na osnovi koje su projicirani prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju Brčko distriktu BiH, izradio je Odjel za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje koji je zadužen za izradu srednjoročnih projekcija prihoda od neizravnih poreza za potrebe izrade Dokumenta okvirnog proračuna.

Porezni sustav u Bosni i Hercegovini i politika oporezivanja egzistiraju na dvije razine: državnoj i lokalnoj.

U Proračun Brčko distrikta BiH se prilijevaju prihodi sa obje razine. Država je nadležna za carine, porez na dodatnu vrijednost, akcize i naknade za ceste iz cijena naftnih derivata (neizravni porezi – koji čine većinski dio ukupnih prihoda Brčko distrikta BiH), dok su u nadležnosti Brčko distrikta BiH ostali: porez na dohodak i dobit, porezi na plaće, porezi na igre na sreću, kao i porez na imovinu. Brčko distrikt BiH je također nadležan za propisivanje, administriranje i ubiranje neporeznih prihoda, prihoda po osnovi obligacijskih odnosa, pristojbi i različitih naknada.

S obzirom da se od uvođenja PDV-a, učešće neizravnih poreza koje doznava Uprava za neizravno oporezivanje BiH u korist Brčko distrikta BiH kretalo oko 80% i da prihodovna strana Proračuna Brčko distrikta BiH u najvećoj mjeri ovisi od visine neizravnih poreza, u prvom dijelu ovog poglavlja će se osnovna pažnja usmjeriti na ovu vrstu prihoda.

PROJEKCIJE PRIHODA OD NEIZRAVNIH POREZA 2023. – 2026. GODINE

Osnove i pretpostavke projekcija prihoda od neizravnih poreza iz osnovnog scenarija

Projekcije prihoda od neizravnih poreza temelje se na projekcijama makroekonomskih pokazatelja DEP-a iz ožujka 2023. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate neizravnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti neizravnog oporezivanja (osnovni ili *baseline* scenarij).

Projekcije makroekonomskih pokazatelja, DEP, ožujak 2023. godine

U Tabeli 3.1. su predstavljene posljednje projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP, ožujak 2023.) nominalnog i realnog rasta BDP-a za razdoblje 2023. – 2026. godina.

Tabela 3. 1. Projekcija rasta BDP-a, DEP, ožujak 2023. godine

	Zvanični podatci	Projekcije				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Nominalni rast	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
Realni rast	7,6	3,7	2,0	2,7	3,0	3,3

Izvor: DEP, ožujak 2023. godine

Na osnovi raspoloživih podataka nacionalnih računa za prva tri kvartala i kratkoročnih statističkih pokazatelja za četvrti kvartal, DEP procjenjuje da je Bosna i Hercegovina u 2022. godini zabilježila realni rast BDP-a od 3,7%, dok je nominalna stopa rasta iznosila 11,7% u odnosu na prethodnu godinu.³⁷ U DEP-u zaključuju da je domaća tražnja, kroz povećanje finalne potrošnje i investicija, predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta. Posebno ističu da: „...ono što je obilježilo 2022. godinu u ekonomskom smislu, kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu, jesu svakako pojačani inflatorni pritisci i izrazito visoke stope rasta cijena roba i usluga“. Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u 2022. godini je u prosjeku zabilježen rast razine cijena od 14,0% u odnosu na prethodnu godinu.³⁸

Projekcije za razdoblje 2023. – 2026. godina

U posljednjem DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se napominje da važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u narednom razdoblju, pored internih dinamika, predstavljaju i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU-27. DEP-ove projekcije makroekonomskih pokazatelja zasnivaju se na Zimskim projekcijama Europske komisije iz veljače 2023. godine.³⁹ Također se pozivaju na posljednje objave referentnih međunarodnih institucija u svijetu kao što su Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka, te ističu da, pored eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji predstavljaju i institucionalni kapaciteti zemlje u provedbi strukturalnih reformi. Prema projekcijama DEP-a, u BiH se očekuje realni ekonomski rast od 2,0% u 2023, 2,7% u 2024, 3,0% u 2025, te 3,3% u 2026. godini (vid. Tabela 3. 1).

Tekuće politike u oblasti neizravnog oporezivanja

Obveze i sustav plaćanja PDV-a reguliraju se Zakonom o porezu na dodanu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17). Politika akciza regulirana je Zakonom o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22)⁴⁰. Politika akciza na duhan u 2023. godini utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁴¹ Upravnog odbora UIO. Budući da je zakonski plafon ukupne akcize na cigarete od 176 KM/1.000 cigareta dostignut za sve cjenovne kategorije cigareta u 2019. godini okončana je harmonizacija sa standardima EU u sferi oporezivanja cigareta, dok se na oporezivanje rezanog duhana primjenjuje politika prema izmjenama Zakona iz 2014. godine.⁴² Zakonom⁴³ o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini uređuju se osnovni elementi carinske politike, te opća pravila i postupci koji se primjenjuju na robu koja se unosi i iznosi iz carinskog područja Bosne i Hercegovine.

³⁷ Treba napomenuti da se stope rasta nominalnog BDP-a nešto razlikuju od zvaničnih podataka za 2021. godinu i projekcija za 2022. godinu, objavljenih od strane Agencije za statistiku BiH (BHAS). Prema dokumentu BHAS „Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, dohodovnom i rashodnom pristupu 2021“ objavljenom 9. 2. 2023. godine, u 2021. godini je zabilježen nominalni rast BDP-a od 12,3%. Prema **procjenama** BHAS iz dokumenta sa kvartalnim podacima: „Priopćenje – Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, kvartalni podatci“ od 30. 3. 2022. godine, u 2022. godini je ostvaren nominalni rast BDP- od 14,9%.

³⁸ BHAS, Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini, prosinac 2022

³⁹ Vid. Dodatak I: Posljednje projekcije međunarodnih institucija, Dio i. Projekcije Europske komisije (EK)

⁴⁰ Napominjemo da se izmjene Zakona o akcizama („Službeni glasnik BiH“ br. 50/22) primjenjuju od momenta stupanja na snagu podzakonskih akata koje je usvojio Upravni odbor UIO.

⁴¹ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2023. godinu („Službeni glasnik BiH“ br. 74/22).

⁴² Nova politika je u primjeni od 1. 8. 2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ br. 49/14)

⁴³ Novi Zakon o carinskoj politici („Službeni glasnik BiH“ br. 58/15) primjenjuje se od 1. 8. 2022. godine („Službeni glasnik BiH“ br. 23/22), a do tog datuma se primjenjivao stari Zakon o carinskoj politici, sa izuzetkom članka 207. novog Zakona, koji se primjenjuje od 25. 4. 2018. godine.

Trendovi naplate neizravnih poreza

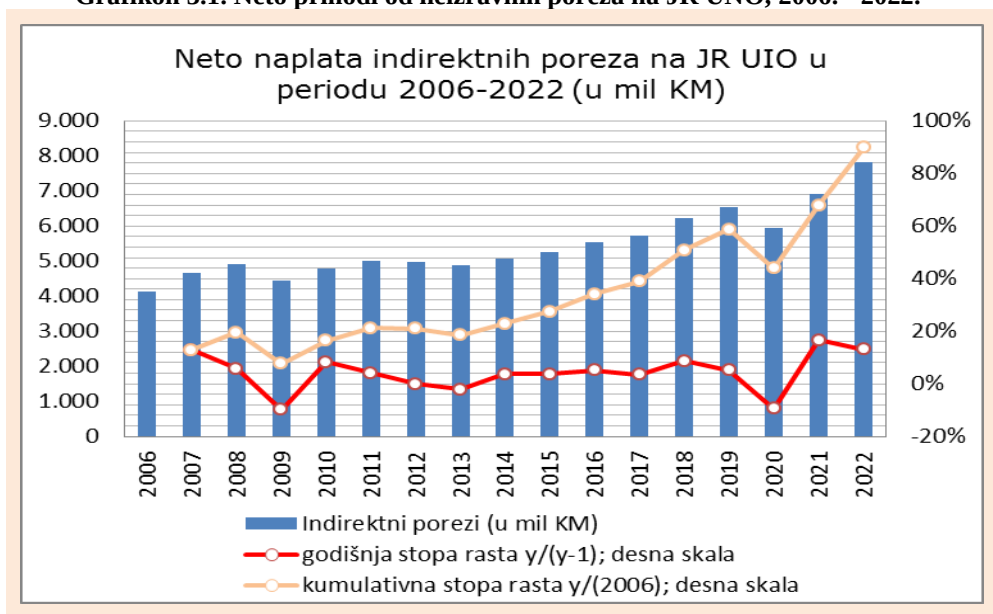
Naplata u razdoblju 2006. – 2022. godina

U 2006. godini je prikupljeno 4,12 mlrd. KM neto prihoda od neizravnih poreza na JR UIO. U skoro svim godinama od osnivanja UIO zabilježen je rast prikupljenih prihoda na JR UIO. Izuzeci su bile: „krizna“ 2009. godina kada je ostvaren pad prihoda od 9,9%, stagnacija i blaži pad prihoda u 2012. i 2013. godini, te pad u 2020. godini od 9,3% kao posljedica efekata virusa korona. U svim ostalim godinama zabilježen je rast ovih prihoda, a najveći je ostvaren u 2021. godini, i to po stopi od 16,7%. U 2022. godini je ostvaren godišnji rast prihoda od neizravnih poreza od 13,1% i rekordna nominalna naplata od osnivanja UNO u iznosu od 7,83 mlrd. KM. Konačno, rast naplate u 2022. godini u odnosu na 2006. godinu iznosio je visokih 89,8%.

Udio neizravnih poreza sa JR UNO u BDP-u je značajno varirao proteklih godina (Tabela 3.2). Od osnivanja UNO (2006) se raspon ovog pokazatelja kretao od 16,6% (minimalna vrijednost, 2009. godina) do 19,2% (maksimalna vrijednost, 2007. godina). U 2021. godini je iznosio 17,4%. Dinamika neizravnih poreza u BDP-u ovisila je od brojnih faktora: kretanja poreznih stopa i porezne osnovice, učinkovitosti naplate poreza, kretanja potrošnje, ali i drugih kategorija bruto društvenog proizvoda (investicije, uvoz i izvoz), koje osim potrošnje utiču na visinu nazivnika ovog pokazatelja.

Udio neizravnih poreza sa JR UNO u ukupnoj potrošnji je također varirao, a od 2014. do 2019. godine imao je neprekidni trend rasta. U 2019. godini je iznosio 19,9%, dok je u 2020. godini opao na 18,4%. U 2021. godini je ponovo narastao na 20,2%, što je maksimum od osnivanja UNO.

Grafikon 3.1. Neto prihodi od neizravnih poreza na JR UNO, 2006. - 2022.

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Tabela 3.2. Udio prihoda od neizravnih poreza sa JR UNO u BDP-u i ukupnoj potrošnji (C) i udio potrošnje u BDP-u

(u %)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 p.
indirektni porezi / BDP	19,1	19,2	18,1	16,6	18,0	18,2	17,8	17,0	17,5	17,3	17,5	17,3	17,8	17,9	16,7	17,4	17,6
indirektni porezi / C	18,8	19,3	18,0	16,6	17,7	17,9	17,6	17,1	17,5	17,9	18,6	18,8	19,7	19,9	18,4	20,2	19,8

Izvor: Kalkulacija na osnovi podataka UIO i BHAS⁴⁴

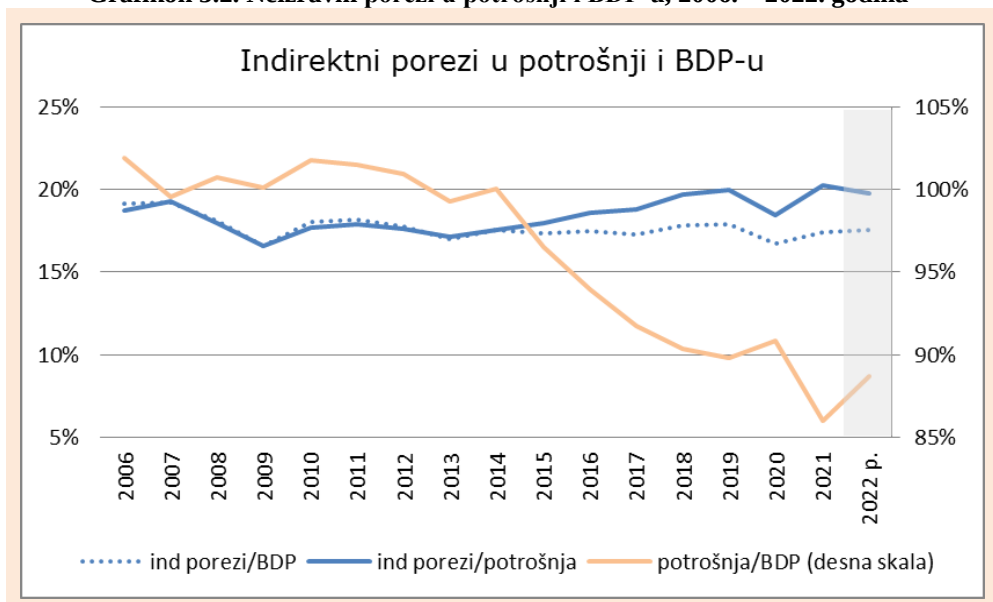
U Grafikonu 3.2. je udio neizravnih poreza u BDP-u BiH u razdoblju 2008. – 2022. godina razložen na komponente, u skladu sa metodologijom iz OECD analize⁴⁵ na proizvod: (1) udjela prihoda od neizravnih poreza u ukupnoj potrošnji i (2) udjela ukupne potrošnje u BDP-u. Na osnovi Grafikona 3.2. se može zaključiti da je udio neizravnih poreza u BDP-u i u potrošnji bio na približno jednakoj razini sve do 2015. godine, do kada se udio potrošnje u BDP-u kretao na razini oko visokih 100%. Od 2015. godine je nastupio trend pada udjela potrošnje u BDP-u (sa izuzetkom blagog rasta u 2020. godini), a u 2021. godini on je iznosio 86,0%. Sa padom udjela potrošnje u BDP-u, od 2015. godine je linija udjela neizravnih poreza u potrošnji iznad linije njihovog udjela u BDP-u. U 2021. godini došlo je do snažnog pada udjela potrošnje u BDP-u u odnosu na prethodnu godinu. Sa druge strane, udio neizravnih poreza u BDP-u je porastao za 0,65 p.p., čime on dostiže razinu od 17,4%. Analizirano prema komponentama iz jednačine OECD, rast udjela neizravnih poreza u BDP u 2021. godini kumulativni je rezultat godišnjeg rasta udjela neizravnih poreza u potrošnji za 1,79 p.p., te pada udjela potrošnje u BDP-u za 4,85 p.p.

Prema zvaničnim podacima o naplati prihoda od neizravnih poreza za 2022. godinu i projekcijama BDP-a i potrošnje (DEP, ožujak 2022.), procjenjuje se da je udio neizravnih poreza u BDP-u porastao na 17,6% (+0,17 p.p. u odnosu na prethodnu godinu) u 2022. godini, dok se udio neizravnih poreza u potrošnji smanjio na 19,8% (-0,43 p.p. u odnosu na prethodnu godinu). Rast udjela neizravnih poreza u BDP u 2022. godini kumulativni je rezultat rasta udjela potrošnje u BDP-u i pada udjela neizravnih poreza u potrošnji (Grafikon 3.2).

⁴⁴ “Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, dohodovnom i rashodnom pristupu 2021”, 9.2.2023. godine, Agencija za statistiku BiH

⁴⁵ Simon, H. and M. Harding (2020), “What drives consumption tax revenues?: Disentangling policy and macroeconomic drivers”, OECD Taxation Working Papers.

Grafikon 3.2. Neizravni porezi u potrošnji i BDP-u, 2006. – 2022. godina

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, BHAS i projekcije DEP-a (prikaz OMA)

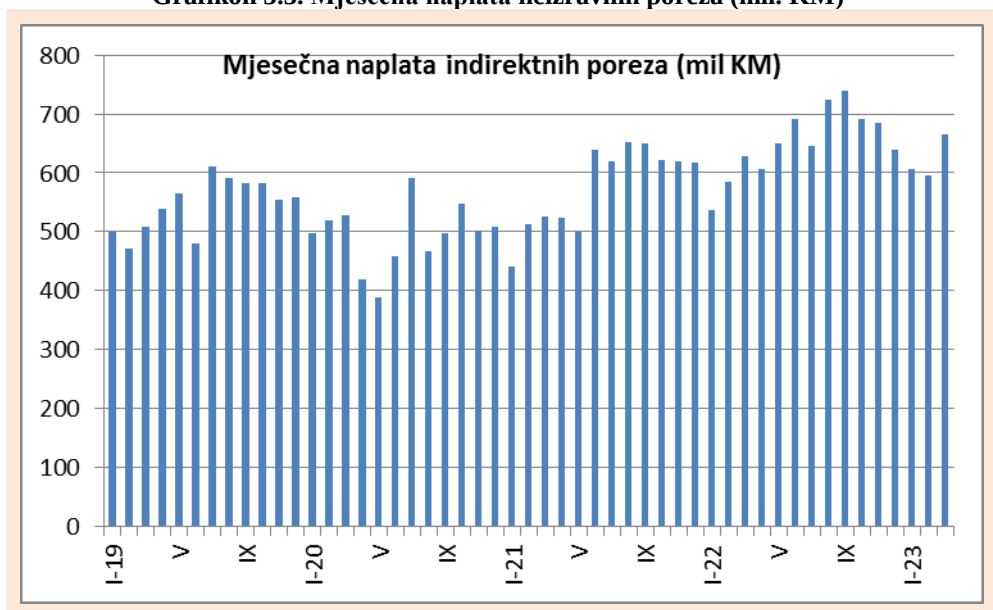
Naplata u razdoblju siječanj – ožujak 2023. godine

U 2023. nastavljani su pozitivni trendovi u naplati neizravnih poreza iz 2022. godine, ali sa skromnijim efektima u smislu naplate dodatnih prihoda. Za analizu naplate prihoda u prvom kvartalu 2023. godine bitno je naglasiti sljedeće. Prvo, osnovica za usporedbu iz 2022. je niža nego u ostalim mjesecima 2022. godine, ne samo iz razloga što je naplata neizravnih poreza tradicionalno niža u prvom kvartalu, nego i zbog činjenice da se radi o razdoblju prije izbijanja rata u Ukrajini, koje je karakterizirala stabilna situacija na svjetskom tržištu, a time i stabilne cijene energenata, sirovina, hrane i drugih roba. Osnovica za naplatu *ad valorem* poreza pri uvozu (PDV, carine) nije bila opterećena rastom cijena na svjetskom tržištu, kao što je to slučaj od ožujka 2022. do danas, te, niža osnovica iz prva dva mjeseca 2022. u usporedbi sa naplatom koja uključuje inflatorne efekte u istom razdoblju 2023. godine, ima za rezultat više mjesečne stope rasta prihoda od carina i PDV-a. Suprotno, kod specifičnih poreza (akciza na derivate nafte i putarine) osnovica u prvom kvartalu 2022. godine, prije eskalacije energetske krize, je bila viša zbog stabilne potrošnje. Treće, trendovi u naplati prihoda od akciza na duhanske prerađevine, koje se naplaćuju kao miks *ad valorem* i specifične akcize, ne prate trendove naplate *ad valorem* poreza i specifične akcize na derivate nafte. Naplata akciza u najvećoj mjeri zavisi od potrošnje nerezidenata i poslovnim politikama dvije velike međunarodne duhanske korporacije, a u 2023. na naplatu će negativno utjecati promjena režima plaćanja akcize⁴⁶.

Pregled mjesečne naplate neizravnih poreza u prvom kvartalu 2023. godine ukazuje na nižu naplatu u apsolutnom iznosu u prva dva mjeseca, te blago poboljšanje u martu (Grafikon 3.3).

⁴⁶ Vid. Izmjene Zakona o akcizama („Službeni glasnik BiH“ br. 50/2022).

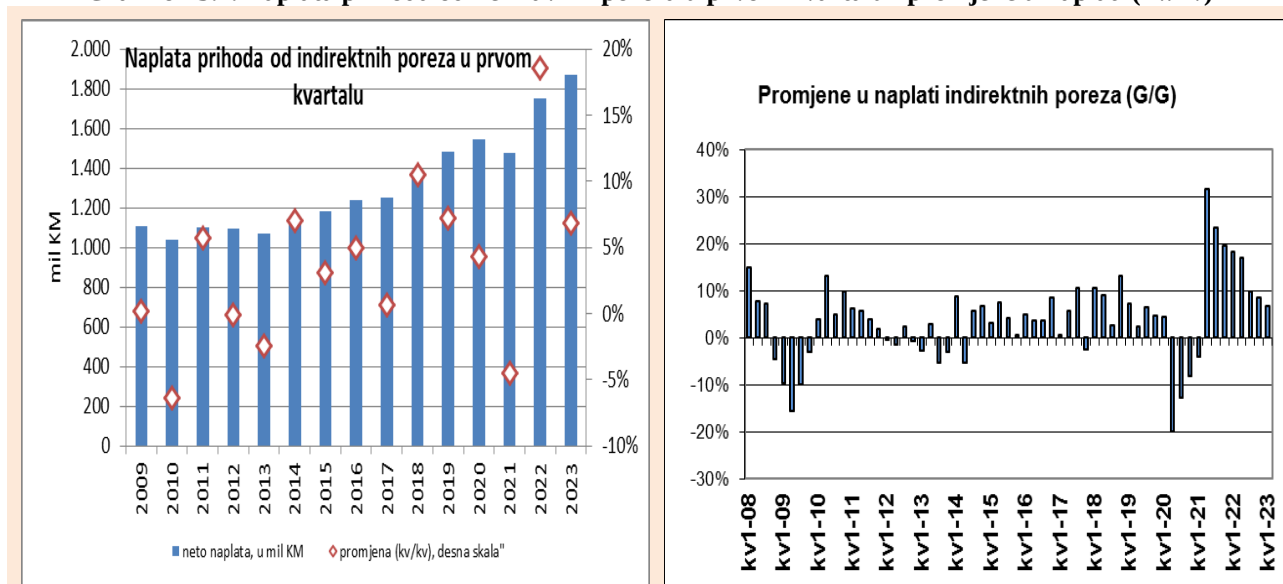
Grafikon 3.3. Mjesečna naplata neizravnih poreza (mil. KM)

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Ipak, negativni efekti više osnovice u ožujku 2022., nakon izbijanja rata u Ukrajini, su dijelom umanjili pozitivne efekte niže osnovice iz prva dva mjeseca 2022., te je u prvom kvartalu 2023. godine ostvaren rast prihoda od neizravnih poreza od 6,8% (Grafikon 3.4, lijevo). To je, ujedno, najniža stopa kvartalnog rasta u proteklih osam kvartala (Grafikon 3.4, desno). Primjetan je silazni trend kvartalnih stopa rasta, kao posljedica rasta osnovice i usporavanja neto naplate u apsolutnom iznosu.

Grafikon 3.4. Naplata prihoda od neizravnih poreza u prvom kvartalu i promjene u naplati (kv/kv)

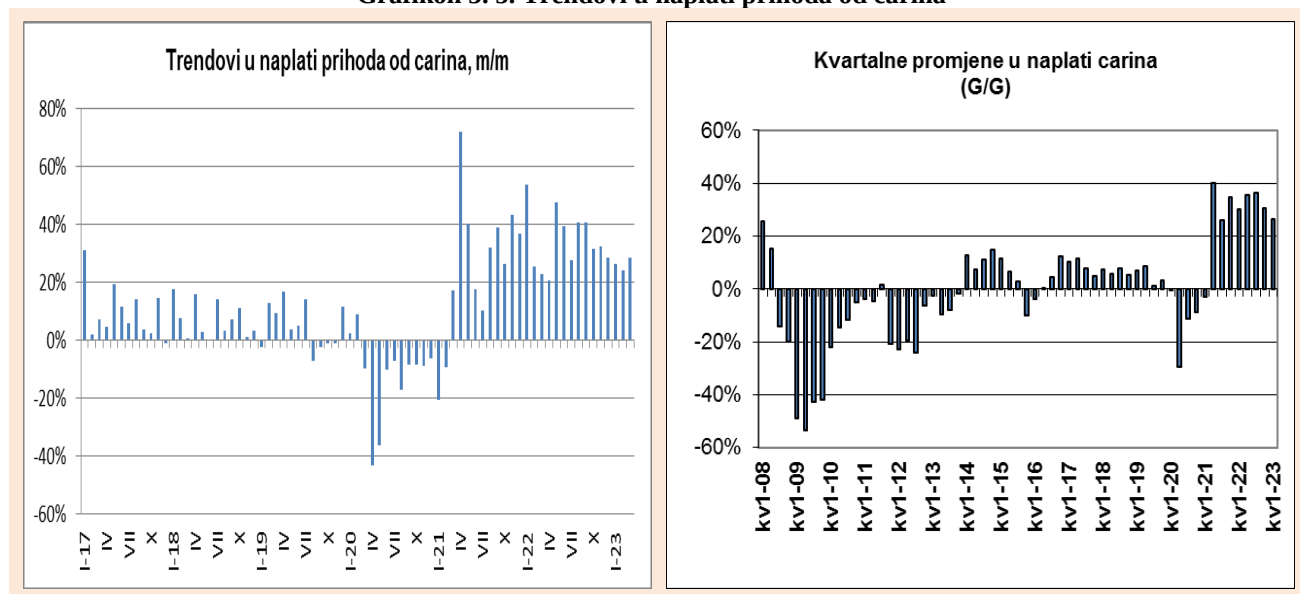
Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Naplata prihoda po vrstama

Carine

Trend visokih stopa rasta prihoda od carina traje u kontinuitetu od ožujka 2021. godine (Grafikon 3. 5., lijevo). Na razini prvog kvartala 2023. godine ostvaren je rast prihoda od carina od 26,4%, nastavljajući trend visokih kvartalnih stopa rasta iz prethodnih osam uzastopnih kvartala (Grafikon 3.5., desno). Za analizu prihoda od carina značajan je uvoz roba koje su ostale pod režimom carina, a to se odnosi na uvoz roba iz trećih zemalja, te na dio roba koje se uvoze iz EU. Do sada je rast prihoda od carina uglavnom pratio rast uvoza. Međutim, u prvom kvartalu 2023. godine zabilježena je velika diskrepanca, budući da je stopa rasta uvoza samo 4%⁴⁷, što je 22,4 p.p. manje od rasta prihoda od carina. Jedan od razloga može biti brži rast uvoza roba koje su pod režimom carina, no, podatci o padu uvoza iz trećih zemalja to ne potvrđuju⁴⁸. Drugi razlog može biti naplata starih dugova po osnovi carina iz prethodne godine⁴⁹.

Grafikon 3. 5. Trendovi u naplati prihoda od carina

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

PDV

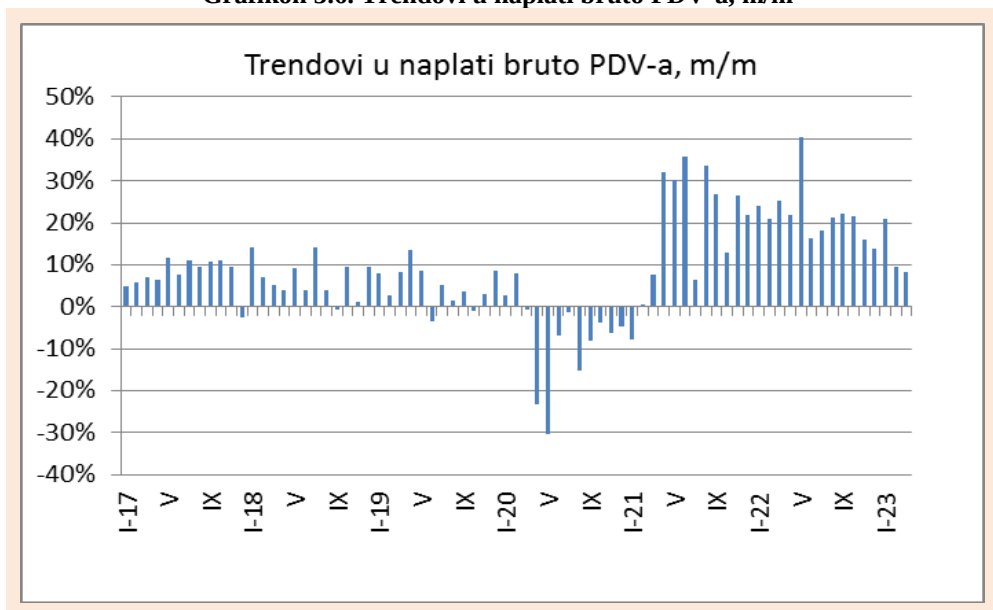
U ožujku 2023. je ostvarena visoka stopa rasta bruto naplate PDV-a od 8,3%, čime je nastavljen trend pozitivnog rasta bruto naplate koji traje od travnja 2021. godine u kontinuitetu (Grafikon 3.6). Ipak, može se uočiti da je u veljači zabilježena najniža stopa rasta bruto naplate PDV-a u posljednjih 20 mjeseci.

⁴⁷ Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje.

⁴⁸ Prema dostupnim podacima Agencije za statistiku BiH o uvozu roba za prva dva mjeseca 2023. uvoz roba iz EU je povećan za 13,8%, dok je uvoz roba iz trećih zemalja, koji je u cijelosti pod režimom carina, manji za 5,6%.

⁴⁹ Stari dugovi po osnovi carina iznose 3,5% godišnje naplate carina u 2022., odnosno 16,9% naplate prihoda od carina u prvom kvartalu 2022. Izvor: Izvješće o radu UNO za 2022.

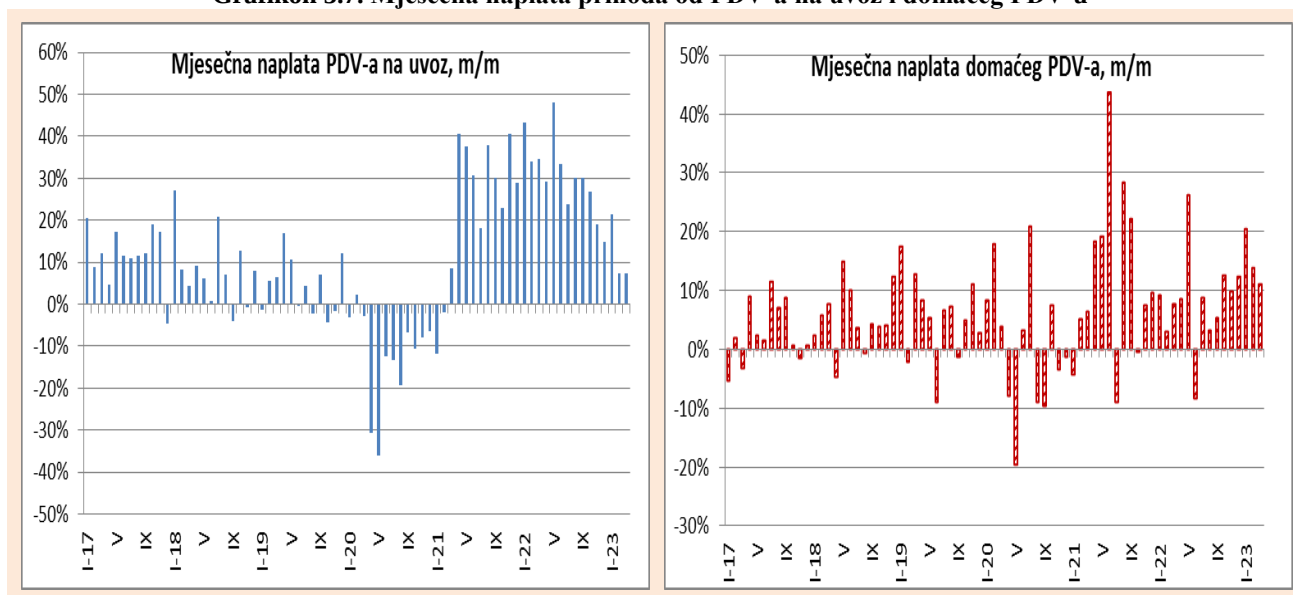
Grafikon 3.6. Trendovi u naplati bruto PDV-a, m/m

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Analiza strukture bruto PDV-a u prvom kvartalu 2023. godine ukazuje na zaključak da je niži rast bruto naplate PDV-a od očekivanog posljedica značajno nižih stopa rasta PDV-a na uvoz u veljači i ožujku, što predstavlja najniže mjesečne stope rasta PDV-a na uvoz u posljednje dvije godine (Grafikon 3.7, lijevo). S druge strane, naplata domaćeg PDV-a bilježi neuobičajene stope rasta još od četvrtog kvartala 2022. godine (Grafikon 3.7, desno).

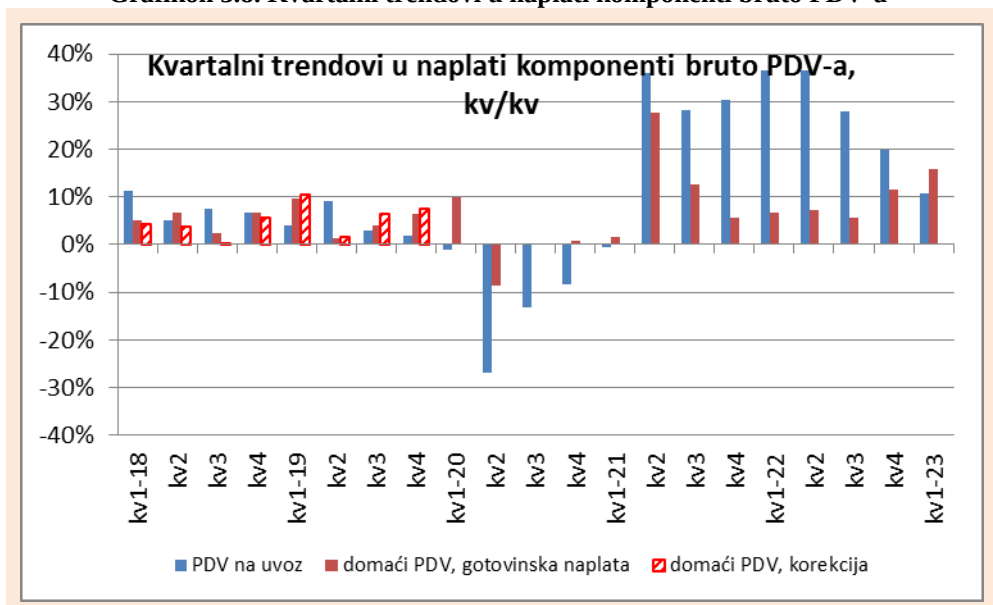
Grafikon 3.7. Mjesečna naplata prihoda od PDV-a na uvoz i domaćeg PDV-a

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U prvom kvartalu 2022. godine naplata PDV-a na uvoz je zabilježila rast od 10,7%, što je najniži kvartalni rast u posljednjih osam kvartala. S druge strane, stopa rasta domaćeg PDV-a iznosila je 15,8%, što predstavlja najvišu stopu rasta od drugog kvartala 2021. godine (Grafikon 3.8).

Grafikon 3.8. Kvartalni trendovi u naplati komponenti bruto PDV-a

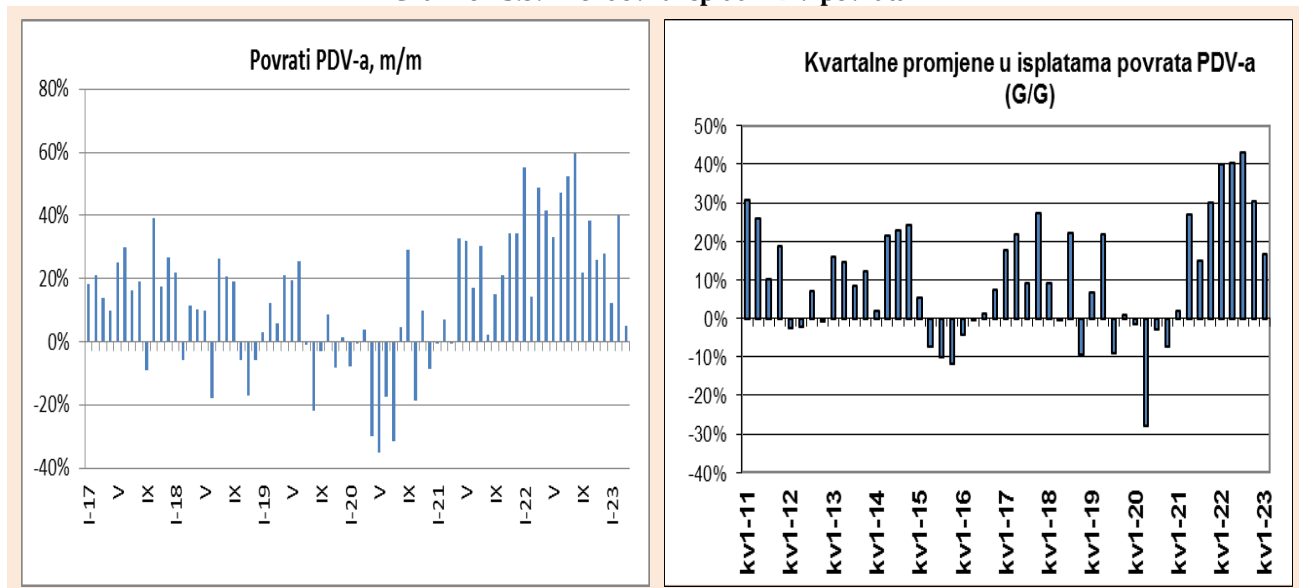

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Napomena: „Domaći PDV – korekcija“ podrazumijeva ispravku iznosa domaćeg PDV-a u skladu sa pravilima obračunskog računovodstva. UNO prilikom izvještavanja koristi neto gotovinski koncept, a zbog značajne kompenzacije obaveza za akcize na naftne derivate i obaveza za cestarinu potraživanjima po osnovi PDV-a (porezni kredit) tijekom 2018. godine došlo je do značajnih odstupanja kod iznosa domaćeg PDV-a u odnosu na prikazan u izvješću UNO.

Pregled kvartalnih trendova naplate komponenti bruto PDV-a pokazuje divergentne trendove u strukturi bruto PDV-a, opadajući trend kod PDV-a na uvoz, što je i očekivano, s obzirom na usporavanje uvoza nakon stabilizacije svjetskih burzi, dok je kod naplate domaćeg PDV-a evidentan rastući trend, što može biti posljedica rasta potrošnje građana, ali i usporavanja isplata povrata PDV-a uvozniciima. Budući da je prvom kvartalu 2023. godine evidentirano 25,6 mil. KM neusklađenih prihoda, a imajući u vidu da se veći dio neusklađenih prihoda redovito odnosi na uplate PDV-a, pri konačnom usklađivanju prihoda može se očekivati i nešto viša stopa rasta domaćeg PDV-a u ožujku 2022., a time i povećanje stope rasta u prvom kvartalu 2022. godine.

Grafikon 3.9. Trendovi u isplati PDV povrata

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

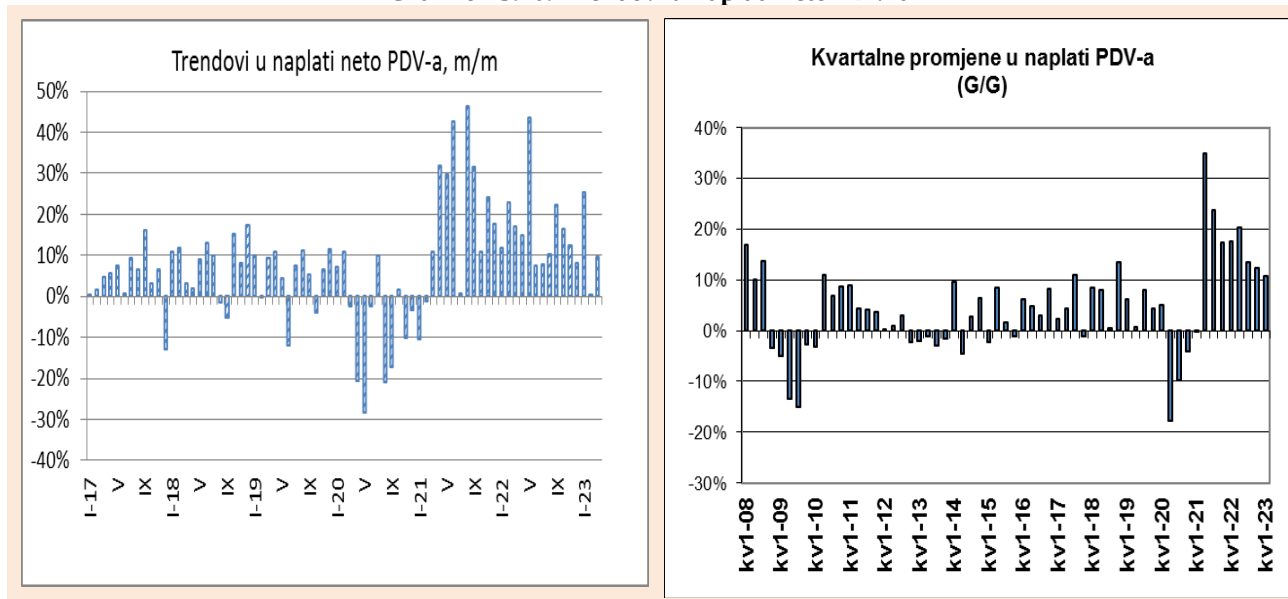
Primjetno je snažno usporavanje isplata povrata PDV-a, koje traje od rujna 2022. godine. U ožujku 2023. povrati su bili veći za svega 5,1% nego u istom mjesecu 2022. godine (Grafikon 3.9, lijevo). Kvartalni pregled kretanja isplata povrata ukazuje na snažno usporavanje u prvom kvartalu 2023. godine, kada je zabilježena stopa rasta od 16,8% (Grafikon 3.9, desno).

U prvom kvartalu 2023. obveznicima je vraćeno 67,1 mil. KM povrata PDV-a više nego u istom razdoblju 2022. godine, dok su isplate povrata međunarodnim projektima bile veće za 13,5 mil. KM. Udio kumulativa povrata PDV-a u kumulativu bruto PDV u prvom kvartalu 2023. iznosi 31%, što je za 1,1 p.p. iznad udjela u istom razdoblju 2022. godine. Visok udio povrata u bruto naplati PDV-a u prvom kvartalu posljedica je vremenske neusklađenosti tekuće bruto naplate PDV-a i isplata povrata koje se odnose na prethodna porezna razdoblja kada su bile više stope uvoza i izvoza.⁵⁰

U ožujku 2023. godine je ostvaren rast neto PDV-a od 9,7% (Grafikon 3.10, lijevo), dok je na razini prvog kvartala 2022. zabilježen rast od 10,7% (Grafikon 3.10, desno). Nakon usklađivanja neusklađenih prihoda mogu se očekivati i znatno više mjesečne i kumulativne stope rasta neto PDV-a u prvom kvartalu 2022. godine jer se veći dio neusklađenih prihoda redovito odnosi na uplate PDV-a.

⁵⁰ U skladu sa odredbama Zakona o PDV-u povrati pretežnim izvozniciima se isplaćuju u roku od 30 dana od podnošenja PDV prijave za mjesec u kojem je nastao izvoz, a ostalim izvozniciima i uvozniciima povrati se isplaćuju u roku od 60 dana od podnošenja PDV prijave za mjesec u kojem je izvršen uvoz/izvoz.

Grafikon 3.10. Trendovi u naplati neto PDV-a

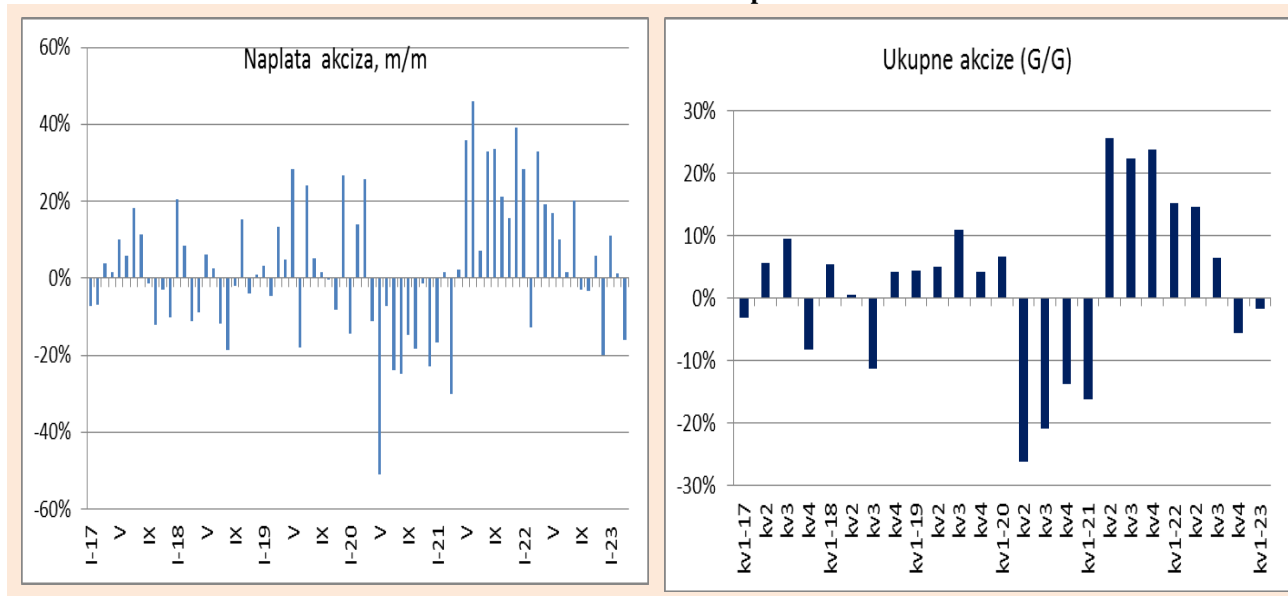

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Akcize

Naplata akciza u prvom kvartalu 2023. godine je snažno oscilirala. U siječnju je zabilježen snažni rast naplate od 11,1%, u februaru minimalan rast od 1,1%, dok je u ožujku zabilježen pad od čak 15,1% (Grafikon 3.11, lijevo).

Grafikon 3.11. Trendovi u naplati akciza

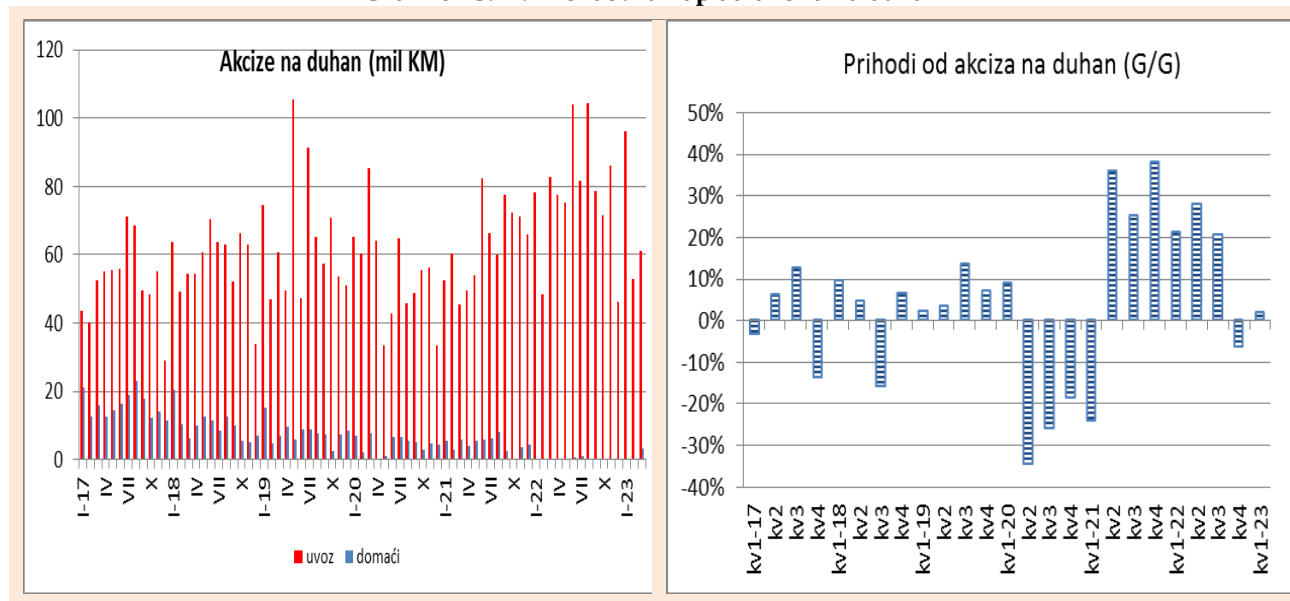

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Zbog loše naplate akciza u ožujku 2023, u prvom kvartalu 2023. godine je zabilježen pad od 1,9%, čime je nastavljen negativan trend rasta iz četvrtog kvartala 2022. Godine (Grafikon 3.11, desno).

U strukturi prihoda od akciza dominiraju akcize na duhanske prerađevine i akcize na derivate nafte. Imajući u vidu stabilan negativni trend u naplati akciza na derivate nafte oscilacije u naplati ukupnih prihoda od akciza u prvom kvartalu 2023. godine su posljedica oscilacija u naplati akciza na duhanske prerađevine. Naplata akciza na duhan u siječnju u apsolutnom iznosu je bila jako visoka, a u veljači i ožujku jako niska (Grafikon 3.12, lijevo). Međutim, zbog oscilacija u osnovici iz 2022. godine stope rasta oslikavaju drugačije trendove. Tako je u siječnju i veljači 2023. ostvaren rast od 22,9% i 8,7% respektivno, dok je u martu zabilježen veliki pad od 22,2% u odnosu na referentne mjeseca 2022. godine. Loša naplata akciza na duhanske prerađevine u ožujku anulirala je rast iz prva dva mjeseca tako da je na nivou kvartala ostvaren pad prihoda od akciza na duhan od 1,8% (Grafikon 3.12, desno).

Grafikon 3.12. Trendovi u naplati akciza na duhan

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Budući da je u prvom kvartalu 2022. godine u cijelosti ugašena domaća duhanska industrija, nakon četiri godine rapidnog smanjenja proizvodnje, naplata akciza na duhanske prerađevine se odnosi samo na uvezene cigarete i ostale duhanske prerađevine⁵¹. Nakon nestanka velikog domaćeg proizvođača ogromnu većinu tržišta duhanskih prerađevina u BiH *de facto* drže samo dvije inostrane duhanske kompanije⁵². Promjenom režima plaćanja akcize na duhanske prerađevine se odnedavno plaćaju pri uvozu. Time je skraćen vremenski razmak između uplate akciza i plasmana cigareta na koji se uplata odnosi⁵³. Utjecaj promjene režima uplate akciza je jedan od razloga za snažne oscilacije u naplati akciza u posljednja četiri mjeseca. Prelaskom na novi način plaćanja akciza nastao je vakuum u naplati akciza, čija je dužina i, posljedično, utjecaj na naplatu prihoda od akciza, zavisila od intervala između preuzimanja markica i uvoza cigareta⁵⁴. Radi se o jednokratnom efektu, koji je pozitivan za gotovinski tok duhanskih kompanija, no, za državu

⁵¹ Navedeno se odrazilo i na analitiku prihoda od akciza u kojoj od sada postoje samo akcize na uvezene duhanske prerađevine (vid. Grafikon II.12, lijevo, „domaći“). Potrebno je napomenuti da je u ožujku 2023. naplaćeno 3,1 mil. KM po osnovi razlike iznosa *ad valorem* akcize na zalihe duhanskih prerađevina zatečenih u momentu posljednjeg povećanja maloprodajnih cijena 1.3.2023., odnosno 13.3.2023.

⁵² Prema podacima za 2022. dvije inostrane duhanske kompanije drže 85% tržišta cigareta u BiH.

⁵³ Do izmjena Zakona o akcizama akcize su se plaćale u momentu preuzimanja markica, što je proizvodio negativne efekte ne gotovinski tok duhanskih kompanija budući da je bilo potrebno uplatiti značajna finansijska sredstva za akcize mnogo vremena prije njihove prodaje.

⁵⁴ Između te dvije krajnje aktivnosti potrebno je izvesti akcizne markice u zemlje gdje se duhanske prerađevine proizvode, proizvesti cigarete i prevesti ih u BiH. Ovisno od proizvođača do sada je bilo potrebno najmanje mjesec dana da se uvezu cigarete sa akciznim markicama na koje je plaćena akciza.

predstavlja gubitak prihoda od akciza. U očekivanju stupanja na snagu izmjena Zakona o akcizama⁵⁵ distributeri su zalihe cigareta u maloprodaji sveli na minimum, jer plaćanje akciza po starom modelu zahtijeva *ex ante* angažiranje velikih finansijskih sredstava⁵⁶. Sve je to rezultiralo manjom naplatom akciza u prosincu 2022. godine. Iako se očekivalo da će stupanjem na snagu svih provedbenih propisa duhanske kompanije tokom siječnja 2023. godine preći na novi režim plaćanja, to se nije desilo zbog prilagođavanja carinskim procedurama u vezi plaćanja akciza kod uvoza (pribavljanje bankovnih garancija i dr.). Imajući to u vidu, razumljivo je da se razlikovao tempo preuzimanja novih procedura i prelaska na novi režim plaćanja, što je u konačnici imalo za posljedicu da se efekt gubitka prihoda ispoljio *de facto* u dva mjeseca (veljači i ožujku). Drugi razlog za skromniju naplatu akciza na duhanske prerađevine od očekivane u prvom kvartalu je smanjen dolazak nerezidenata u BiH zbog loše zimske sezone. Konačno, ne treba zanemariti ni efekte povećanja maloprodajnih cijena većine brendova cigareta u ožujku 2023. godine⁵⁷, pozitivne na naplatu prihoda u siječnju, nakon najave povećanja a prije stvarnog povećanja cijena, s obzirom da su tada uplate vršene *ex ante* po starom cjeniku prilikom preuzimanja markica, te negativne na naplatu akciza u martu nakon povećanja cijena zbog pada potrošnje.

Negativni trendovi u naplati akciza na derivate nafte iz 2022. nastavljani su i u 2023. godini. Potrebno je imati u vidu i osnovicu za usporedbu u prvom kvartalu 2022. godine. Stabilne cijene energenata na svjetskom tržištu u prva dva mjeseca 2022. godine imale su za posljedicu stabilnu potrošnju derivata nafte u BiH, koja je rasla u skladu sa očekivanim projekcijama, što je, u konačnici, dovelo do rasta naplate specifičnih poreza (akciza i putarine na derivate nafte) u tom razdoblju 2022. godine. Skok cijena nafte nakon izbijanja rata je doveo do pada potrošnje derivata nafte u BiH, koji je nastavljen i u 2023. godini, što za posljedicu ima pad prihoda od akciza i cestarine u usporedbi sa višom osnovicom iz razdoblja prije izbijanja rata. Naplata prihoda od akciza na derivate nafte u siječnju je bila manja za 10,2%, u veljači za 8,4%, a u ožujku za 7,8% u odnosu na referentne mjesece 2022. godine. U apsolutnom iznosu u prva dva mjeseca 2023. godine naplaćen je najmanji iznos akciza na derivate nafte u posljednje dvije godine (Grafikon 3.13, lijevo). Osim osnovice, važan razlog je što se maloprodajne cijene derivata nafte u BiH sporo prilagođavaju naniže u odnosu na oscilacije cijena na svjetskom tržištu, ne samo da ne prate tempo smanjenja, već je i smanjenje niže nego što bi se moglo očekivati, što djeluje restriktivno na potrošnju derivata. Treći faktor niže potrošnje derivata nafte je loša zimska sezona i smanjen dolazak nerezidenata u BiH.

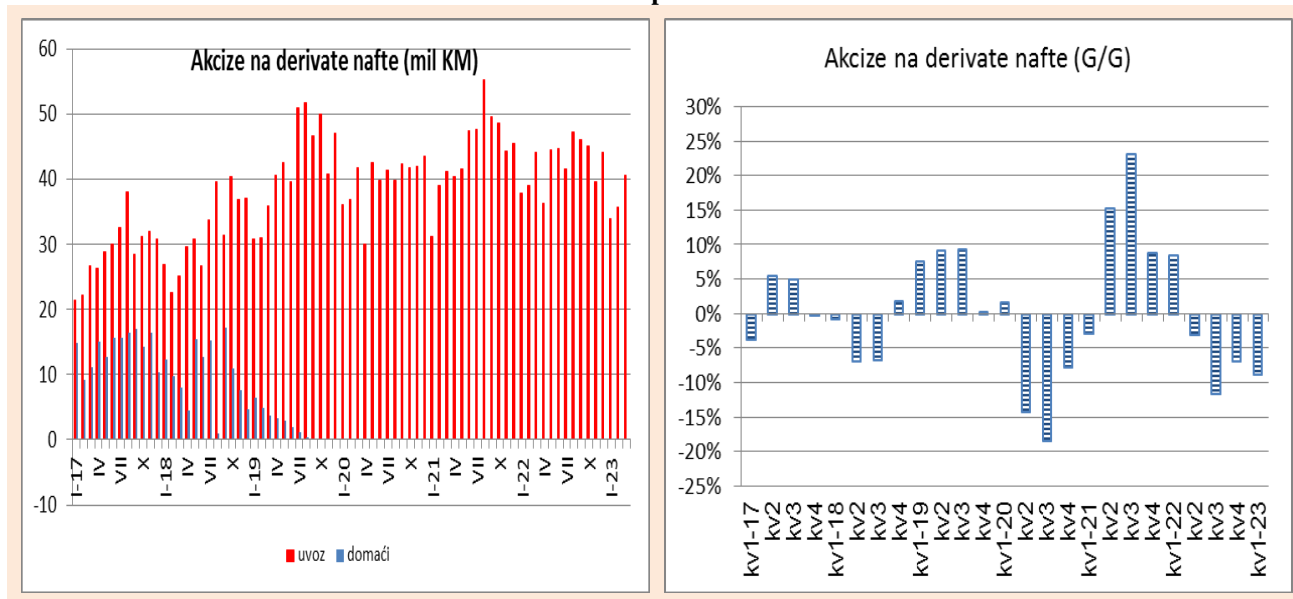
Naplata akciza na derivate nafte je u negativnoj zoni rasta već četiri kvartala uzastopno, pri čemu je u prvom kvartalu 2023. godine zabilježen pad naplate od 8,7% (Grafikon 3.13, prikaz desno).

⁵⁵ Za provedbu izmjena Zakona o akcizama bilo je potrebno izmijeniti nekoliko pravilnika u složenoj proceduri koja podrazumijeva javne konzultacije, usvajanje od strane UO UNO i objavu u Službenom glasniku BiH.

⁵⁶ Prosječna mjesečna uplata akciza na duhanske prerađevine u 2022. iznosila je 78 mil. KM.

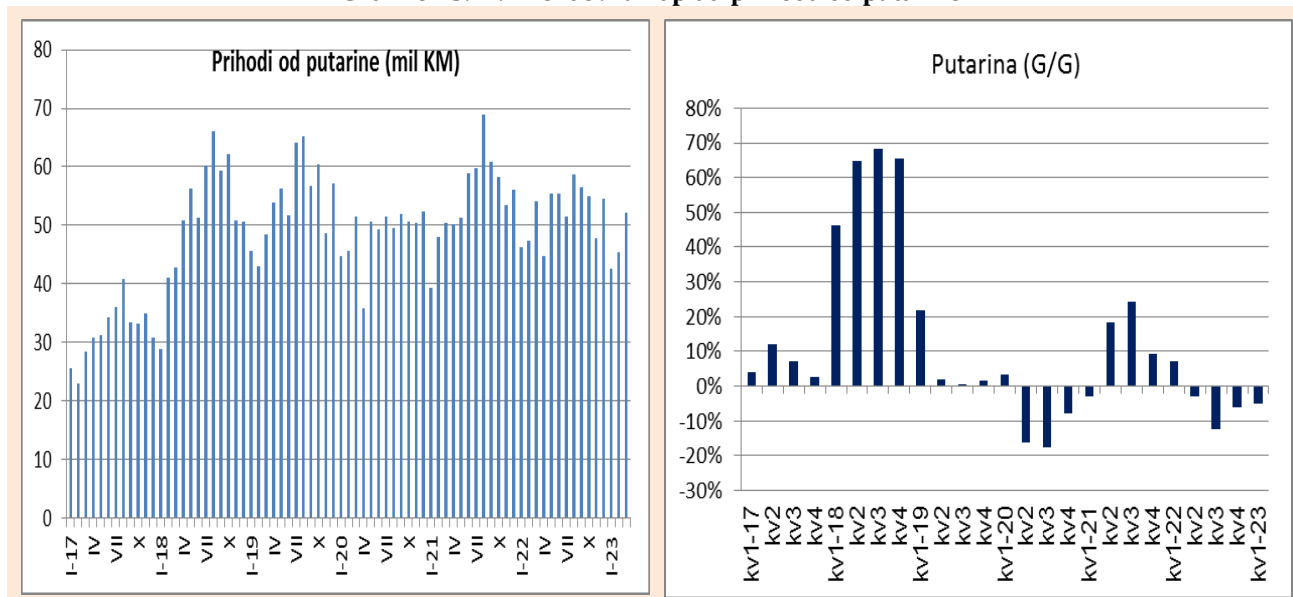
⁵⁷ S obzirom na prosječnu ponderiranu cijenu cigareta povećanje cijena cigareta je iznosilo u prosjeku 2,7%, odnosno 3,4% u odnosu na prosječnu ponderiranu cijenu cigareta u prosincu 2022.

Grafikon 3.13. Trendovi u naplati akciza na derivate nafte

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Grafikon 3.14. Trendovi u naplati prihoda od putarine

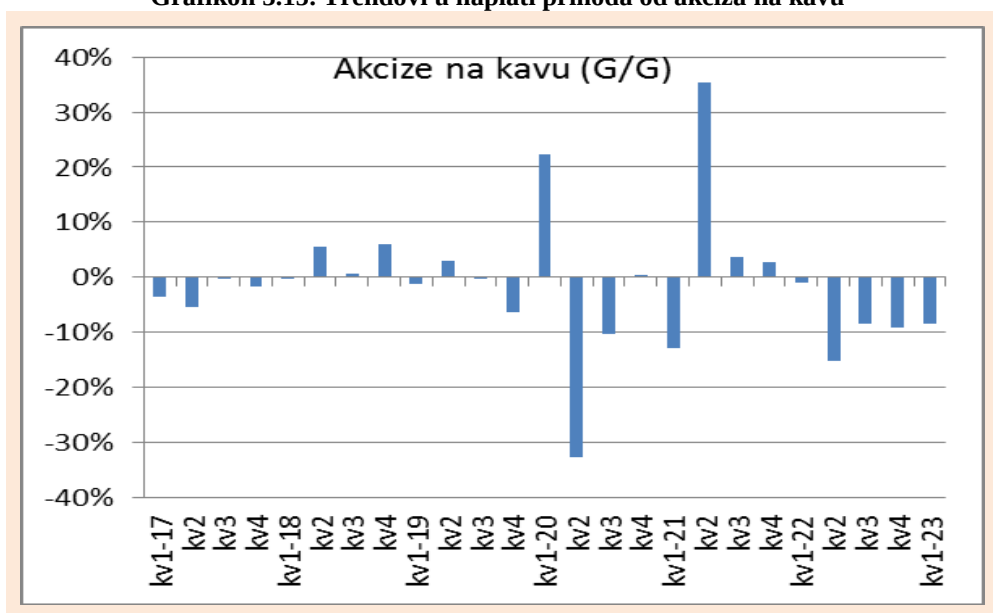

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Naplata prihoda od putarine prati naplatu akciza na derivate nafte, sa određenim razlikama koje potiču od različitih osnovica na koje se obračunava i plaća cestarina, odnosno akcize na derivate nafte. Efekt osnovice i negativna kretanja potrošnje derivata su se odrazili i na naplatu prihoda od putarine, pogotovo u prva dva mjeseca 2023. godine (Grafikon 3.14, lijevo). U prvom kvartalu 2023. bruto prihoda od cestarine je naplaćeno 5,1% manje nego u istom kvartalu 2022, čime je nastavljen trend negativnog rasta iz 2022. godine (Grafikon 3.14, desno).

Negativni trendovi u naplati prihoda od akciza na kavu iz 2022. nastavljani su i u prvom kvartalu 2023. godine, kada je zabilježen pad prihoda od akciza na kavu od 8,5% (Grafikon 3.15).

Grafikon 3.15. Trendovi u naplati prihoda od akciza na kavu

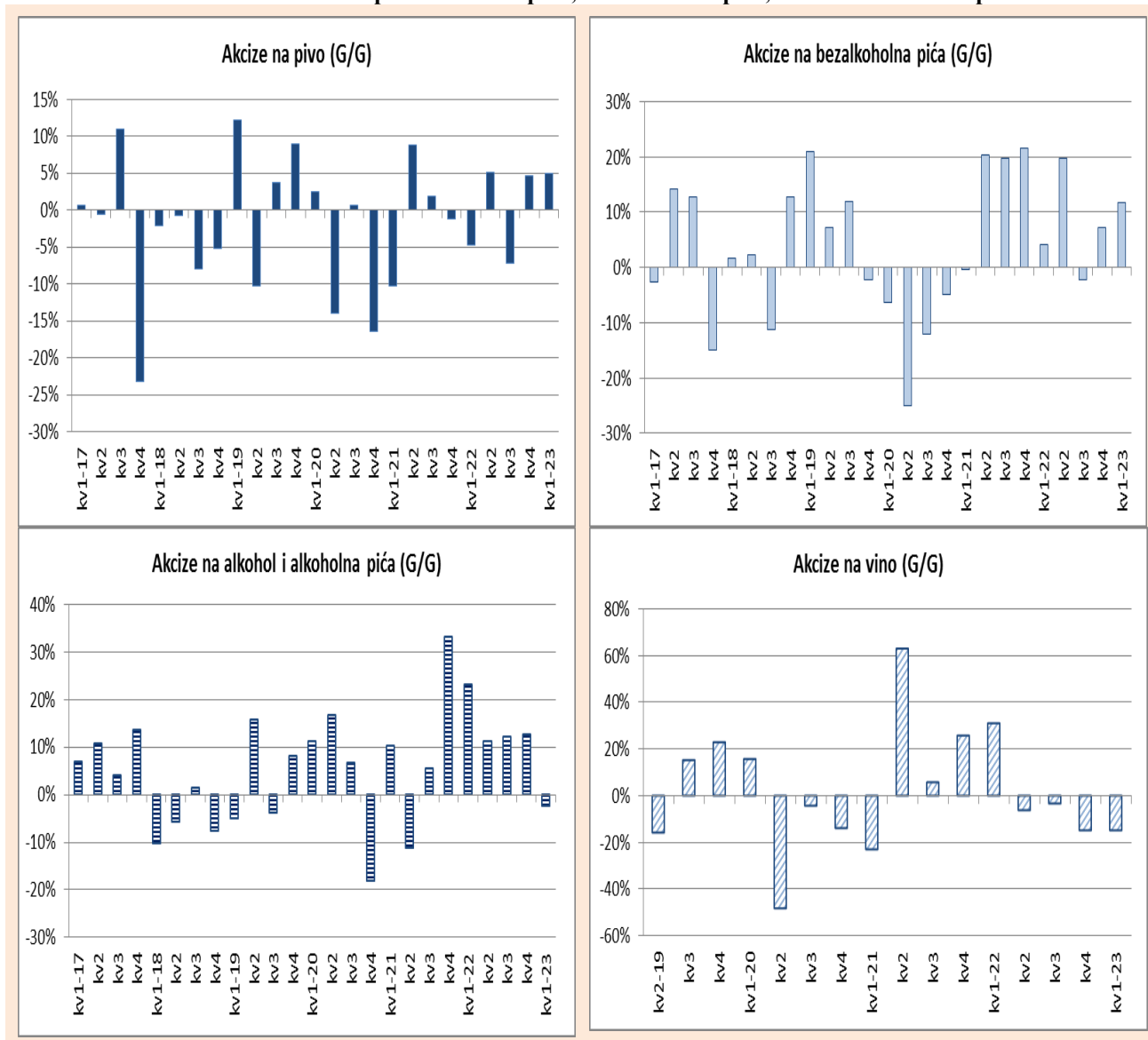

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U prvom kvartalu 2023. godine pogoršani su trendovi u naplati od akciza na alkohol i alkoholna pića, te je nakon šest uzastopnih kvartala sa pozitivnom rastom ostvaren pad prihoda od 2,3% (Grafikon 3.16). Negativni trendovi su nastavljeni i u naplati akciza na vino. S druge strane, sa stopom rasta od 11,7% nastavljeni su pozitivni trendovi u naplati akciza na bezalkoholna pića.

Nakon snažnih oscilacija, od četvrtog kvartala 2022. naplata akciza na pivo je stabilna, što je nastavljeno sa stopom rasta od 5,1% i u prvom kvartalu 2023. godine. Međutim, pozitivan rast je ostvaren zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozna piva od 13,5%, što je, zbog većeg pondera u strukturi potrošnje piva, bilo dovoljno da se u cijelosti neutralizira pad prihoda od akciza na domaća piva od 19,5%.

Grafikon 3.16. Trendovi u naplati akciza na pivo, bezalkoholna pića, alkohol i alkoholna pića i vino

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Projekcije prihoda od neizravnih poreza za razdoblje 2023. – 2026. godine (osnovni scenarij)

Projekcije prihoda za razdoblje 2023. – 2026. godina dostupne su u Tabeli 3.3. Kako bi se osigurala usporedivost projektiranih i naplaćenih prihoda od neizravnih poreza, projekcije prihoda od neizravnih poreza prikazane su na gotovinskoj osnovi u skladu sa izvješćima UNO o naplati po vrstama prihoda.

U Tabeli 3.4. su prikazane projekcije prihoda u % BDP-a.

Tabela 3.3. Osnovni scenarij projekcija prihoda od neizravnih poreza (2023. – 2026), travanj 2023. godine

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM						Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija								
		2022.	2023.	2024.	2025.		2026.	2023.	2024.	2025.
PDV	5.121,5	5.382,1	5.578,6	5.789,7	5.992,6		5,1%	3,7%	3,8%	3,5%
Akcize	1.580,0	1.623,2	1.743,3	1.791,1	1.861,1		2,7%	7,4%	2,7%	3,9%
Carine	431,9	470,3	503,7	539,9	585,8		8,9%	7,1%	7,2%	8,5%
Cestarina	627,2	639,7	657,0	676,7	699,0		2,0%	2,7%	3,0%	3,3%
Ostalo	66,1	36,3	36,3	36,3	36,3		-45,1%	0,0%	0,0%	0,0%
UKUPNO	7.826,7	8.151,6	8.518,9	8.833,7	9.174,9		4,2%	4,5%	3,7%	3,9%
Namjenska cestarina *)	-392,0	-399,8	-410,6	-422,9	-436,9		2,0%	2,7%	3,0%	3,3%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	7.434,8	7.751,8	8.108,2	8.410,8	8.738,0		4,3%	4,6%	3,7%	3,9%

Napomena:

*) Namjenska cestarina je do 1.2.2018. iznosila 0,10 KM/litar derivata nafte, namijenjena u cijelosti za izgradnju autocesta, a od 1.2.2018. 0,25 KM/litar derivata nafte, za izgradnju autocesta (0,20 KM/litri) i izgradnju i rekonstrukciju ostalih cesta (0,05 KM/litri).

Kategorija „Ostalo“ uključuje ostale prihode koji se prikupljaju na JR UNO (prihodi od terminala, zakupnina i sl.), te neusklađene prihode (prihodi koji ostanu neusklađeni nakon konačnog usklađivanja naplate prihoda sa prijavama i deklaracijama u IT sustavu UNO)

Tabela 3.4. Osnovni scenarij projekcija prihoda od neizravnih poreza u % BDP-a, travanj 2023. godine

Vrsta prihoda (neto)	u % BDP-a				
	Izvršenje	Projekcija			
	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
PDV	11,5%	11,3%	11,2%	11,0%	10,8%
Akcize	3,5%	3,4%	3,5%	3,4%	3,3%
Carine	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%
Cestarina	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%
Ostalo	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
UKUPNO	17,6%	17,2%	17,1%	16,8%	16,5%
Namjenska cestarina	-0,9%	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,8%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	16,7%	16,3%	16,2%	16,0%	15,7%

Izvor podataka za BDP: BHAS, rashodni pristup, veljača 2023. i Projekcije DEP-a, ožujak 2023.

Projekcije za 2023. godinu

Prilikom izrade projekcija prihoda za 2023. godinu ne može se osloniti na sezonske sheme naplate prihoda iz 2020. i 2021. godine, s obzirom da su one izašle iz ranijih okvira zbog efekata virusa korona.⁵⁸ Usprkos poremećajima na globalnom planu, turbulencijama na tržištu naftnih derivata i snažnom rastu cijena, u 2022. se raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda od neizravnih poreza smanjio u odnosu na prethodne dvije godine (Grafikon 3.17, lijevo), a mjesečna dinamika prihoda u 2022. godini se poprilično vratila na pre-COVID-19 sezonsku shemu⁵⁹ (Grafikon 3.17, desno). To posebno važi za prihode od PDV-a, akcize na alkohol, pivo i bezalkoholna pića, dok akcize na derivate nafte i cestarina, očekivano, i u 2022. godini poprilično odstupaju od stare sezonske sheme. Prihodi od akciza na duhan i kavu nikad nisu ni imali izraženu sezonsku komponentu.⁶⁰

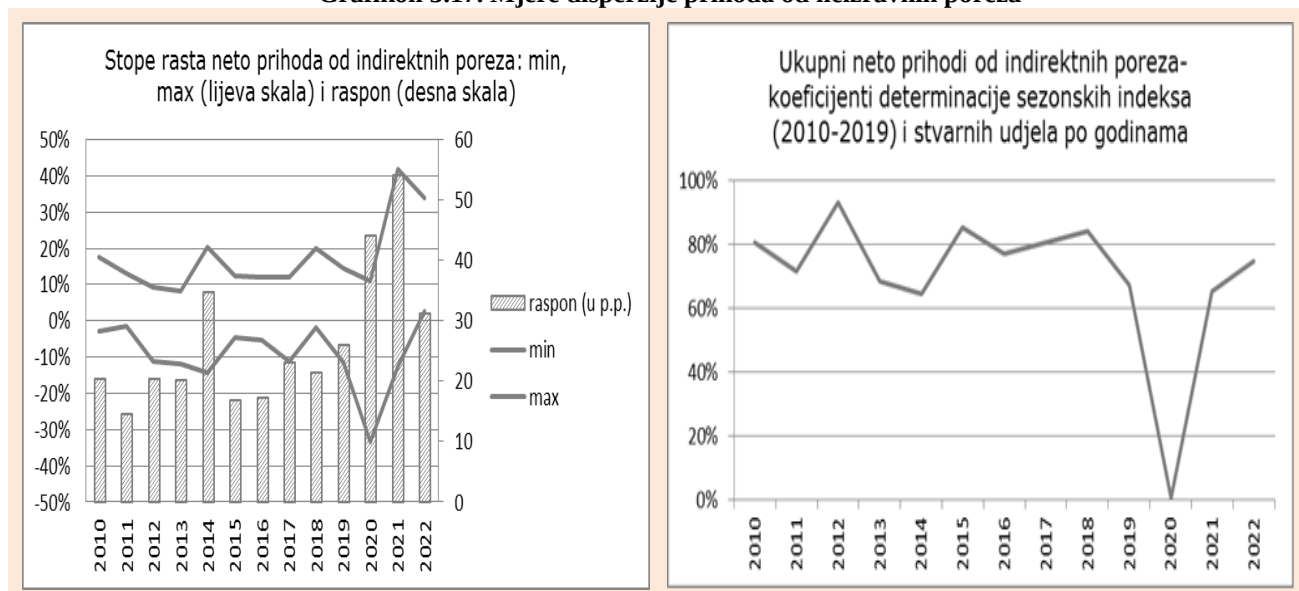
U prva tri mjeseca 2023. godine ostvarena je stopa rasta neto prihoda od neizravnih poreza od 6,8% u odnosu na isto razdoblje 2022. godine. Prema projekcijama DEP-a, očekuje se nominalni rast BDP-a od 6,4% u 2023. godini. Imajući u vidu da stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2023. godine dijelom proizlazi iz specifičnosti u statističkoj osnovici za usporedbu (vidi podnaslov Naplata u razdoblju siječanj – ožujak 2023. godine), te uzimajući u obzir ogromne nepoznanice u pogledu dešavanja u Ukrajini, **projektirana stopa rasta prihoda od neizravnih poreza za 2023. godinu** je nešto niža od tromjesečne stope rasta i **iznosi 4,2%**.

⁵⁸ Mjesečna dinamika prihoda u 2020. godini je potpuno odudarala od tzv. pre-COVID-19 sezonske sheme. Raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda (razlika između maksimalne i minimalne vrijednosti) iznosio je 44,2 p.p. Iako se nekim dijelom vratila na stari šablon, naplata neto prihoda od neizravnih poreza u 2021. godini također poprilično odudara od stare sezonske sheme. U 2021. je raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda od neizravnih poreza bio još viši nego u 2020. godini i iznosio je visokih 54,1 p.p. što je rezultat: (1) poremećaja sezonske sheme u baznoj 2020. godini, i (2) karakteristika sezonske sheme u 2021. godini

⁵⁹ Nakon kalkulacije sezonskih indeksa za razdoblje 2010. – 2019, postavljeni su regresijski modeli i izračunati koeficijenti determinacije sezonskih indeksa i stvarnih udjela mjesečnih iznosa pojedinih vrsta prihoda u odgovarajućem razdoblju, kako bi se prikazalo koliko dobro se sezonski indeksi „uklapaju“ u stvarne udjele u spomenutom razdoblju.

⁶⁰ Više o mjesečnim fluktuacijama pojedinih vrsta prihoda od neizravnih poreza i jačini sezonske komponente u biltenima Odjela br. 174/175 i 209/210 (www.oma.uino.gov.ba)

Grafikon 3.17. Mjere disperzije prihoda od neizravnih poreza

Izvor: Izračun OMA-e na osnovi podataka UIO

Napomena: Ukupni neto mjesečni prihodi u izračunu ne uključuju neusklađene prihode na JR UNO

PDV

Nakon pada neto prihoda od PDV-a u 2020. godini od 6,8%, koji je bio posljedica pandemije virusa korona, u 2021. i 2022. godini zabilježen je njihov snažan oporavak i visoke stope rasta od 18,2% i 15,6%, respektivno. Neto prihodi od PDV-a u 2022. godini bili su za 1.099,1 mil. KM viši nego u prethodnoj, 2021. godini.

Projektirani iznos neto prihoda od PDV-a u 2023. godini iznosi 5.382,1 mil. KM, što je za 5,1% više od ostvarenja u 2022. godini. Projekcija je zasnovana na povijesnoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija PDV-a (koja ne uključuje specifičnosti u 2020. i 2021. godini), te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja.

Akcize i cestarina

Akcize na derivate nafte i cestarina

Cijena sirove nafte značajno je varirala u razdoblju od početka 2019. do veljače 2023. godine, do kada su dostupni podatci Američke uprave za energetske informacije (*U.S. Energy Information Administration*). U Tabeli 3.5. su prikazani su godišnji prosjeci mjesečnih cijena sirove nafte tipa Brent (*Europe Brent Spot Price FOB*) u navedenom razdoblju, te njihove minimalne i maksimalne vrijednosti. Na osnovi Tabele 3.5. može se zaključiti da su cijene sirove nafte u siječnju i veljači 2023. godine dosta niže od prosjeka za 2022. godinu.

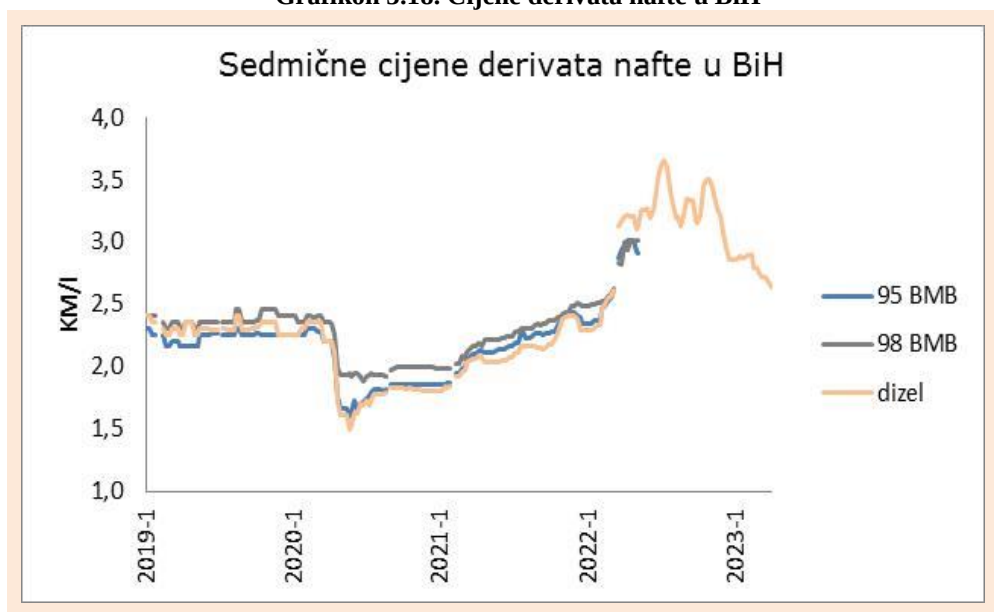
Tabela 3.5. Mjesečne cijene sirove nafte (dolari po barelu), razdoblje od I-2019 do II-2023.

	2019.	2020.	2021.	2022.	I-II 2023.
prosjeak	64,4	41,8	70,7	100,8	82,5
min	59,0	18,4	54,8	80,9	82,5
max	71,3	63,7	83,5	122,7	82,6

Izvor: U.S. Energy Information Administration

Faktori koji utječu na formiranje cijena derivata na tržištu BiH su cijene sirove nafte, trgovačke marže, visine poreznih stopa i dr. U Grafikonu 3.18. je predstavljeno kretanje cijena derivata nafte⁶¹ na tržištu BiH u razdoblju od početka 2019. godine do 14. tjedna 2023. godine, po tjednima.⁶²

Grafikon 3.18. Cijene derivata nafte u BiH

Izvor: Vanjskotrgovinska komora BiH (prikaz OMA)

Nakon razdoblja izrazito stabilnih cijena u 2019. godini, cijene derivata nafte na tržištu BiH snažno su pale u proljeće 2020. godine, kao posljedica pandemije virusa korona. U 21. tjednu 2020. godine cijena dizel goriva iznosila je svega 1,5 KM/l, dok je cijena goriva BMB-95 iznosila 1,6 KM/l. Od 22. tjedna 2020. godine (kraj svibnja) cijene derivata bilježe stabilan trend rasta, koji je zadržan kroz čitavu 2021. godinu. Na kraju 2021. godine cijene dizel goriva i BMB-95 iznosile su 2,3 KM/l, a cijene BMB-98 2,5 KM/l. Dešavanja u Ukrajini utjecala su na intenziviranje trenda rasta cijena u 2022. godini, tako da su, prema posljednjim dostupnim objavljenim podacima za benzin, u 19. tjednu 2022. godine cijene goriva BMB-95 porasle za 24,2% u odnosu na 1. tjedan 2022. godine, dostižući razinu od visokih 2,9 KM/l. Prosječne cijene dizel goriva dostigle su svoj maksimum od 3,7 KM/l u 28. tjednu 2022. godine. Nakon toga su snažno varirale, da bi u posljednjoj tjednu 2022. godine iznosile 2,9 KM/l. U dosadašnjem tijeku 2023. godine zabilježen je blagi trend pada cijena dizel goriva. U 14. tjednu 2023. godine cijene dizel goriva iznosile su 2,6 KM/l.

⁶¹ Nakon 19. tjedna 2022. godine prikazani su samo podatci za dizel gorivo, jer je tada prekinuto izvještavanje o cijenama za goriva 95 BMB i 98 BMB na web stranici Vanjskotrgovinske komore BiH sa podacima International Road Transport Union. Dostupni su jedino podatci o najčešćim cijenama goriva za pojedine kompanije u BiH.

⁶² Korišteni su podatci International Road Transport Union-a, preuzeti sa web stranice Vanjskotrgovinske komore BiH (VTK).

Ukupna potrošnja derivata nafte u 2022. godini je opala za 2,9% u odnosu na 2021. godinu. Pad potrošnje dizel goriva iznosio je 2,5%, benzina 5,6%, a ostalih derivata (lož-ulje, kerozin i tečni naftni plin) 2,9%. Odjeljenje je razvilo model višestruke regresije⁶³, sa zavisnom varijablom (y) „*potrošnja dizel goriva i benzina (u mil. l)*“, gdje su nezavisne varijable bile (1) *visina BDP-a* i (2) *p.p. cijena na uvozu sa pond. akcizom i putarinom (KM/l)*. Na osnovi regresijskog modela, projekcije neto prihoda od akciza na derivate nafte i cestarine za 2022. godinu iz listopada 2022. godine izvršene sa stopom preciznosti od 99,8% i 100,1%, respektivno, i to u uvjetima izraženih turbulencija cijena na tržištu derivata nafte.

Podatci za potrošnju derivata nafte po vrstama za Q1 2023. g. nisu bili dostupni u vrijeme izrade projekcija, ali podatci o naplati prihoda ukazuju na pad potrošnje u odnosu na isti kvartal prethodne godine. U prvom kvartalu 2023. godine zabilježene su negativne stope rasta akciza na derivate nafte i cestarine, što je i očekivano, imajući u vidu specifičnosti statističke osnovice za usporedbu. Naime, u prvom kvartalu 2022. godine zabilježene su visoke stope rasta akciza na derivate nafte i cestarine, nakon čega su, sa početkom ratnih dešavanja u Ukrajini i posljedicama na cijene derivata, ostvarene negativne stope rasta u naredna tri kvartala. Stoga, 2022. godina, kao i prethodne dvije (zbog drugih specifičnosti), ne mogu predstavljati osnovicu za izradu projekcija prihoda. Na osnovi stare sezonske sheme i projekcija kretanja makroekonomskih pokazatelja za 2023. godinu, projektirane su stope rasta neto akciza na naftu i cestarine od 1,4% i 2,0%, respektivno.

Prihodi od akciza na duhan

Polazište za projekcije prihoda od akciza na duhanske prerađevine za 2023. godine jesu tekući trendovi na tržištu duhanskih prerađevina, koje karakteriziraju velike oscilacije i iznimno loša naplata u ožujku. Za razliku od prethodnih godina, naplata akciza na duhanske prerađevine u 2022. ne može predstavljati pouzdano polazište za projekcije naplate u 2023. godini iz nekoliko razloga. Prvo, naplata akciza na duhanske prerađevine u prvom kvartalu 2023. bila je pod snažnim utjecajem promjene režima naplate, čiji će se negativni efekti zbog svojih velikih razmjera odraziti na ukupnu naplatu prihoda od akciza u 2023. godine. Drugo, očigledno je da je visok rast naplate prihode od akciza na duhanske prerađevine u 2022. godini od 15,4% bio posljedica anticipirane potrošnje nerezidenata u zimskoj sezoni 2023. godine koja se nije realizirala u očekivanoj mjeri. Treće, povećanje maloprodajnih cijena cigareta u martu imalo je i pozitivne (u siječnju) i negativne (u ožujku) efekte na naplatu prihoda, a puni efekti na potrošnju ispoljit će se tek u narednom razdoblju. Imajući u vidu negativne efekte promjene režima plaćanja akciza u visini prosječne mjesečne naplate akciza, polazeći od makroekonomskih projekcija potrošnje za 2023. i pretpostavljajući da će ukupno povećanje prosječne ponderirane cijene cigareta u 2023., uključujući i povećanje maloprodajnih cijena cigareta u prvom kvartalu 2023. godine⁶⁴, iznositi maksimalno 2,7%, u 2023. godini se može očekivati rast prihoda od akciza na duhanske prerađevine od 3,7%.

Prihodi od ostalih kategorija akciza

Prihodi od ostalih kategorija akciza (alkohol i alkoholna pića, pivo, vino, bezalkoholna pića i kava) nemaju značajno učešće u ukupnim prihodima od akciza.⁶⁵ Projektirani su u skladu sa tekućim trendovima naplate, povijesnom sezonskom shemom, te projekcijama relevantnih makroekonomskih pokazatelja.

⁶³ Više o regresijskom modelu i potrošnji derivata nafte u 2022. godini u OMA Biltenu br. 213/214 (www.oma.uino.gov.ba)

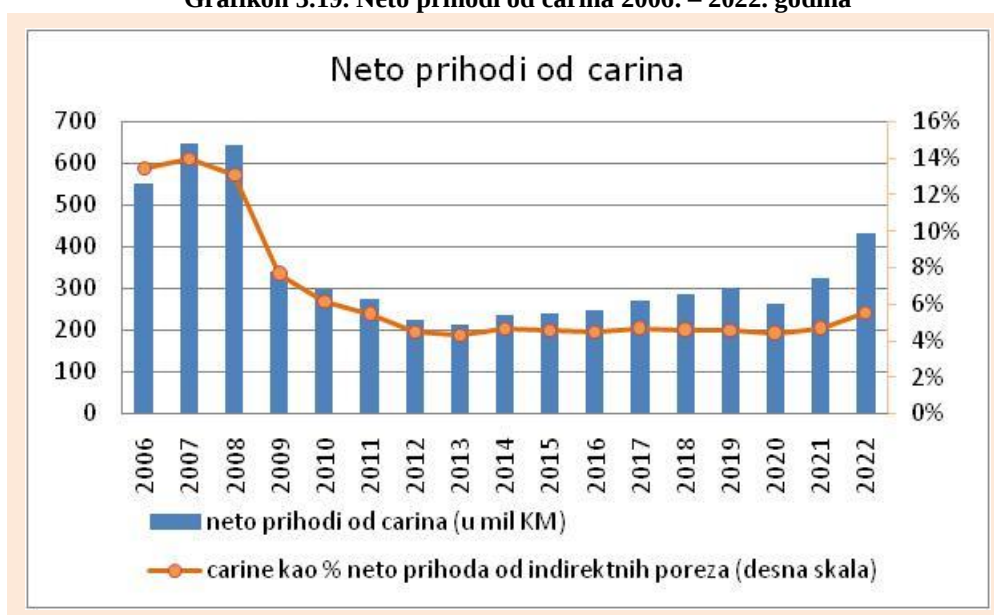
⁶⁴ Prema zahtjevima za korekcije cijena, koji su dostavljeni UNO, povećanje maloprodajnih cijena cigareta je iznosilo od 0,10 KM do 0,20 KM po paklici.

⁶⁵ Bruto prihodi od svih pobrojanih vrsta akciza imali su učešće svega 9,2% u bruto prihodima od akciza u 2022. godini.

Carine

Liberalizacija vanjske trgovine dovela je do snažnog pada prihoda od carina, kako u apsolutnim iznosima, tako i u pokazateljima učešća u ukupnim neto prihodima od neizravnih poreza. Sa 650,4 mil. KM u 2007. godini, neto prihodi od carina pali su na svega 211 mil. KM u 2013. godini. Od 2014. godine zabilježen je šestogodišnji trend blagog rasta ovih prihoda, dosežući nivo od 300,6 mil. KM u 2019. godini. U 2020. godini, sa pandemijom korona virusa, neto prihodi od carina su ponovo pali na 262,2 mil. KM, dok su u 2021. i 2022. godini zabilježili snažan oporavak, te su u 2022. godini iznosili 431,9 mil. KM, što je najviši iznos nakon početka primjene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU u 2008. godini. Ako se promatra učešće u ukupnim neto prihodima od neizravnih poreza, primjetan je snažan pad u razdoblju od 2007. do 2013. godine sa 14,0% na 4,3%. Nakon tog razdoblja (2014. - 2021) je ovo učešće relativno stabilno, i kreće se u rasponu od 4,4% do 4,7%, da bi u 2022. godini poraslo na 5,5% (Grafikon 3.19).

Grafikon 3.19. Neto prihodi od carina 2006. – 2022. godina

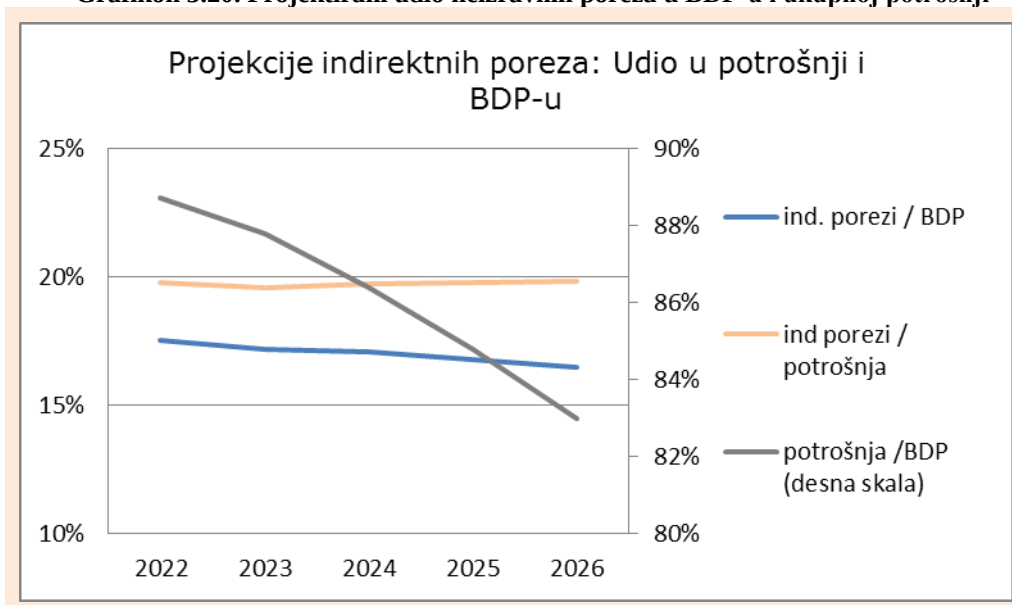
Izvor: Pregled OMA na osnovu podataka UNO i projekcije OMA za 2022. god.

Prema podacima Uprave za neizravno oporezivanje BiH u prvom kvartalu 2023. godine ostvarena je stopa rasta uvoza od 4% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Imajući u vidu trendove naplate prihoda od carina, kretanje uvoza i projekcije DEP-a, za 2023. godinu se projektira neto naplata carina u iznosu od 470,3 mil. KM, što je za 8,9% više od naplate u prethodnoj godini.

Projekcije za razdoblje 2024. – 2026. godina

Projektirane stope rasta neto prihoda od neizravnih poreza za 2024, 2025. i 2026. godinu iznose 4,5%, 3,7% i 3,9%, respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, povijesnoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2023. godinu.

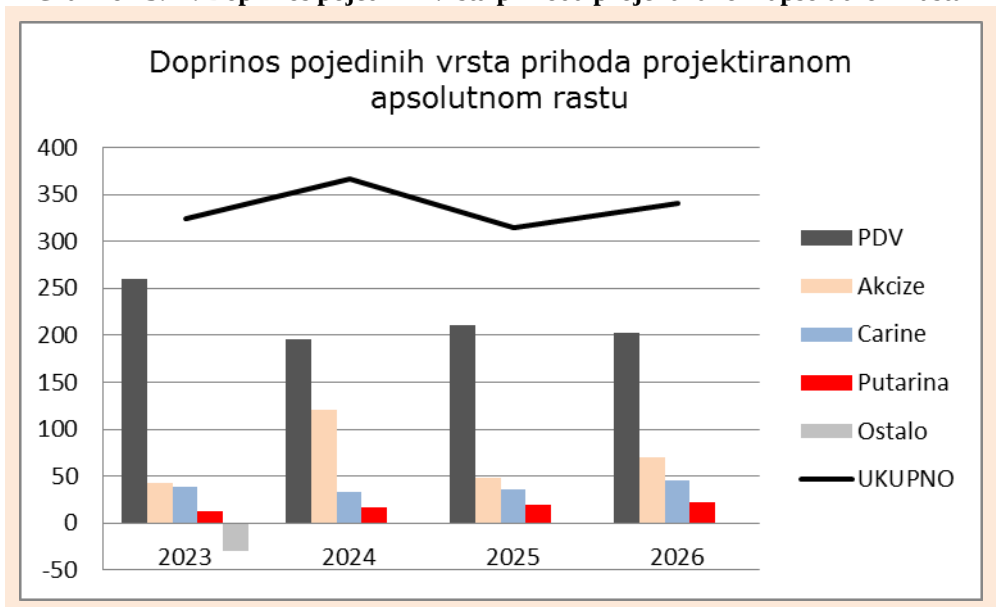
Grafikon 3.20. Projektirani udio neizravnih poreza u BDP-u i ukupnoj potrošnji

Izvor: Pregled OMA na osnovu projekcija prihoda neizravnih poreza (OMA, travanj 2023) i projekcija makroekonomskih pokazatelja (DEP, ožujak 2023)

Za razliku od projektiranog pada neizravnih poreza u BDP-a u razdoblju 2023. – 2026. godina (vid. Tabela 3.4), projektirani udio prihoda od neizravnih poreza (OMA) u potrošnji (DEP) u navedenom razdoblju blago raste od 19,6% u 2023. do 19,9% u 2026. godini. Pad projektiranog udjela neizravnih poreza u BDP-u u razdoblju 2023. – 2026. godina kumulativni je rezultat blagog rasta neizravnih poreza u potrošnji, te pada udjela potrošnje u BDP-u (Grafikon 3.20).

Grafikon 3.21. Doprinos pojedinih vrsta prihoda projektiranom apsolutnom rastu

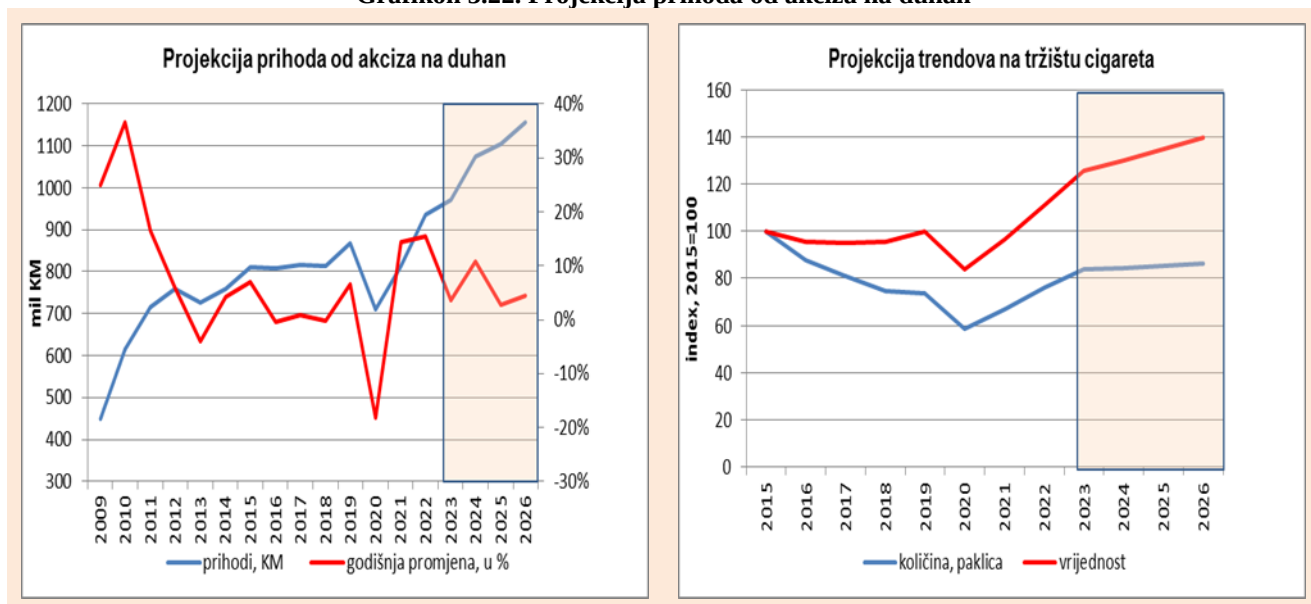
Izvor: Pregled OMA na osnovu projekcija prihoda od neizravnih poreza (OMA, listopad, 2022)

Najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta prihoda od neizravnih poreza u navedenom razdoblju je PDV, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. U 2024. godini su akcize također značajan generator apsolutnog rasta, zbog snažnog projektiranog apsolutnog rasta akciza na duhan (vid. objašnjenje u nastavku u dijelu „Prihodi od akciza na duhan“).

Prihodi od akciza na duhan

Za razliku od 2023. godine u kojoj će biti prisutan miks dvije sheme plaćanja akciza, sa jednokratnim negativnim efektom na naplatu akciza, od 2024. godine uspostaviti će se nova shema plaćanja akciza koja će biti neutralna na naplatu prihoda od akciza. Važan faktor ostvarenja projekcija naplate akciza jeste nepromijenjena akcizna politika i kontinuirana borba protiv crnog tržišta cigareta i duhana u BiH. U naredne tri godine očekuje se stabiliziranje političke situacije u svijetu i stabilizacija robnih burzi i cijena na svjetskom tržištu, oporavak i rast ekonomije, dohotka i potrošnje u skladu sa makroekonomskim projekcijama. Rast tržišta bi trebao pratiti makroekonomske projekcije potrošnje, što bi uz minimalan rast prosječne ponderirane cijene cigareta trebalo dovesti do daljeg rasta vrijednosti prometa cigareta i oporezovanih količina cigareta. Pod navedenim pretpostavkama u 2024, 2025. i 2026. godini može se očekivati rast prihoda od akciza na duhanske preradevine od 10,7%, 2,8% i 4,5% (Grafikon 3.22, prikaz lijevo). Viša stopa rasta prihoda od akciza u 2024. godini je posljedica niže osnovice iz 2023. godine zbog jednokratnog gubitka prihoda prilikom prelaska na novi režim plaćanja akciza.

Grafikon 3.22. Projekcija prihoda od akciza na duhan

Izvor: Pregled OMA na osnovi projekcija prihoda od neizravnih poreza (OMA, listopad, 2022)

Razlike u odnosu na prethodne projekcije prihoda od neizravnih poreza

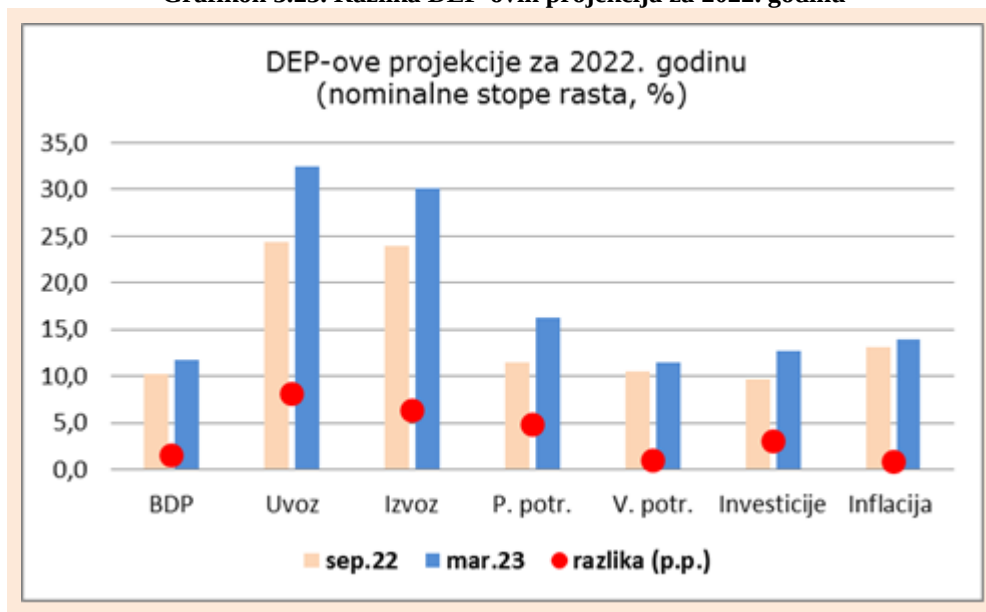
Projekcije prihoda od neizravnih poreza usko su vezane za DEP-ove projekcije BDP-a i njegovih komponenti. Svako odstupanje izvršenja parametara iz nacionalnih računa od njihovih projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda.

DEP, revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za BiH

Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za 2022. godinu

Na osnovu Grafikona 3.23. se mogu usporediti DEP-ove posljednje (ožujak 2023.) i prethodne projekcije (rujan 2022.) stopa rasta BDP-a za 2022. godinu i njegovih komponenti. Nominalna stopa rasta BDP-a revidirana je za +1,5 p.p., sa 10,2% na 11,7%. Najviše su revidirane stope rasta uvoza i izvoza (+8,1 p.p. i +6,3 p.p.). Procijenjena stopa rasta privatne potrošnje revidirana je za +4,8 p.p., a vladine za +1,0 p.p.

Grafikon 3.23. Razlika DEP-ovih projekcija za 2022. godinu

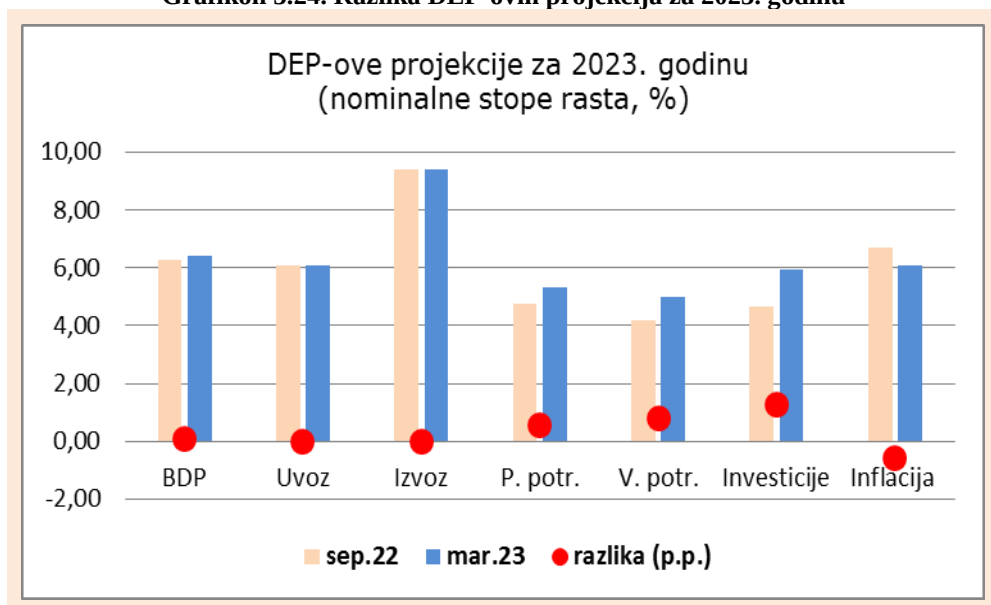

Izvor: Pregled OMA na osnovi projekcija DEP-a

Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za 2023. godinu

Nema značajnih korekcija u projektiranim stopama rasta BDP-a i njegovih komponenti za 2023. godinu u posljednjim (ožujak 2023) u odnosu na prethodne DEP-ove projekcije (rujan 2022). Projektirana nominalna stopa rasta BDP-a revidirana je za svega +0,1 p.p. Projektirane nominalne stope rasta uvoza i izvoza nisu mijenjane. Projekcije rasta privatne potrošnje revidirane su za +0,6 p.p., a vladine za +0,8 p.p. Najviše je revidirana projektirana stopa rasta investicija, za +1,3 p.p. (Grafikon 3.24).

Grafikon 3.24. Razlika DEP-ovih projekcija za 2023. godinu

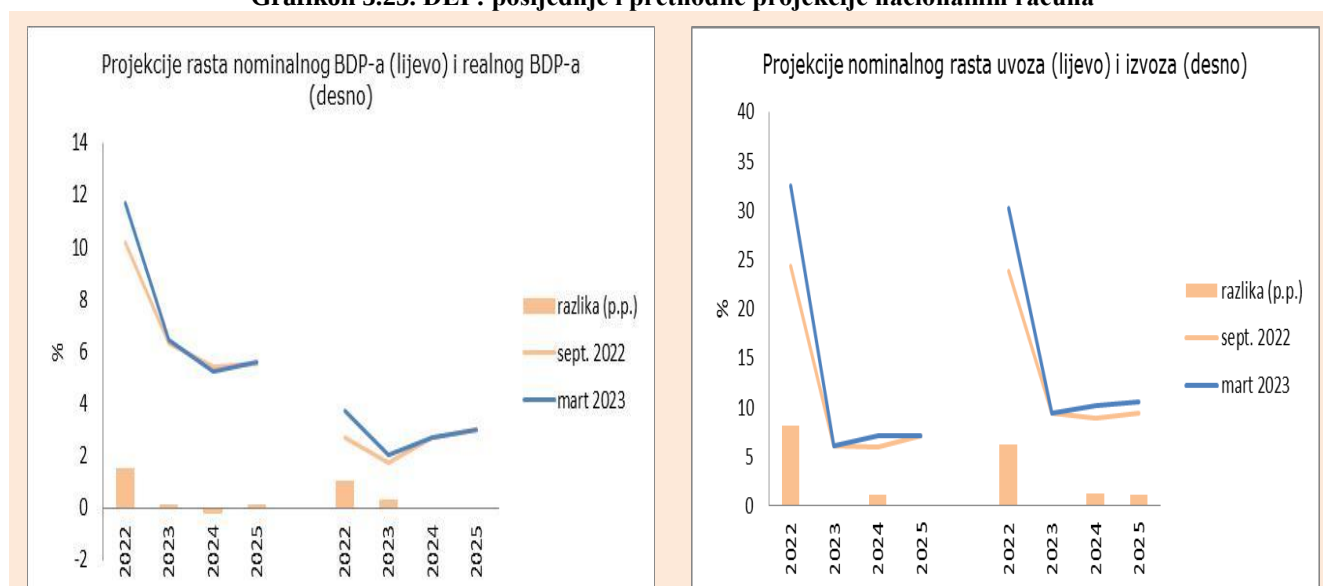

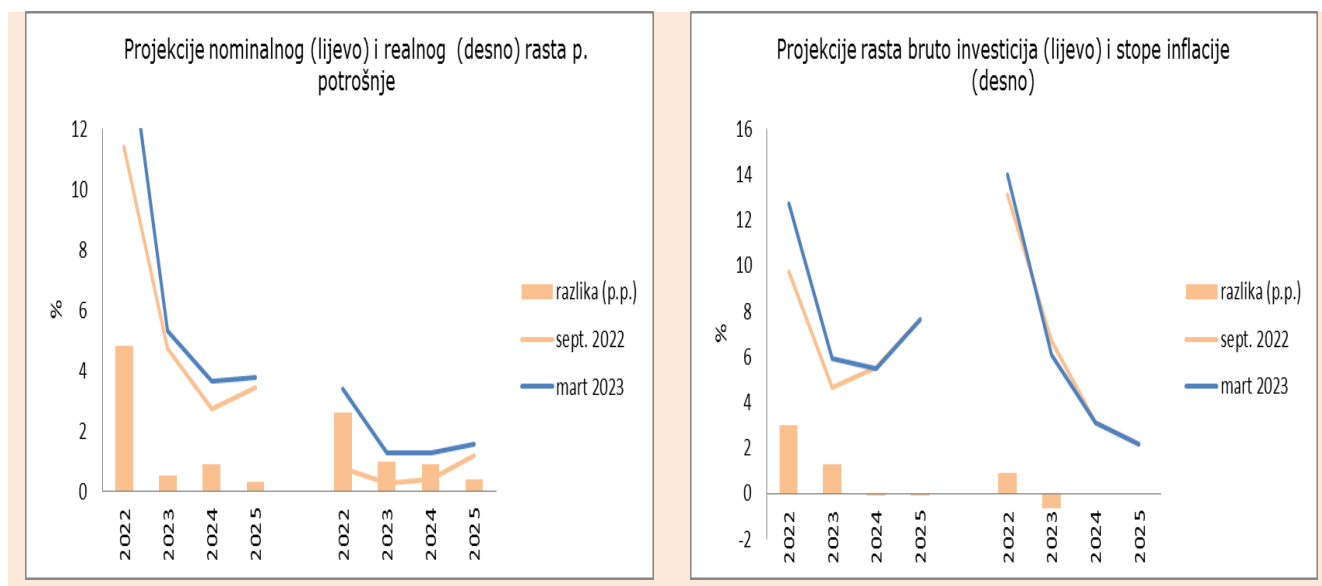
Izvor: Pregled OMA na osnovi projekcija DEP-a

Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za razdoblje 2024. – 2025. godina

U Grafikonu 3.25. prikazane su martovske projekcije BDP-a i komponenti za razdoblje 2022. – 2025. godina u odnosu na prethodne projekcije DEP-a (rujan 2022), iz kojih se može vidjeti da korekcije za 2024. i 2025. godinu nisu značajne. U odnosu na prethodne, projekcije nominalnog rasta BDP-a revidirane su za -0,2 p.p., +0,1 p.p. za 2024. i 2025. godinu, respektivno, dok projekcije realnog rasta BDP-a za navedene godine nisu mijenjane. Grafikon 3.25. također prikazuje reviziju pojedinih komponenti BDP-a i stope inflacije.

Grafikon 3.25. DEP: posljednje i prethodne projekcije nacionalnih računa

Izvor: Prezentacija OMA-e na osnovi projekcija DEP-a iz ožujka 2023. i rujna 2022.

OMA, revizija projekcija prihoda od neizravnih poreza

Razlike izvršenja prihoda u 2022. godini u odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine

Prema revidiranim projekcijama prihoda⁶⁶, koje je Odjel pripremio polovicom listopada 2022. godine, projektirana je naplata neizravnih poreza u 2022. u iznosu od 7.828,1 mil. KM. S obzirom da je naplata neizravnih poreza iznosila 7.826,7 mil. KM, može se zaključiti da su **projekcije izvršene 99,98%**.

Ako promatramo prihode po vrstama, neto naplata PDV-a u 2022. godini je izvršena 100,68% u odnosu na listopadne projekcije, akcize na derivate nafte 99,82%, akcize na duhan 93,95%, akcize na alkohol i pivo 99,95%, akcize na bezalkoholna pića 103,49%, akcize na kavu 100,07%, carine 102,05%, te cestarina 100,11%. Može se zaključiti da se izvršenje svih prihoda u 2022. godini u odnosu na projekcije kreće na nivou od oko 100%. Treba napomenuti da su izrazito visoke stope preciznosti projekcija ostvarene u uvjetima izraženih neizvjesnosti na globalnom planu, te snažnih turbulencija cijena na tržištu derivata nafte i cijena uopće.

Nešto veće izvršenje prihoda od PDV-a i carina od projekcija objašnjava se višim ostvarenjem ovih prihoda zbog snažnijeg rasta uvoza u 2022. godini od projektiranog (vid. dio Revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za 2022. godinu).

Stopa rasta prihoda od akciza na duhan u 2022. godini od 15,4% ispod je listopadnih projekcija. Razlog za diskrepancu između projektiranih i naplaćenih prihoda od akciza na duhan je snažno usporavanje u četvrtom kvartalu 2023. godine, kako rasta vrijednosti tržišta cigareta, tako i oporezovanih količina, najvjerovatnije kao korekcija zbog smanjene potražnje nerezidenata u odnosu na očekivanu. U odnosu na treći kvartal, vrijednost tržišta i količine oporezovanih cigareta su bile manje i do 27%. Najveći pad je ostvaren u prosincu 2022. godine, kada u drugoj polovici mjeseca, u očekivanju promjene režima plaćanja akciza, uplata akciza na duhanske prerađevine na JR UIO skoro da i nije bilo. Treba imati u vidu da stari režim anticipativnog plaćanja akcize pri preuzimanju akciznih markica zahtijeva duže vrijeme da se spozna da li postoji adekvatna potražnja za količinama cigareta za koje su preuzete markice i koje su nakon određenog vremena uvezene i plasirane na tržište. Stoga,

⁶⁶ Projekcije su dostupne u biltenu Odjela br. 209/210 (www.oma.uino.gov.ba)

korekcije poslovnih planova duhanske industrije, u smislu proizvodnje i plasmana cigareta, nisu neuobičajene u četvrtom kvartalu, ali imaju refleksije na naplatu akciza.

Razlike projekcija prihoda za razdoblje 2023. – 2025. godina u odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine

Razlike projekcija prihoda za razdoblje 2023. – 2025. godina u odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine predstavljene su u Tabeli 3.6. U odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine, projekcije prihoda za 2023, 2024. i 2025. godinu revidirane su za +97,6 mil. KM, +169,8 mil. KM i +207,8 mil. KM, respektivno.

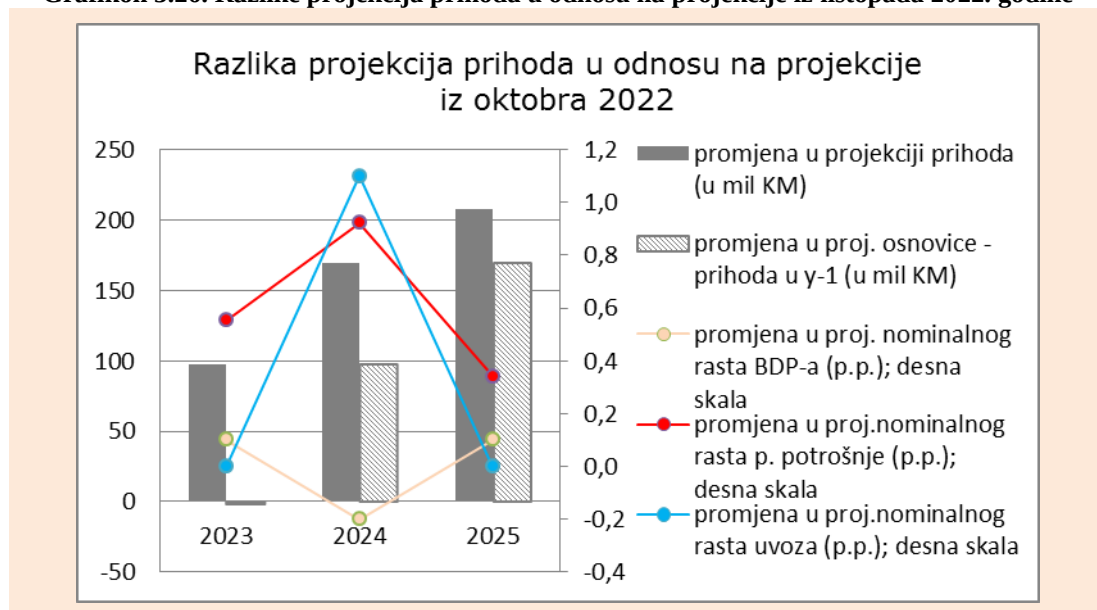
Tabela 3.6. Razlike projekcija prihoda za razdoblje 2023. – 2025. godina u odnosu na projekcije iz listopada 2022.

Vrsta prihoda (neto)	2023.	2024.	2025.
PDV	52,8	103,8	126,5
Akcize	18,8	33,5	46,7
Carine	21,2	27,7	29,6
Cestarina	2,6	2,6	2,7
Ostalo	2,2	2,2	2,2
UKUPNO	97,6	169,8	207,8

Izvor: Pregled OMA na osnovi projekcija prihoda od neizravnih poreza

Revizija je kumulativni rezultat korekcija u osnovici (projekcija prihoda za prethodnu godinu: y-1) i revizija stopa rasta makroekonomskih pokazatelja za tekuću godinu (Grafikon 3.26).

Grafikon 3.26. Razlike projekcija prihoda u odnosu na projekcije iz listopada 2022. godine

Izvor: Prezentacija OMA-e na osnovi projekcija prihoda (OMA) i projekcija makroekonomskih pokazatelja (DEP)

Rizici

Imajući u vidu ogromne nepoznanice u trenutku izrade projekcija o daljnjem odvijanju situacije na međunarodnom planu vezano za dešavanja u Ukrajini, te korištene pretpostavke (DEP, makroekonomske projekcije), **ističemo da postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od neizravnih poreza, pri čemu preovladavaju rizici lošijeg ishoda.** S obzirom na osnovne postavke projekcija neizravnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu, ostvarenje projektirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2023. – 2026. godina je podložno sljedećim rizicima: (1) svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i (2) rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od neizravnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Projekcije prihoda od neizravnih poreza su usko vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svi rizici koje DEP spominje u svojim projekcijama po automatizmu predstavljaju i rizike za projekcije prihoda od neizravnih poreza, pošto svako odstupanje realizacije DEP-ovih parametara od njihovih projektiranih vrijednosti neizbježno dovodi i do odstupanja realiziranih od projektiranih prihoda od neizravnih poreza. U DEP-ovim projekcijama iz ožujka 2023. godine navode da se rizici za njihove projekcije mogu klasificirati u dvije skupine, i to na vanjske i unutarnje. U istom dokumentu navodi se sljedeće: „...U vrijeme pripreme ovog izvještaja čini se da su vanjski rizici dosta izraženiji i predstavljaju veći rizik za realizaciju projekcija ekonomskog rasta iz osnovnog scenarija u odnosu na unutrašnje. Naime, nakon stabilizacije epidemioloških prilika koje su vezane za Covid 19, početkom 2022. godine došlo je do eskalacije sukoba Ukrajine i Rusije što će nesumnjivo imati negativne ekonomske posljedice po globalnu ekonomiju i samim tim i Bosnu i Hercegovinu. Daljnja eskalacija ukrajinske krize, kao i jačanje inflatornih pritisaka, kako na globalnom nivou, tako u Bosni i Hercegovini zasigurno bi imali negativan uticaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu, a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u osnovnom scenariju.“⁶⁷

U rizike koji mogu ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda od neizravnih poreza u sferi politike i administriranja indirektnim porezima možemo ubrojati sljedeće:

- Slabljenje borbe protiv crnog tržišta duhanskih prerađevina nakon okončanja harmonizacije poreznog opterećenja cigareta u BiH sa standardima EU;
- Slabljenje borbe protiv PDV prevara, pogotovo u sferi povrata, koji, u situaciji pada zaposlenosti i nelikvidnosti obveznika postaju atraktivni za prevare;
- Predlagane izmjene politike indirektnog oporezivanja kao što su: diferencirane stope PDV-a, privremeno ukidanje akciza na derivate. Navedene izmjene legislative mogle bi dovesti do značajnog pada prihoda od neizravnih poreza.

Posljednje projekcije međunarodnih institucija

Projekcije Europske komisije (EK)

Na osnovi Tabele 3.7. možemo vidjeti projekcije realnog rasta BDP-a i inflacije za razdoblje od 2022. do 2024. godine iz posljednjih projekcija EK.⁶⁸ Za 2022. godinu je procijenjeno da je u EU ostvaren realni rast BDP-a od 3,5%, dok se za 2023. i 2024. godinu projektiraju stope rasta od 0,9% i 1,5%, respektivno. Što se tiče stope inflacije u EU, procjenjuje se da će pasti sa 9,2% u 2022. godini na 6,4% u 2023. te na 2,8% u 2024. godini.

⁶⁷ DEP, Makroekonomske projekcije 2024. – 2026, ožujak 2023.

⁶⁸ European Economic Forecast, Winter 2023, Institutional paper 194, February 2023

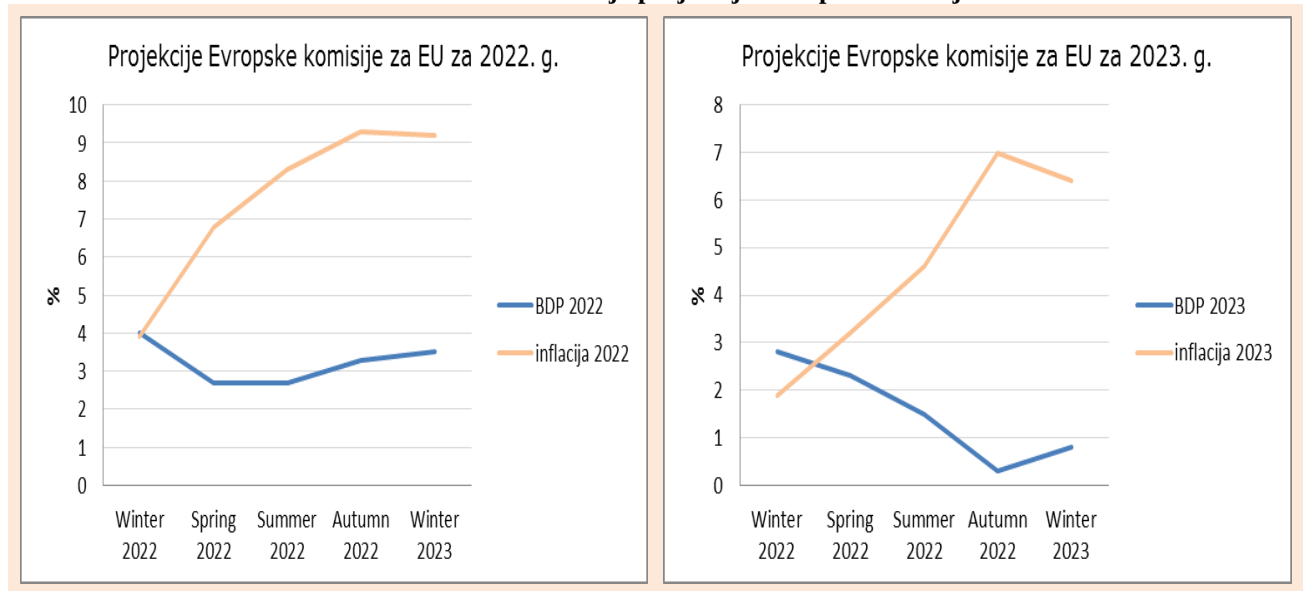
Tabela 3.7. Zimske projekcije EK, veljača 2023.

Projekcija	Realni rast BDP-a				Inflacija		
	2022.	2023.	2024.		2022.	2023.	2024.
EA	3,5	0,9	1,5		8,4	5,6	2,5
EU	3,5	0,8	1,6		9,2	6,4	2,8

Izvor: European Economic Forecast, Winter 2023

Grafikonom 3.27. je prikazana revizija projekcija BDP-a i inflacije za 2022. (lijevo) i 2023. godinu (desno) u odnosu na prethodna četiri izdanja projekcija EK.

Grafikon 3.27. Revizija projekcija Europske komisije

Izvor: Prezentacija OMA-e na osnovi projekcija Europske komisije

Projekcije Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

Posljednje projekcije MMF-a datiraju iz siječnja 2023. godine.⁶⁹ Prema navedenom izvoru, predviđa se da će globalni rast pasti sa procijenjenih 3,4% u 2022. godini na 2,9% u 2023. godini, a zatim porasti na 3,1% u 2024. Prognoza za 2023. godinu je 0,2 procentna poena viša od MMF-ovih predviđanja iz listopada 2022. godine (Tabela 3.8).

Osim projekcija za svjetsku ekonomiju, u Tabeli 3.8. predstavljene su MMF-ove projekcije za eurozonu.

Tabela 3.8. Projekcije realnog rasta BDP-a, MMF, siječanj 2023.

		Procjena	Projekcija		Razlika u odnosu na WEO iz listopada 2022.	
			2023.	2024.	2023.	2024.
	2021.	2022.				
World Output	6,2	3,4	2,9	3,1	0,2	-0,1
Euro Area	5,3	3,5	0,7	1,6	0,2	-0,2

Izvor: IMF, World Economic Outlook Update, January 2023.

⁶⁹ IMF, World Economic Outlook Update, January 2023.

Projekcije Europske centralne banke (ECB)

U projekcijama ECB iz ožujka 2023. godine navodi se da bi godišnji prosječni realni rast BDP-a u eurozoni trebao usporiti s 3,6% koliko je iznosio u 2022. na 1,0% u 2023., a zatim se povećati na 1,6% u 2024. i u 2025. godini.

Tabela 3.9. Projekcije ECB rasta BDP-a i inflacije za eurozonu

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Realni BDP	5,3	3,6	1,0	1,6	1,6
Inflacija mjerena HIPC-om	2,6	8,4	5,3	2,9	2,1

Izvor: Projekcije ECB iz ožujka 2023. godine

U izvješću se navodi da su rizici za projekcije visoki jer je isti završen prije nedavne pojave napetosti na financijskim tržištima i jer su se povećali rizici povezani s daljnjim pogoršanjem općih uvjeta kreditiranja i slabljenjem povjerenja. Ostali faktori rizika povezani su s makroekonomskim utjecajem monetarne i fiskalne politike u eurozoni, globalnom monetarnom politikom, te cijenama energenata. Neizvjesnost u projekcijama je u dokumentu ECB prikazana simetričnim lepezastim grafikonima (engl. *fan charts*). Dokument sadrži i scenarij u kojem se procjenjuju posljedice mogućeg snažnijeg rasta kineske ekonomije, te niz analiza osjetljivosti na osnovi alternativnih kretanja cijena energenata.

PRIHODI OD NEIZRAVNIH POREZA U KORIST BRČKO DISTRIKTA BiH ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

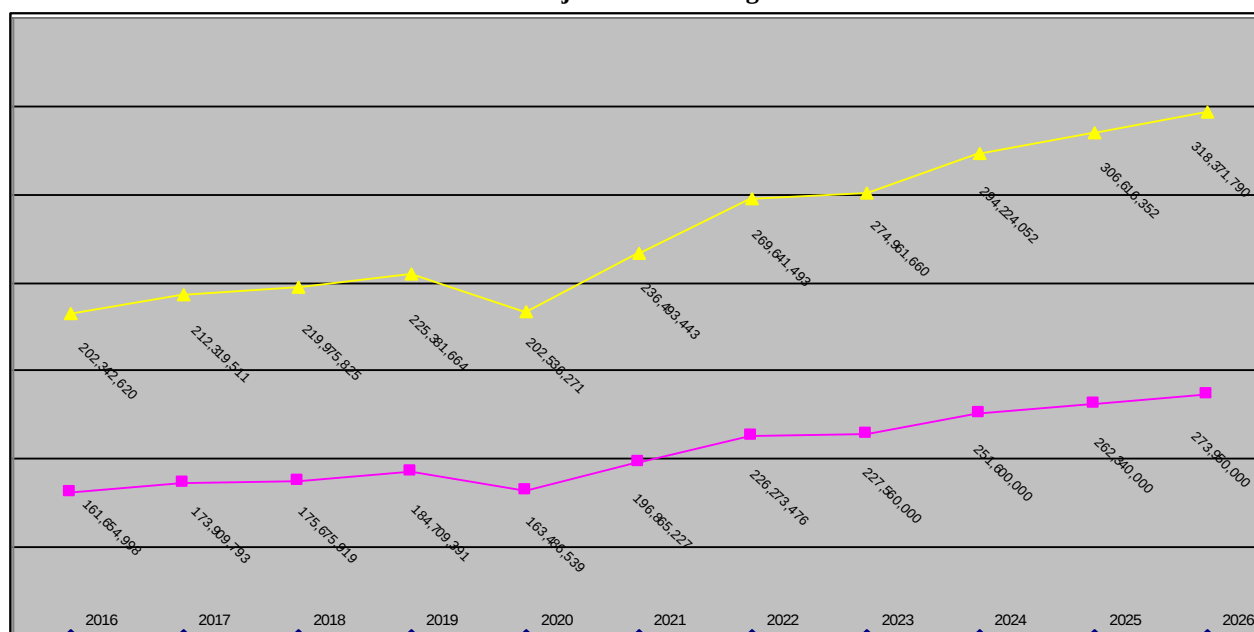
Karakteristika prihoda od **neizravnih poreza (715500 – neizravni porez, cestarina i ostali prihodi doznačeni od UNO u BiH)** je da njima upravlja Uprava za neizravno oporezivanje BiH (administrira, kontrolira, ubire, evidentira i distribuira korisnicima), i da pripadajući dio nakon odbijanja pričuva i sredstava za potrebe financiranja državnih institucija, dnevno transferira na Jedinstveni račun Brčko distrikta BiH, što jasno ukazuje na nemogućnost izravnog utjecaja Brčko distrikta BiH na planske vrijednosti ovih prihoda.

Učešće neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH u 2016. godini 79,89%, u 2017. godini 81,91%, u 2018. godini 79,86%, u 2019. godini 81,96%, u 2020. godini 80,72%, u 2021. godini 83,24%, u 2022. godini 83,92 % a u 2023. godini planirano je učešće neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH od 82,76%. Procjenjuje se da će učešće neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH u 2024. godini iznositi 85,51%, u 2025. godini 85,56%, dok će u 2026. godini iznositi 86,05%.

U 2024. godini se očekuje rast prihoda od neizravnih poreza od 10,56% u odnosu na planirane prihode od neizravnih poreza u 2023. godini, dok se u 2025. i 2026. godini očekuje rast prihoda od neizravnih poreza za 4,27%, odnosno 4,43% u odnosu na plan prethodne godine.

Jasniji uvid u kretanje neizravnih poreza u ukupno ostvarenim prihodima Brčko distrikta BiH u razdoblju od 2016. do 2022. godine, planu 2023. godine, kao i procjeni u ukupnim prihodima u razdoblju 2024. – 2026. godina, daje Grafikon 3.28.

Grafikon 3.28. Učešće neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH u razdoblju 2016. – 2026. godine

PRIHODI OD DIREKTNIH POREZA U KORIST BRČKO DISTRIKTA BiH ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

Pored prihoda sa Jedinstvenog računa UNO, Brčko distrikt BiH također prikuplja niz drugih poreza uključujući poreze na dobit pojedinaca, porez na dobit poduzeća, poreze na plaće, porez na imovinu, porez na promet posebnih usluga, porez na upotrebu dobara ili na odobrenje za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti.

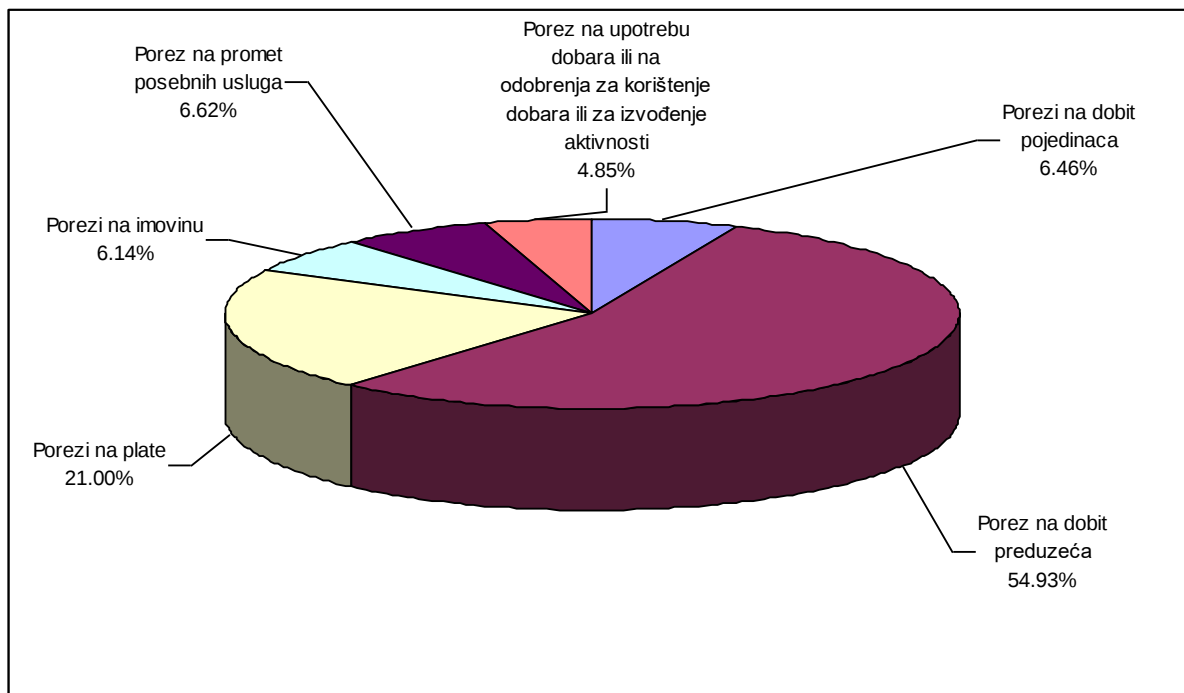
Učešće izravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH za 2024. godinu planirano je u visini od 10,52%, u 2025. godini 10,58%, a u 2026. godini 10,19%.

Prihodi od izravnih poreza u 2024, 2025. i 2026. godini su planirani u nižem iznosu u odnosu na prihode planirane u 2023. godini i to za 3.650.000 KM u 2024. godini odnosno za 2.150.000 KM u 2025. i 2026. godini. Smanjenje planiranih prihoda se odnosi na prihode od Poreza na plaću, prihode od Poreza na imovinu i prihoda od Poreza na promet posebnih usluga.

Tabela 3.10. Projekcija izravnih poreza za razdoblje 2024. – 2026. godine

Direktni porezi		2023.	2024.	2025.	2026.
711100	Porezi na dobit pojedinaca	1,800,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
711200	Porez na dobit poduzeća	15,300,000	17,000,000	18,000,000	18,000,000
713100	Porezi na plaće	11,000,000	6,500,000	7,000,000	7,000,000
714100	Porezi na imovinu	2,500,000	1,900,000	1,900,000	1,900,000
715200	Porez na promet posebnih usluga	2,800,000	2,050,000	2,050,000	2,050,000
715300	Porezi na upotrebu dobara ili na odobrenja za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti	1,200,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000
UKUPNO		34,600,000	30,950,000	32,450,000	32,450,000

Grafikon 3.29. Struktura izravnih poreza za 2024. godinu i njihovo % učešće

Porez na dobit pojedinaca – 711100 u 2024. godini planiran je u visini od 2.000.000 KM, što je 200.000 KM više u odnosu na plan za 2023. godinu odnosno za 229.324 KM manje u odnosu na ostvarenja ove vrste prihoda u 2022. godini.

Porez na dobit pojedinaca čini 6,46% od planiranih izravnih poreza u 2024. godini.

Porez na dobit poduzeća – 711200 u 2024. godini je planiran u iznosu od 17.000.000 KM. što je približno ostvarenju ove vrste prihoda u 2022. godini. Porezna uprava je ovu vrstu prihoda u 2024. godini planirala u iznosu višem za 1.700.000 KM u odnosu na plan za 2023. godinu.

Ovi prihodi čine 54,93% od ukupnih izravnih poreza planiranih u 2024. godini.

Porezi na plaće – 713100 su u 2024. godini planirani u visini od 6.500.000 KM što je za 4.500.000 manje u odnosu na plan za 2023. godinu. U 2025. i 2026. godini planirani su u visini od 7.000.000 KM, što je 4.000.000 KM manje u odnosu na plan za 2023. godinu.

Na smanjenje ove vrste prihoda je uticalo povećanje osobnog odbitka sa 500 KM na 1.200 KM.

Porez na plaće čini 21,00% od ukupnih izravnih poreza planiranih za 2024. godinu.

Porez na imovinu – 714100 je u 2024. godini, kao i u 2025. i 2026. godini planiran u iznosu od 1.900.000 KM, što je približno ostvarenju ove vrste prihoda za 2022. godinu.

Porez na imovinu čini 6,14% od planiranih izravnih poreza za 2024. godinu.

Porez na promet posebnih usluga – 715200, koji obuhvata poreze od priređivanja igara na sreću i zabavnih igara i poreze na dobitke od igara na sreću u 2024. godini je planiran u visini od 2.050.000 KM, što je za 750.000 KM manje u odnosu na plan 2023. godine.

Ova vrsta prihoda je planirana na osnovu primjene Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o igrama na sreću.

Porez na promet posebnih usluga čini 6,62% od ukupnih izravnih poreza u 2024. godini.

Porez na upotrebu dobara ili na odobrenje za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti – 715300 u 2024. godini, kao i u 2025. i 2026. godini je planiran u visini od 1.500.000 KM, što je za 300.000 KM više u odnosu na plan ove vrste prihoda u 2023. godini.
Ova vrsta prihoda čini 4,85% od planiranih izravnih poreza u 2024. godini.

NEPOREZNI PRIHODI

Prihode Brčko distrikta BiH, pored neizravnih i izravnih poreza, čine i neporezni prihodi.
Neporezni prihodi koji se prikupljaju na razini Brčko distrikta BiH uključuju sljedeće prihode:

- prihodi od financijske i nefinancijske imovine;
- ostali prihodi od imovine;
- prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora;
- administrativne pristojbe;
- sudske pristojbe i sudske naknade;
- komunalne pristojbe;
- ostale proračunske naknade i pristojbe;
- posebne naknade i pristojbe;
- prihodi od pružanja javnih usluga;
- novčane kazne i
- ostali neporezni prihodi.

U 2024. godini neporezni prihodi su planirani u visini od **11.664.752 KM**, što je za **1.126.408 KM** manje nego u planu za 2023. godinu ili za 8,81%. Učešće neporeznih prihoda u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH u 2024. godini je 3,96%. U 2025. godini se planiraju neporezni prihodi u visini od **11.818.052 KM** ili za 1,31% više u odnosu na plan za 2024. godinu, a u 2026. godini u visini od **11.873.490 KM**, odnosno za 0,47% više u odnosu na plan 2025. godine.

Tabela 3.11. Struktura neporeznih prihoda za razdoblje 2023. – 2026. godine

Neporezni prihodi		Godine			
		2023.	2024.	2025.	2026.
721100	Prihod od financijske i nefinancijske imovine	1,098,735	978,540	978,540	978,540
721200	Ostali prihodi od imovine	3,052,184	1,329,212	1,318,542	1,230,500
721600	Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora	170,000	55,000	55,000	55,000
722100	Administrativne pristojbe	897,890	786,750	848,800	903,850
722200	Sudske pristojbe i sudske naknade	1,325,550	1,346,250	1,416,670	1,507,100
722300	Komunalne pristojbe	400,070	400,100	400,100	400,100
722400	Ostale proračunske naknade i pristojbe	1,040,600	1,070,400	1,100,900	1,115,900
722500	Posebne naknade i pristojbe	1,750,900	1,980,300	1,978,300	1,979,300
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	1,177,231	1,262,200	1,262,200	1,262,200
722700	Neplanirane uplate – prihodi	63,000	53,000	53,000	53,000
723100	Novčane kazne	1,815,000	2,403,000	2,406,000	2,388,000
	UKUPNO:	12,791,160	11,664,752	11,818,052	11,873,490

Promatrajući ukupno planirane neporezne prihode u 2024. godini u odnosu na planirane neporezne prihode u 2023. godini, vidljiv je pad od 1,12 mil. KM.

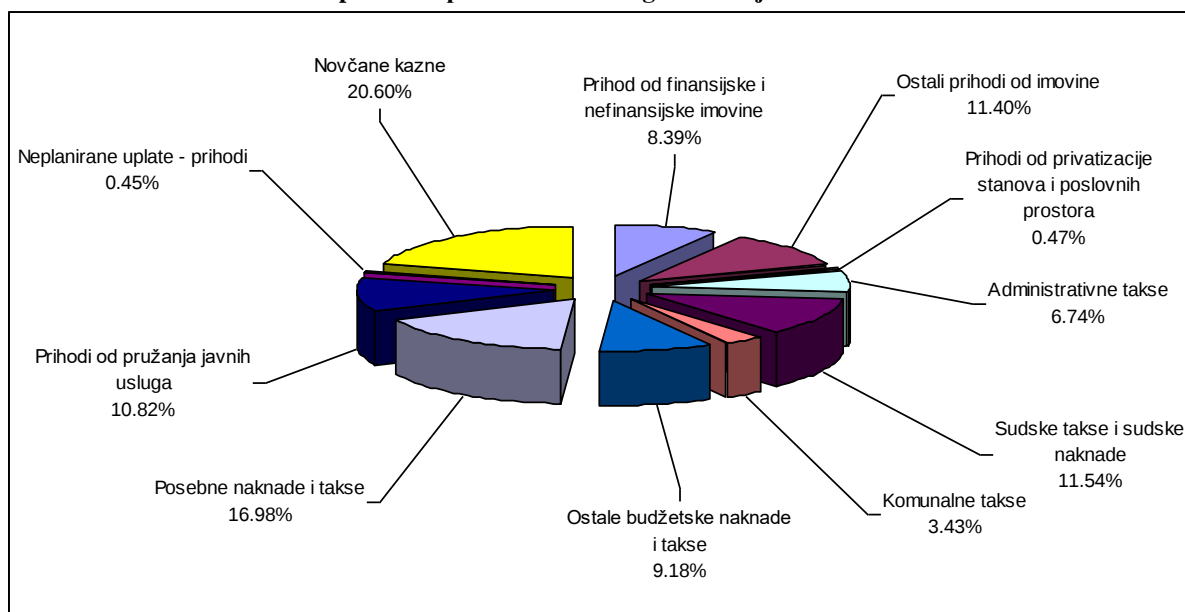
Do smanjenja planiranih neporeznih prihoda u 2024. godini je došlo na:

- ostalim prihodima od imovine za 1,72 mil. KM;
- prihodima od financijske i nefinancijske imovine za 0,12 mil. KM;
- prihodima od privatizacije stanova i poslovnih prostora za 0,12 mil. KM;
- prihodima po osnovi administrativnih pristojbi za 0,11 mil. KM;

Do povećanja planiranih neporeznih prihoda u 2023. godini je došlo na:

- prihodima od novčanih kazni za 0,59 mil. KM
- prihodima po osnovi posebnih naknada i pristojbi za 0,23 mil. KM
- prihodima od pružanja javnih usluga za 0,08 mil. KM;
- prihodima od ostalih proračunskih naknada i pristojbi za 0,03 mil. KM;
- prihodima od sudskih taksi i sudskih naknada za 0,02 mil. KM;

Grafikon 3.30. Struktura neporeznih prihoda za 2024. godinu i njihovo % učešće

Prihodi od financijske i nefinancijske imovine – 721100 u 2024. godini su planirani u visini od 978.540 KM, što je za 120.195 manje u odnosu na plan za 2023. godinu. Učešće ovih prihoda u ukupnim neporeznim prihodima za 2024. godinu je 8,39%.

Većina ovih prihoda u ukupnom iznosu od 975.000 KM planira se naplatiti putem Ureda za upravljanje javnom imovinom (prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora 750.000 KM, prihodi od korištenja gradskog građevinskog zemljišta 100.000 KM, prihodi od korištenja javnih površina za ljetne bašte 100.000 KM, prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa 5.000 KM i prihodi od iznajmljivanja ostale materijalne imovine 20.000 KM).

Učešće prihoda drugih odjela u ovoj skupini prihoda je neznatno i iznosi svega 3.540 KM. Ova vrsta prihoda je i u 2025. i 2026. godini planirana na istoj razini.

Ostali prihodi od imovine – 721200 za 2024. godinu su planirani u visini od 1.329.212 KM i u manjem su iznosu u odnosu na plan za 2023. godinu za 1.722.972 KM. U 2025. i 2026. godini ova vrsta prihoda je planirana u iznosima od 1.318.542 KM i 1.230.500 KM.

U 2024. godini najznačajnije učešće u ovoj skupini prihoda ima Ured za upravljanje javnom imovinom u iznosu od 965.000 KM. U ovaj iznos planiranih sredstava spada prije svega Prihod od prodaje zemljišta u vlasništvu Distrikta koji je u 2024. godini planiran u iznosu 600.000 KM, što je 467.120 KM manje u odnosu na ostvarenje u 2022. godini. Procjena ove vrste prihoda je urađena na osnovi podnesenih zahtjeva za kupovinom koja bi se trebala ostvariti u 2024. godini. Ostali prihodi od iznajmljivanja poljoprivrednog zemljišta su u 2024. godini planirani u iznosu od 300.000 KM. Prilikom procjene ove vrste prihoda polazilo se od Ugovora kojima su dana poljoprivredna zemljišta u zakup kao i na osnovi plana prihoda za 2023. godinu. Zatim, Prihodi od davanja u zakup tržnica su u 2024. godini planirani u iznosu od 60.000 KM što je za 13.115 KM više u odnosu na ostvarenje ove vrste prihoda u 2022. godini, jer se očekuje porast broja sklopljenih ugovora.

Ured za upravljanje javnom imovinom je također planirala prihode od prodaje pokretne imovine u iznosu od 5.000 KM.

Značajan udio u Ostalim prihodima od imovine imaju i prihodi od kamata na depozite u banci koji su planirani u iznosu od 350.000 KM u 2024. godini, odnosno 300.000 KM i 250.000 KM u 2025. odnosno 2026. godini. Prihodi od kamata potiču od aktivnosti Direkcije za financije, koji se odnose na investiranje – oročavanje raspoloživih novčanih sredstava sa Jedinственог računa Trezora Brčko distrikta BiH, a koja za određeni vremenski razdoblje nisu potrebna za izvršenje (plaćanja) planiranih proračunskih obveza, a sve u skladu sa Zakonom o Trezoru Brčko distrikta BiH i Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH. Iznos raspoloživih novčanih sredstava za koji se provodi postupak investiranja - oročavanja u poslovnim bankama na osnovi objavljenog Javnog poziva, potiče najvećim dijelom iz nerealiziranog kapitalnog proračuna tekuće, kao i kapitalnog proračuna prethodnih godina. Uz pretpostavku da se iznos raspoloživih sredstava iz godine u godinu smanjuje uslijed realizacije kapitalnih projekata koji su planirani u kapitalnim proračunima, iz godine u godinu se smanjuje i iznos raspoloživih novčanih sredstava za koji se može provesti postupak oročavanja. Iz tih razloga, kao i činjenice da poslovne banke nude značajno niže kamatne stope na oročena sredstva, planirani iznosi prihoda od kamata na oročene depozite na godišnjim razinama imaju tendenciju opadanja.

Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove u 2024, 2025. i 2026. godini planira prihode od prodaje prava građenja u postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina u iznosu od 5.500 KM.

Učešće u ovoj grupi prihoda imaju i Ostali prihodi od financijske i nematerijalne imovine koje planira Odjel za zdravstvo i ostale usluge, a po osnovu ratnih potraživanja od Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH u iznosu od 8.712 KM u 2024. i 38.042 KM u 2025. godini.

Ostali prihodi od imovine čine 11,40% od ukupnih neporeznih prihoda u 2024. godini.

Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora – 721600 u 2023, 2024. i 2025. godini su planirani u iznosu od po 55.000 KM. Svi prihodi iz ove skupine se ostvaruju putem Ureda za upravljanje javnom imovinom i planirani su u manjem iznosu u odnosu na plan 2023. godine (za 115.000 KM).

Prihodi od privatizacije stanova (fond stanovanja i fond održavanja) su planirani na osnovi ostvarenih prihoda za 2022. godinu, dok su prihodi od prodaje poslovnih prostora planirani na osnovi inicijativa za prodaju poslovnih prostora.

U 2024. godini Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora u neporeznim prihodima učestvuju sa 0,47%.

Administrativne pristojbe – 722100 u 2024. godini su planirane u iznosu od 786.750 KM. Najznačajnije učešće u planu za 2024. godinu u ovoj grupi prihoda imaju prihodi koje ostvaruje Direkcija za financije Brčko distrikta BiH u čijoj je nadležnosti tiskanje, puštanje u opticaj i distribucija taksenih maraka. Direkcija za financije planira prihode po ovoj osnovi u iznosu od 400.500 KM u 2024. godini, a 440.550 KM i 484.600 KM. u 2025. i 2026. godini.

Odjel za javni registar je u ovoj skupini prihoda planirao prihode iznosu od 293.000 KM u 2024, 314.000 KM u 2025. i 324.000 KM u 2026. godini.

Odjel za javnu sigurnost je u ovoj skupini planirao prihode u iznosu od po 63.000 KM u sve tri godine. Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove u istom razdoblju planira prihode u iznosu od 2.200 KM. Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo planira prihode u iznosu od po 3.500 KM, Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu u iznosu od po 11.300 KM, Policija Brčko distrikta BiH u ovoj skupini planira prihode u iznosu od 7.560 KM, zatim Odjel za javne poslove u iznosu od 1.140 KM, Odjel za obrazovanje u iznosu od 1.100 KM i ostali odjeli u iznosu od 3.450 KM.

Administrativne pristojbe čine 6,74% od ukupnih neporeznih prihoda u 2024. godini, u 2025. godini 7,18%, dok u 2026. godini čini 7,61%.

Sudske pristojbe i sudske naknade – 722200 su u 2024. godini planirane u iznosu od 1.346.250 KM, što je za 20.700 KM više u odnosu na plan za 2023. godinu. U 2025. i 2026. godini sudske takse i sudske naknade su planirane u visini od 1.416.670 KM, odnosno 1.507.100 KM. Ovu vrstu prihoda prikuplja Pravosuđe Distrikta i to u najvećoj mjeri Osnovni sud, gdje se prilikom planiranja sudskih pristojbi i sudskih naknada polazilo od izvršenja ove vrste prihoda u 2022. godini.

U narednom trogodišnjem razdoblju se očekuje povećanje broja zaprimljenih i okončanih predmeta u kojima će Brčko distrikt BiH imati status tužitelja ili tražitelja izvršenja, što bi trebalo rezultirati neznatnim povećanjem razine ostvarenih prihoda koje ostvaruje Pravobraniteljstvo Distrikta po osnovi naknada za troškove postupka.

U narednom razdoblju se ne očekuje usvajanje Zakona ili izrada pojedinih zakonskih propisa koji bi mogli značajnije utjecati na raspoloživost prihoda Pravosudnog povjerenstva, Osnovnog suda i Pravobraniteljstva.

U ovoj skupini prihoda se planiraju i prihodi od evidentiranja upisa činjenica, promjene podataka i izdavanje izvoda iz Registra testamenata i drugih nasljednopravnih poslova, a po osnovu odredbi iz Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH.

Sudske pristojbe i sudske naknade čine 11,54%, 11,99% i 12,69% od ukupno planiranih neporeznih prihoda u 2024, 2025. i 2026. godini.

Komunalne pristojbe – 722300 su u 2024. godini planirane u visini od 400.100,00 KM. Većinu prihoda iz ove skupine (400.000 KM) čine komunalne pristojbe za isticanje tvrtki, koje utvrđuje i naplaćuje Porezna uprava Brčko distrikta BiH.

Prihod po osnovi komunalnih pristojbi za isticanje tvrtki za naredno trogodišnje razdoblje je planiran u nivou plana za 2023. godinu.

Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove je u ovoj skupini prihoda planirao neznatan iznos od 100 KM u 2024, 2025. i 2026. godini.

Komunalne pristojbe čine 3,43% neporeznih prihoda u 2024. godini.

Ostale proračunske naknade i pristojbe – 722400 u 2024. godini planirane su u visini od 1.070.400 KM, u 2025. godini u visini od 1.100.900 KM i u 2026. godini u visini od 1.115.900 KM.

Učešće u planu za 2024. godinu u ovoj skupini prihoda imaju prihodi koje ostvaruje:

- Odjel za javni registar 829.000 KM

- Odjel za javnu sigurnost 128.500 KM
- Ured za upravljanje javnom imovinom 15.000 KM
- Policija Distrikta 96.400 KM
- Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove 1.500 KM.

Ostale proračunske naknade i pristojbe čine 9,18% ukupnih neporeznih prihoda.

Posebne naknade i pristojbe – 722500 su planirane u 2024. godini u iznosu od 1.980.300 KM, što predstavlja 16,98% od ukupno planiranih neporeznih prihoda.

Većinu prihoda iz ove skupine čine prihodi koji se ostvaruju po osnovi aktivnosti Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo u iznosu od 884.000 KM, a odnose se na naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (450.000 KM), naknade za izvršene veterinarsko-sanitarne preglede u zemlji (330.000 KM), posebne vodnogospodarske naknade za izvađeni materijal iz vodotoka (100.000 KM) i naknade za obavljanje gospodarskog i rekreativno sportskog ribolova (4.000 KM).

Ovoj skupini prihoda pripada i nova vrsta prihoda po osnovi naknade za obnovljive izvore energije (OIE), doznačena od snabdjevača električnom energijom u iznosu od 250.000 KM, a koji po osnovi Zakona o energetske učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije planira Odjel za komunalne poslove.

Značajno učešće u ovoj skupini prihoda imaju prihodi koji se ostvaruju putem Odjela za javni registar – Pododjel za osobne dokumente i iznose 370.000 KM (Posebna vodnogospodarska naknada za registraciju motornih vozila) i putem Direkcije za financije u iznosu od 217.400 KM.

Ovoj skupini prihoda pripada i prihod od naknade za polaganje ispita za rad u tijelima uprave (120.000 KM), a koju ostvaruju Tajništvo Vlade Brčko distrikta BiH (100.000 KM) i Pedagoška institucija (20.000 KM). Sljedeći u ovoj skupini prihoda su prihodi koje planira Odjel za obrazovanje u iznosu od 52.000 KM i to po osnovi naknade za polaganje izvanrednih ispita u srednjim školama: (Ekonomskoj, Tehničkoj i Poljoprivrednoj), te naknada za obrasce koje izdaju tijela i institucije Distrikta 2.100 KM.

Povjerenstvo za vrijednosne papire je planirala u ovoj skupini prihode u iznosu od 25.000 KM koji se odnose na prihode od obračunate naknade za usluge registra emitenata i naknade za usluge centralnog registra Povjerenstva za vrijednosne papire.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu planira po osnovi boravišnih pristojbi naplatiti 18.000 KM. Odjel za javnu sigurnost planira ostvariti prihode u iznosu od 18.000 KM po osnovi naknada za polaganje stručnog ispita za profesionalnog i industrijskog vatrogasca i rukovoditelja akcije gašenja požara u profesionalnom i industrijskom vatrogastvu. Učešće Policije u planu ove skupine prihoda za 2024. godinu je 6.500 KM i to po osnovi naknade za polaganje ispita o osposobljenosti za pravilno rukovanje, održavanje i nošenje oružja, dok Odjel za javne poslove planira u 2024. godini ostvariti prihode u visini od 5.300 KM po osnovi naknada za obrasce koje izdaju kapetanije, te naknada za baždarenje i preglede čamaca. Odjel za zdravstvo i ostale usluge planira u 2024. godini prihode po osnovi naknada za polaganje stručnog ispita zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika u iznosu od 12.000 KM.

Prihodi od pružanja javnih usluga – 722600 u 2024. godini su planirani u iznosu od 1.262.200 KM.

Prvi po veličini su prihodi koje ostvaruje Odjel za obrazovanje u iznosu od 820.000 KM, a obuhvaćaju prihode od polaganja vozačkih ispita (200.000 KM) i prihode od korištenja usluga vrtića (620.000 KM). Odjel za zdravstvo i ostale usluge planira naplatiti po osnovi usluga javnog zdravstva

(mikrobiološka i fizičko kemijska analiza vode, mikrobiološka analiza hrane, uzimanje brisova na higijensku ispravnost i druge usluge) iznos od 140.000 KM, kao i po osnovi izdavanja uvjerenja o poslovnoj sposobnosti iznos od 600 KM.

Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo planira naplatiti 202.500 KM prihoda po osnovi prodaje drveta od fizičkih osoba kao i od sredstava za prostu i proširenu reprodukciju privatnih i šuma u vlasništvu Brčko distrikta BiH, po osnovi prihoda za polaganje ribolovnog ispita i usluga laboratorijskog ispitivanja plodnosti zemljišta.

Stručna služba Skupštine Brčko distrikta planira naplatiti 22.500 KM po osnovu pretplate na Službeni glasnik Brčko distrikta BiH i oglašavanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH. Odjel za javne poslove je planirao 31.200 KM, a po osnovi izdavanja licenci za prijevoz osoba i stvari i izvršenih tehničkih pregleda vozila.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu planira ostvariti prihode u visini 24.100 KM po osnovi bibliotekarske članarine i ulaznica za kazališne predstave.

Ured za upravljanje javnom imovinom, a po osnovi stanarine, planira naplatiti prihode u visini od 20.000 KM.

Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove planira prihode od izdavanja putnih suglasnosti u iznosu od 100 KM.

Pravosuđe – Osnovni sud, Odjel za stručne i administrativne poslove i Ured gradonačelnika planiraju naplatiti prihode po osnovi usluga fotokopiranja u iznosu od 1.200 KM.

Prihodi od pružanja javnih usluga u 2024. godini učestvuju sa 10,82% u ukupno planiranim neporeznim prihodima.

Neplanirane uplate – prihodi – 722700 u 2024. godini planirane su u iznosu od 53.000 KM i predstavljaju primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, koje se ostvaruju putem Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja, a na ime stambenog zbrinjavanja Roma u visini od 50.000 KM i ostale neplanirane uplate, koje se ostvaruju pute Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo u iznosu od 3.000 KM.

Neplanirane uplate u ukupnim neporeznim prihodima za 2024. godinu čine 0,45% od ukupnih neporeznih prihoda.

Novčane kazne – 723100 u 2024. godini planirane su u iznosu od 2.403.000 KM i čine 20,60% ukupnih neporeznih prihoda. Većinu prihoda od novčanih kazni čine prihodi koje planira ostvariti Policija Brčko distrikta BiH svojom aktivnošću, a koji se odnose na prihode od novčanih kazni za prekršaje koje su evidentirane u registru novčanih kazni i troškove prekršajnog postupka. U 2024, 2025. i 2026. godini Policija Distrikta planira ovu vrstu prihoda u iznosu od 1.650.000 KM što je za 450.000 KM više u odnosu na plan za 2023. godinu.

Drugi po veličini iz ove skupine prihoda u 2024. godini su prihodi koje planira Osnovni sud u iznosu od 565.000 KM, što je za 135.000 KM više u odnosu na plan za 2023. godinu.

Prihodi Osnovnog suda u ovoj skupini obuhvaćaju prihode od novčanih kazni za prekršaje, kaznena djela i troškove postupka.

U 2024. godini Ured gradonačelnika – Inspektorat planira naplatiti novčane kazne u iznosu od 50.000 KM, Direkcija za financije planira iznos od 131.000 KM, a Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa iznos od 7.000 KM.

TEKUĆE DONACIJE I TRANSFERI ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

Ukupno planirane donacije i transferi u 2024. 2025. i 2026. godini iznose 9.300 KM, 8.300 KM i 98.300 KM.

Odjel za javne poslove planira donaciju od mjesnih zajednica (program sufinanciranja projekata) u iznosu od 9.000 KM u 2024. godini, a u 2025. i 2026. godini u iznosu od po 8.000 KM.

Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo planira donaciju iz inozemstva u iznosu od po 300 KM u svim godinama, dok Skupština Brčko distrikta BiH u 2026. godini planira transfer od zajedničkih institucija u iznosu od 90.000 KM.

UKUPNO RASPOLOŽIVI PRIHODI ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

Očekivani ukupni prihodi na raspolaganju Brčko distrikta BiH iznose **294.224.052 KM** u 2024. godini, što u usporedbi sa planom 2023. godine u iznosu od **274.961.660 KM** predstavlja povećanje u visini **19.262.392 KM** ili 7,01%. Planirani ukupni prihodi u 2025. godini iznose **306.616.352 KM**, što predstavlja uvećanje u odnosu na 2024. godinu za 4,21%, dok se u 2026. godini planiraju prihodi u iznosu od **318.371.790 KM**, što je za 3,83% više u odnosu na plan 2025. godine.

Tabela 3.12 Projekcija ukupnih prihoda i financiranja proračuna Brčko distrikta BiH u razdoblju 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Procjena		
			2024.	2025.	2026.
I. Porezni prihodi	257,061,518	262,160,000	282,550,000	294,790,000	306,400,000
Prihodi od indirektnog oporezivanja	226,273,476	227,560,000	251,600,000	262,340,000	273,950,000
Prihodi od izravnog oporezivanja	30,788,042	34,600,000	30,950,000	32,450,000	32,450,000
II. Neporezni prihodi	12,355,876	12,791,160	11,664,752	11,818,052	11,873,490
III. Tekuće donacije i transferi	224,099	10,500	9,300	8,300	98,300
UKUPNO PRIHODI (I+II+III)	269,641,493	274,961,660	294,224,052	306,616,352	318,371,790
IV. FINANCIRANJE	47,816,932	7,392,101	6,870,000	6,570,000	6,320,000
UKUPNO PRIHODI I FINANCIRANJE (I+II+III+IV)	317,458,425	282,353,761	301,094,052	313,186,352	324,691,790

Tabelarni pregled sintetičke projekcije prihoda proračuna Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godina dat je u Tabeli 3.14. ovog dokumenta.

OCJENA RIZIKA

Najveći rizik planiranja prihoda proračuna Brčko distrikta BiH je planiranje naplate neizravnih poreza kojom upravlja Uprava za neizravno oporezivanje BiH. Navedeni rizik proizlazi iz značajne zastupljenosti neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH (u 2024. godini 85,51%).

U tabeli 3.13. se vidi procentualno učešće pojedinih vrsta prihoda u ukupno ostvarenim prihodima Brčko distrikta BiH od 2016. do 2022. godine, planu za 2023. godinu, kao i u procjeni za naredno trogodišnje razdoblje (2024. – 2026).

**Tabela 3.13. Struktura procentualnog učešća prihoda Brčko distrikta BiH
u razdoblju 2016. – 2026. godine**

Godina	Izravni porezi	Neizravni porezi	Neporezni prihodi	Tekuće donacije i transferi	Ukupno %
2016.	13.30	79.89	6.75	0.06	100.00
2017.	12.42	81.91	5.67	0.00	100.00
2018.	12.81	79.86	7.16	0.17	100.00
2019.	12.90	81.96	4.86	0.28	100.00
2020.	13.23	80.72	6.05	0.00	100.00
2021.	11.56	83.24	4.96	0.24	100.00
2022.	11.42	83.92	4.58	0.08	100.00
2023.	12.58	82.76	4.65	0.01	100.00
2024.	10.52	85.51	3.96	0.01	100.00
2025.	10.58	85.56	3.85	0.01	100.00
2026.	10.19	86.05	3.73	0.03	100.00

Jasno je vidljiv kontinuirani porast učešća neizravnih poreza u ukupnim prihodima Brčko distrikta BiH, kao rizik planiranja i ostvarivanja planiranih prihoda u korist Distrikta.

FINANCIRANJE

U Dokumentu okvirnog proračuna Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine planirano je financiranje u iznosu od 6.870.000 KM u 2024. godini, dok se u 2025. godini planira financiranje u iznosu od 6.570.000 KM, a u 2026. godini u iznosu od 6.320.000 KM.

Planirano financiranje se odnosi na financiranje iz sredstava pozajmljivanja javnim poduzećima (primljene otplate od pozajmljivanja JP „Putevi Brčko“).

Tabela 3.14. PRIHODI PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BiH ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE (sintetika)

KOD	VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE PRIHODA 2022.	PLAN 2023.	OSTVARENJE I-III 2023.	PROCJENA PRIHODA		
					2024.	2025.	2026.
I 710000	PRIHODI OD POREZA (1+2)	257,061,517.78	262,160,000.00	62,061,095.49	282,550,000.00	294,790,000.00	306,400,000.00
711100	Porezi na dobit pojedinaca	2,229,324.15	1,800,000.00	1,138,941.30	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00
711200	Porez na dobit poduzeća	16,936,643.08	15,300,000.00	5,922,447.32	17,000,000.00	18,000,000.00	18,000,000.00
713100	Porezi na plaće	7,786,220.09	11,000,000.00	977,626.78	6,500,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00
714100	Porez na imovinu	1,821,513.80	2,500,000.00	253,923.56	1,900,000.00	1,900,000.00	1,900,000.00
715100	Porez na prodaju dobara i usluga	11,192.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
715200	Porez na promet posebnih usluga	779,948.68	2,800,000.00	260,117.23	2,050,000.00	2,050,000.00	2,050,000.00
715300	Porez na upotrebu dobara ili na odobrenja za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti	1,223,200.00	1,200,000.00	726,896.40	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00
715400	Poseban porez - akcize	0.00	0.00	1,250.00	0.00	0.00	0.00
1	UKUPNO IZRAVNI POREZI	30,788,041.80	34,600,000.00	9,281,202.59	30,950,000.00	32,450,000.00	32,450,000.00
715500	Neizravni porez, cestarina i ostali prihodi doznačeni od UNO u BiH	226,273,475.98	227,560,000.00	52,779,892.90	251,600,000.00	262,340,000.00	273,950,000.00
2	UKUPNO NEIZRAVNI POREZI	226,273,475.98	227,560,000.00	52,779,892.90	251,600,000.00	262,340,000.00	273,950,000.00
II 720000	NEPOREZNI PRIHODI	12,355,875.76	12,791,160.00	4,847,502.09	11,664,752.00	11,818,052.00	11,873,490.00
721100	Prihodi od financijske i nefinancijske imovine	955,318.39	1,098,735.00	234,677.84	978,540.00	978,540.00	978,540.00
721200	Ostali prihodi od imovine	2,213,281.28	3,052,184.00	1,742,725.20	1,329,212.00	1,318,542.00	1,230,500.00
721600	Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora	33,165.85	170,000.00	7,239.89	55,000.00	55,000.00	55,000.00
722100	Administrativne pristojbe	841,238.54	897,890.00	198,361.58	786,750.00	848,800.00	903,850.00
722200	Sudske pristojbe i sudske naknade	1,382,988.51	1,325,550.00	326,637.49	1,346,250.00	1,416,670.00	1,507,100.00
722300	Komunalne pristojbe	392,361.22	400,070.00	31,915.82	400,100.00	400,100.00	400,100.00
722400	Ostale proračunske naknade i pristojbe	1,185,608.83	1,040,600.00	271,658.74	1,070,400.00	1,100,900.00	1,115,900.00
722500	Posebne naknade i pristojbe	1,782,569.46	1,750,900.00	836,866.44	1,980,300.00	1,978,300.00	1,979,300.00
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	1,416,213.08	1,177,231.00	395,587.20	1,262,200.00	1,262,200.00	1,262,200.00
722700	Neplanirane uplate-prihodi	138,947.03	63,000.00	292,535.56	53,000.00	53,000.00	53,000.00
723100	Novčane kazne	2,014,183.57	1,815,000.00	509,296.33	2,403,000.00	2,406,000.00	2,388,000.00
	UKUPNO POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI (I + II)	269,417,393.54	274,951,160.00	66,908,597.58	294,214,752.00	306,608,052.00	318,273,490.00
III 730000	TEKUĆE DONACIJE I TRANSFERI	224,099.35	10,500.00	17,613.56	9,300.00	8,300.00	98,300.00
731100	Donacije iz inozemstva	27,133.98	500.00	0.00	300.00	300.00	300.00
732100	Domaće donacije	100,670.17	10,000.00	17,613.56	9,000.00	8,000.00	8,000.00
732200	Domaći transferi	96,295.20	0.00	0.00	0.00	0.00	90,000.00
	UKUPNO POREZNI PRIHODI, NEPOREZNI PRIHODI, DONACIJE I TRANSFERI (I + II + III)	269,641,492.89	274,961,660.00	66,926,211.14	294,224,052.00	306,616,352.00	318,371,790.00
IV	FINANCIRANJE	47,816,931.73	7,392,100.99	0.00	6,870,000.00	6,570,000.00	6,320,000.00
814200	Primitci od inozemnog zaduživanja	2,752,605.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	6,336,252.65	6,420,000.00	0.00	6,870,000.00	6,570,000.00	6,320,000.00
591111	Višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina	38,728,073.28	972,100.99	0.00	0.00	0.00	0.00
	SVEUKUPNO PRIHODI I FINANCIRANJE (I+II+III)+IV	317,458,424.62	282,353,760.99	66,926,211.14	301,094,052.00	313,186,352.00	324,691,790.00

Financijski planovi izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva (po izvoru financiranja)

U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine postoje: Fond zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH, Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH, Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikt BiH i Turistička organizacija Brčko distrikta BiH.

Fond zdravstvenog osiguranja je u 2022. godini ostvario vlastite prihode u iznosu od 36.565.837 KM, dok im je plan za 2023. godinu 36.259.069 KM, što je za 0,84% manje u odnosu na izvršenje 2022. godine. U 2024. godini procjenjuju se vlastiti prihodi u iznosu od 37.400.000 KM, što je za 3,15% više u odnosu na plan 2023. godine. U 2025. i 2026. godini procjenjuju se vlastiti prihodi u istom iznosu kao u 2024. godini.

Tabela 3.15. Financijski plan prihoda Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	36,565,837	36,259,069	37,400,000	37,400,000	37,400,000
Prihodi iz proračuna	10,680,956	13,563,931	13,420,000	13,420,000	13,420,000
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	0	0	0	0	0
UKUPNO:	47,246,793	49,823,000	50,820,000	50,820,000	50,820,000

Zavod za zapošljavanje je u 2022. godini ostvario vlastite prihode u iznosu od 3.427.757 KM, dok im je plan za 2023. godinu 4.152.000 KM, odnosno 21,13% više u odnosu na izvršenje iz 2022. godine. U 2024. godini procjenjuju se vlastiti prihodi u iznosu od 5.038.420 KM, što je za 21,35% više u odnosu na plan 2023. godine. U 2025. godini procjenjuju se vlastiti prihodi u iznosu 4.999.420 KM što je za 0,77 manje u odnosu na plan 2024. godine, a u 2026. godini procjenjuju se vlastiti prihodi u iznosu od 5.109.420 KM, odnosno za 2,20% više u odnosu na plan 2025. godine.

Tabela 3.16. Financijski plan prihoda Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	3,427,757	4,152,000	5,038,420	4,999,420	5,109,420
Prihodi iz proračuna	1,639,000	1,500,000	1,500,000	1,000,000	1,000,000
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	6,000	12,000	12,000	12,000	12,000
UKUPNO:	5,072,757	5,664,000	6,550,420	6,011,420	6,121,420

Razvojno-garantni fond u 2022. godini nije ostvario vlastite prihode. Također, vlastite prihode nije planirao ni u 2023. godini, kao ni u narednom trogodišnjem razdoblju.

Tabela 3.17. Financijski plan prihoda Razvojno-garantnog fonda Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	0	0	0	0	0
Prihodi iz proračuna	3,061,008	2,705,000	3,030,000	3,420,000	4,100,000
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	0	0	0	0	0
UKUPNO:	3,061,008	2,705,000	3,030,000	3,420,000	4,100,000

Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH u 2022. godini nije ostvario vlastite prihode. Također, vlastite prihode nije planirao ni u 2023. godini, kao ni u narednom trogodišnjem razdoblju.

Tabela 3.18. Financijski plan prihoda Zavoda za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	0	0	0	0	0
Prihodi iz proračuna	1,771,638	3,150,000	3,977,336	4,259,936	4,460,336
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	0	0	0	0	0
UKUPNO:	1,771,638	3,150,000	3,977,336	4,259,936	4,460,336

Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikt BiH je u 2022. godini ostvario vlastite prihode u iznosu od 79.220 KM. Plan vlastitih prihoda u 2023. godini, kao i u razdoblju 2024. – 2026. godine iznosi 69.250 KM.

Tabela 3.19. Financijski plan prihoda Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikt BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	79,220	69,250	69,250	69,250	69,250
Prihodi iz proračuna	960,700	1,157,670	1,279,650	1,279,650	1,279,650
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	0	0	0	0	0
UKUPNO:	1,039,920	1,226,920	1,348,900	1,348,900	1,348,900

Turistička organizacija Brčko distrikta BiH je formirana u 2023. godini, u kojoj nije planirala vlastite prihode, kao ni u narednom trogodišnjem razdoblju.

Tabela 3.20. Financijski plan prihoda Turističke organizacije Brčko distrikt BiH za razdoblje 2024. – 2026. godine

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Vlastiti prihodi	0	0	0	0	0
Prihodi iz proračuna	0	371,302	483,818	493,818	523,818
Prihodi iz kreditnih sredstava	0	0	0	0	0
Donacije	0	0	0	0	0
UKUPNO:	0	371,302	483,818	493,818	523,818

Izvanproračunski fondovi i izvanproračunski korisnici koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva su u 2022. godini ostvarili vlastite prihode u iznosu od 40.072.814 KM. Plan vlastitih prihoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva za 2023. godinu iznosi 40.480.319 KM, što je u odnosu na izvršenje 2022. godine za 1,02% više.

U 2024. godini izvanproračunski fondovi i izvanproračunski korisnici koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva planiraju ukupne vlastite prihode u iznosu od 42.507.670 KM, što je za 5,01% više u odnosu na plan 2023. godine.

U 2025. godini plan vlastitih prihoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva iznosi 42.468.670 KM ili 0,09% manje u odnosu na plan prethodne godine.

U 2026. godini planirani su vlastiti prihodi u iznosu od 42.578.670 KM ili za 0,26% više u odnosu na plan 2025. godine.

Tabela 3.21. Prognoza prihoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva 2024. - 2026. (konsolidirano)

Vlastiti prihodi	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
Fond zdravstvenog osiguranja	36,565,837	36,259,069	37,400,000	37,400,000	37,400,000
Zavod za zapošljavanje	3,427,757	4,152,000	5,038,420	4,999,420	5,109,420
Razvojno - garantni fond	0	0	0	0	0
Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj	0	0	0	0	0
Radio - novinska i izdavačka ustanova "Radio Brčko"	79,220	69,250	69,250	69,250	69,250
Turistička organizacija	0	0	0	0	0
UKUPNO:	40,072,814	40,480,319	42,507,670	42,468,670	42,578,670

Konsolidirani javni prihodi proračuna i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva

Konsolidirani pregled čine:

1. Prihodi Proračuna Brčko distrikta BiH:

- porezni prihodi,
- neporezni prihodi i
- tekuće donacije i transferi.

2. Prihodi izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva:

- prihodi Fonda zdravstvenog osiguranja,
- prihodi Zavoda za zapošljavanje,
- prihodi Razvojno-garantnog fonda,
- prihodi Zavoda za planiranje, projektiranje i razvoj,
- prihodi Radio-novinske i izdavačke ustanove „Radio Brčko“ i
- prihodi Turističke organizacije.

Tabela 3.22. Konsolidirani pregled plana javnih prihoda proračuna i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika obveznika primjene proračunskog računovodstva

Vrsta prihoda	Izvršenje 2022	Plan 2023	Financijski plan		
			2024	2025	2026
I. Porezni prihodi	257,061,517.78	262,160,000.00	282,550,000.00	294,790,000.00	306,400,000.00
Prihodi od neizravnog oporezivanja	226,273,475.98	227,560,000.00	251,600,000.00	262,340,000.00	273,950,000.00
Prihodi od izravnog oporezivanja	30,788,041.80	34,600,000.00	30,950,000.00	32,450,000.00	32,450,000.00
II. Neporezni prihodi	12,355,875.76	12,791,160.00	11,664,752.00	11,818,052.00	11,873,490.00
III. Tekuće donacije i transferi	224,099.35	10,500.00	9,300.00	8,300.00	98,300.00
IV. Izvanproračunski fondovi	40,072,814.00	40,480,319.00	42,507,670.00	42,468,670.00	42,578,670.00
Fond zdravstvenog osiguranja	36,565,837.00	36,259,069.00	37,400,000.00	37,400,000.00	37,400,000.00
Zavod za zapošljavanje	3,427,757.00	4,152,000.00	5,038,420.00	4,999,420.00	5,109,420.00
Razvojno-garantni fond	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“	79,220.00	69,250.00	69,250.00	69,250.00	69,250.00
Turistička organizacija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
V. UKUPNO JAVNI PRIHODI (I+II+III+IV)	309,714,306.89	315,441,979.00	336,731,722.00	349,085,022.00	360,950,460.00
VI. FINANCIRANJE	47,816,931.73	7,392,100.99	6,870,000.00	6,570,000.00	6,320,000.00
VII. UKUPNO JAVNI PRIHODI I FINANCIRANJE (V+VI)	357,531,238.62	322,834,079.99	343,601,722.00	355,655,022.00	367,270,460.00

POGLAVLJE 4: PROBLEMATIKA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU

U ovom poglavlju su sažeta najvažnija pitanja iz oblasti upravljanja sredstvima javnog sektora koja utječu na proračun Brčko distrikta BiH, kao i analiza i preporuke po pitanju strukture godišnjeg proračuna, u vezi s potrošnjom na bruto plaće i doprinose, naknade troškova zaposlenih, rashode za materijal, robe, sitan inventar i usluge, tekuće i kapitalne transfere, donacije i subvencije, kapitalni proračun, otplatu duga, sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnanja, kao i planiranih sredstava pričuve.

Bruto plaće i doprinosi

Ukupna očekivana potrošnja za bruto plaće i doprinose proračunskih korisnika u 2024. godini iznosi 107.335.964 KM, što predstavlja 35,65% od ukupno planirane potrošnje u 2024. godini, a što je za 10.812.791 KM više u odnosu na planirana sredstva za 2023. godinu.

Bruto plaće zaposlenih u 2024. godini planirane su na razini pune popunjenosti pozicija (popunjenost na 12 mjeseci) odobrenih proračunima ranijih godina, odnosno za ukupno 3.108 zaposlenih.

Zahtjevi proračunskih korisnika su dostavljeni na osnovi Instrukcije I, kojom je definirano da se sredstva za bruto plaće i doprinose planiraju na razini broja izvršitelja, odnosno pozicija i platnih razreda odobrenih proračunom Brčko distrikta BiH za 2023. godinu, na razini popunjenosti pozicija na 12 mjeseci.

Gornje granice rashoda za bruto plaće i doprinose za 2024, 2025. i 2026. godinu su utvrđene na način da su zahtjevi proračunskih korisnika za navedeno razdoblje umanjeni za sredstva koja su tražena na ime planiranja novih pozicija, odnosno promjena platnih razreda kod Odjela za stručne i administrativne poslove, Odjela za zdravstvo i ostale usluge, Odjela za komunalne poslove i Povjerenstva za vrijednosne papire, te su nakon toga zahtjevi uvećani za planiranih 5% u 2023. godini, odnosno za još 5% u 2024. godini.

Sredstva planirana za bruto plaće i doprinose u 2025. godini iznose 107.593.353 KM što predstavlja 34,35% od ukupno planirane potrošnje u 2025. godini, a u 2026. godini iznose 107.855.828 KM što predstavlja 33,22% od ukupno planirane potrošnje u 2026. godini.

Procentualno učešće proračunskih korisnika u ukupnim sredstvima za bruto plaće i doprinose za 2024. godinu je prikazano u Grafikonu 4.1, a broj zaposlenih u razdoblju 2022. – 2026. godine u Tabeli 4.1.

Grafikon 4.1. Učešće proračunskih korisnika u ukupnim sredstvima za plaće u 2024. godini

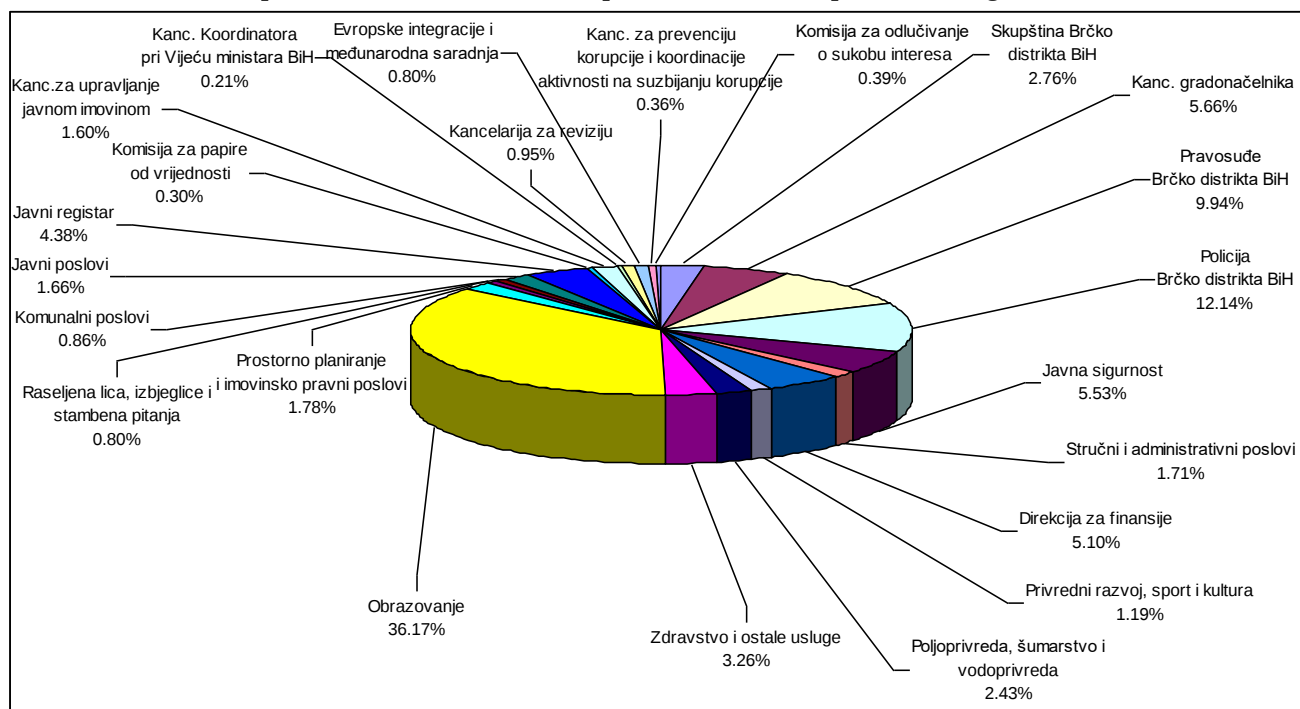

Tabela 4.1. Broj zaposlenih po proračunskim korisnicima 2022. – 2026. godine

Org. kod	Proračunski korisnik	Broj zaposlenih sa 31.12. 2022. *	Planirani broj zaposlenih sa 31.12. 2023.	Projicirani broj zaposlenih		
				2024	2025	2026
10	Skupština Brčko distrikta BiH	71	73	72	72	72
11	Ured gradonačelnika	139	144	144	144	144
12	Pravosuđe Brčko distrikta BiH	239	256	260	260	260
13	Policija Distrikta	319	333	333	333	333
14	Odjel za javnu sigurnost	150	205	205	205	205
15	Odjel za stručne i administrativne poslove	48	54	54	54	54
16	Direkcija za financije	142	156	156	156	156
17	Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu	39	44	43	43	43
18	Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo	78	83	83	83	83
19	Odjel za zdravstvo i ostale usluge	89	108	108	108	108
20	Odjel za obrazovanje	975	1182	1182	1182	1182
21	Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove	43	59	59	59	59
22	Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja	30	32	32	32	32
23	Odjel za komunalne poslove	20	22	22	22	22

24	Odjel za javne poslove	43	48	48	48	48
25	Odjel za javni registar	178	179	179	179	179
26	Povjerenstvo za vrijednosne papire	6	6	6	6	6
27	Ured za upravljanje javnom imovinom	53	58	58	58	58
28	Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine	5	5	5	5	5
30	Ured za reviziju	15	17	17	17	17
31	Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju	18	22	22	22	22
32	Ured za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije	10	10	10	10	10
33	Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa	10	10	10	10	10
	UKUPNO	2,720	3,106	3,108	3,108	3,108

* Izvor: Odjel za stručne i administrativne poslove – Pododjel za ljudske resurse, Odjel za obrazovanje – Pododjel za ljudske resurse i zapošljavanje, Pravosudno povjerenstvo, Policija Distrikta, Skupština Brčko distrikta BiH, Povjerenstvo za vrijednosne papire, Ured za reviziju, Ured za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije i Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

Naknade troškova zaposlenih

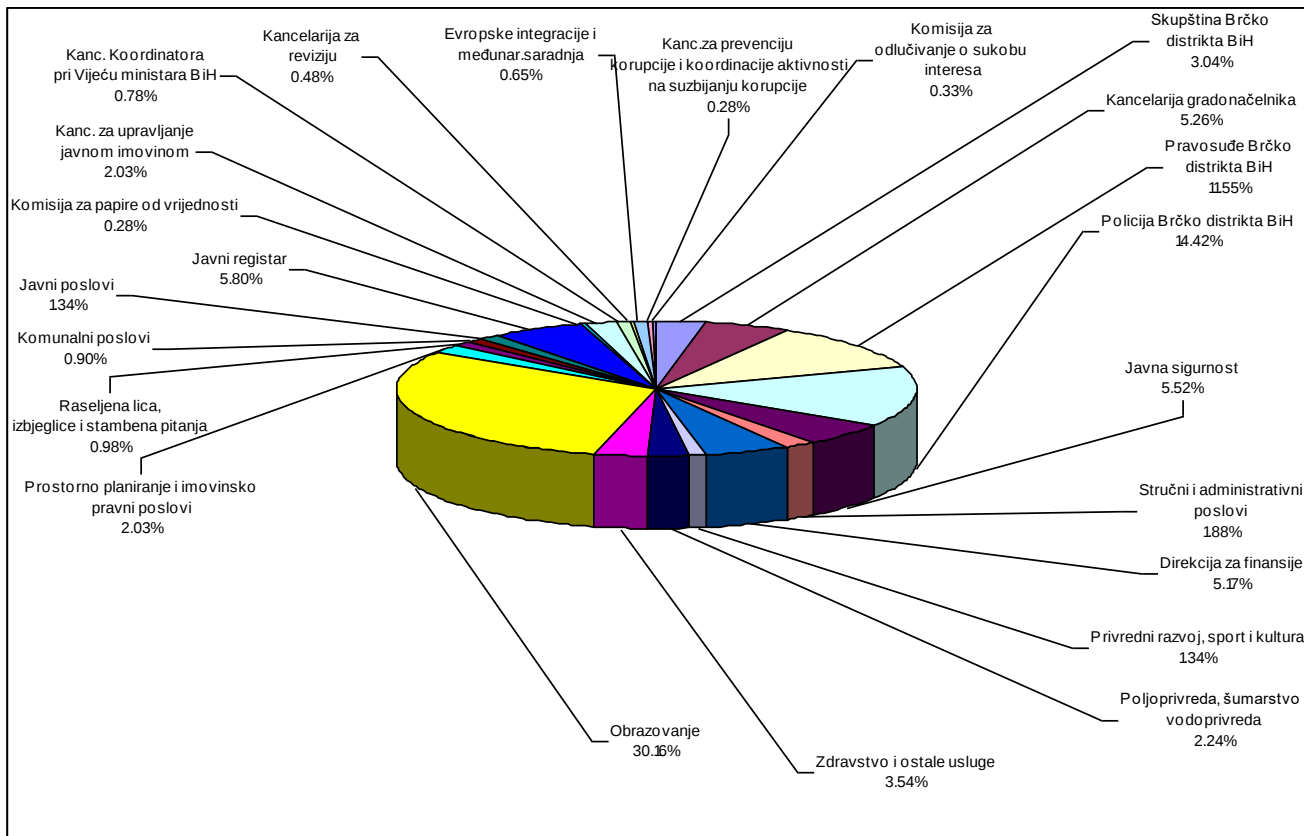
Naknade troškova zaposlenih u 2024. godini su planirane u iznosu od 8.387.598 KM što čini 2,79% od ukupno planiranog proračuna. U 2024. – 2026. godini su planirane naknade na ime otpremnine zbog odlaska u mirovinu i prekobrojnosti, naknade za privremene i povremene poslove, naknade za pomoć u slučaju smrti i teže invalidnosti, naknade za odvojeni život, naknade za topli obrok tijekom rada i ostale zakonom utvrđene naknade iz radnog odnosa.

Ukupno planirane naknade troškova zaposlenih u 2025, odnosno 2026. godini iznose 8.387.173 KM, odnosno 8.450.356 KM, što čini 2,68%, odnosno 2,60% ukupno planiranog proračuna.

Gornje granice rashoda za naknade troškova zaposlenih su utvrđene u visini zahtjeva proračunskih korisnika, umanjene za iznos traženih naknada za topli obrok tijekom rada za nove pozicije u Odjelu za zdravstvo i ostale usluge, Odjelu za komunalne poslove i Povjerenstvu za vrijednosne papire.

Procentualno učešće proračunskih korisnika u ukupnim sredstvima za naknade troškova zaposlenih u 2024. godini je prikazano u Grafikonu 4.2.

Grafikon 4.2. Učešće proračunskih korisnika u ukupnim sredstvima za naknade troškova zaposlenih u 2024. godini

Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge

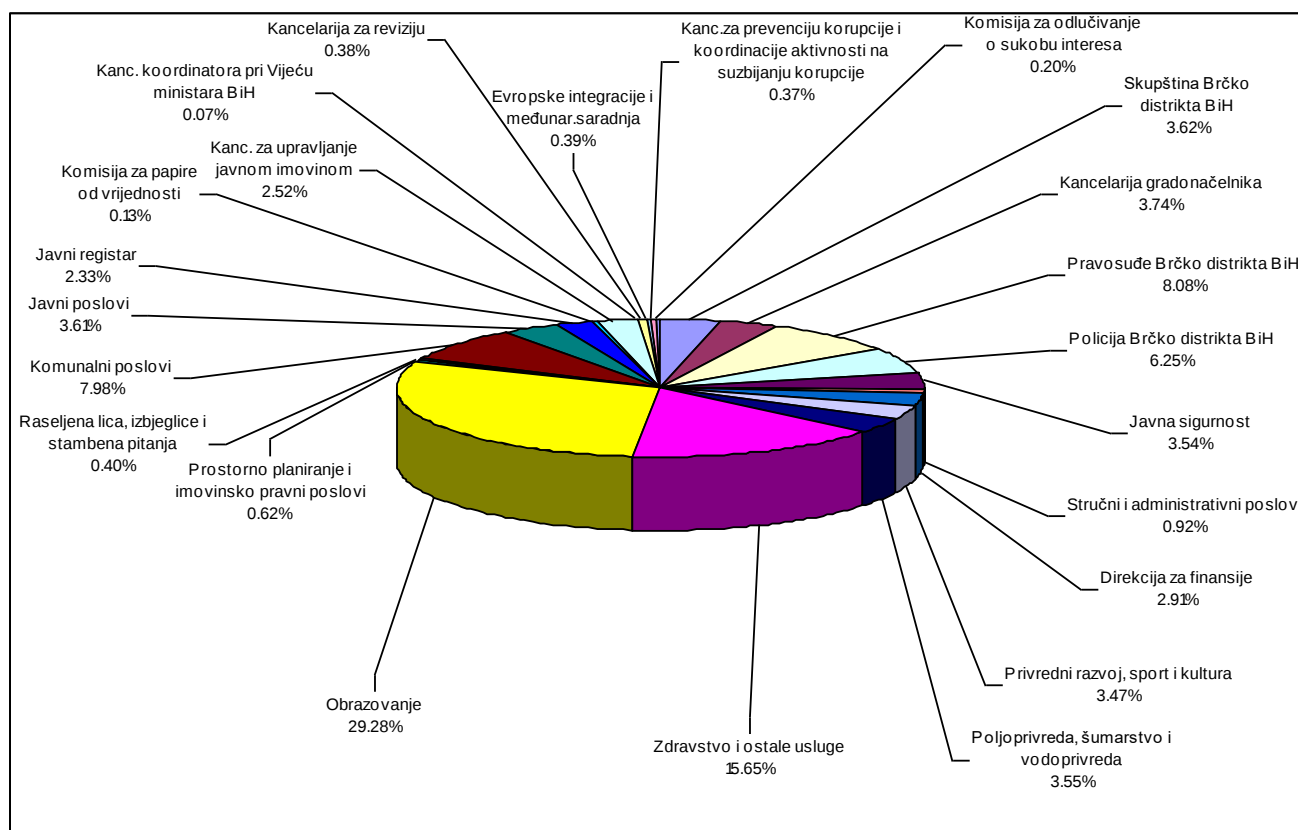
Procjenjuje se da će proračunska potrošnja za materijal, robe, sitan inventar i usluge u 2024. godini iznositi 34.418.171 KM. Učešće rashoda za materijal, robe, sitan inventar i usluge u ukupno planiranom proračunu za 2024. godinu iznosi 11,43%, u 2025. godini 10,93% i u 2026. godini 13,12%.

Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge u 2024. godini u odnosu na plan 2023. godine su manji za 4.092.091 KM ili za 10,63%.

Gornje granice rashoda za materijal, robe, sitan inventar i usluge su utvrđene na osnovi Instrukcije I, odnosno u visini izvršenja istih za 2022. godinu.

Grafikon 4.3. prikazuje procentualno učešće proračunskih korisnika u ukupnim sredstvima za rashode za materijal, robe, sitan inventar i usluge u 2024. godini.

Grafikon 4.3. Učešće proračunskih korisnika u sredstvima za rashode za materijal, robe, sitan inventar i usluge u 2024. godini

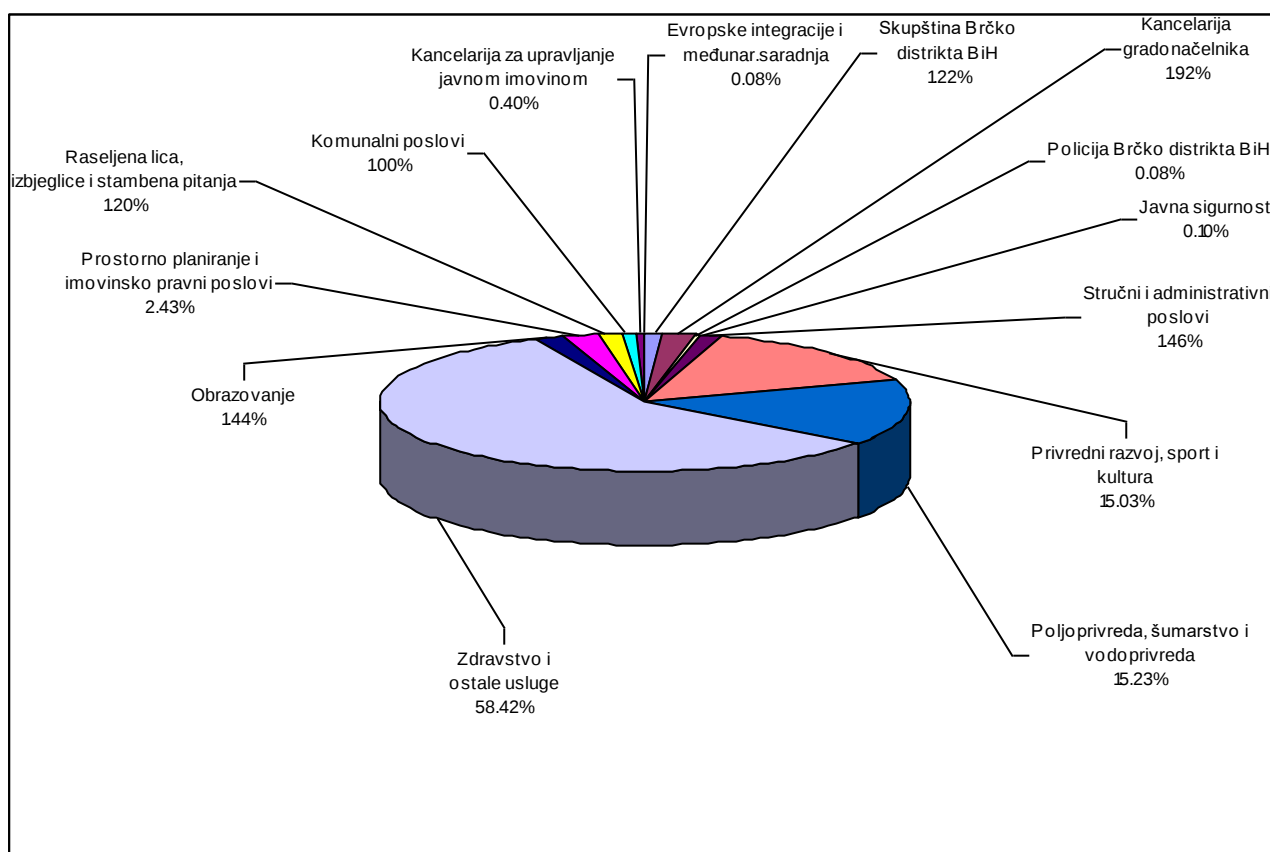
Tekući i kapitalni transferi, donacije i subvencije

U 2024. godini se planiraju tekući i kapitalni transferi, donacije i subvencije u iznosu od 98.899.685 KM, što je za 14.275.480 KM više u odnosu na plan za 2023. godinu. Procijenjeni tekući i kapitalni transferi, donacije i subvencije u 2024. godini čine 32,85% od ukupno planiranog proračuna, a u 2025. i 2026. godini čine 31,59%, odnosno 36,54% od ukupno planiranog proračuna.

Tekuće i kapitalne transfere, donacije i subvencije čine: tekući transferi drugim i istim razinama vlasti, tekuće donacije pojedincima, tekuće donacije neprofitnim organizacijama, subvencije javnim poduzećima, subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima, kapitalne donacije pojedincima, neprofitnim organizacijama, poduzećima i javnim poduzećima, te kapitalni transferi drugim razinama vlasti, fondovima i javnim ustanovama.

Procentualno učešće tekućih i kapitalnih transfera, donacija i subvencija proračunskih korisnika u ukupno planiranim sredstvima za ove namjene u 2024. godini je prikazano u Grafikonu 4.4.

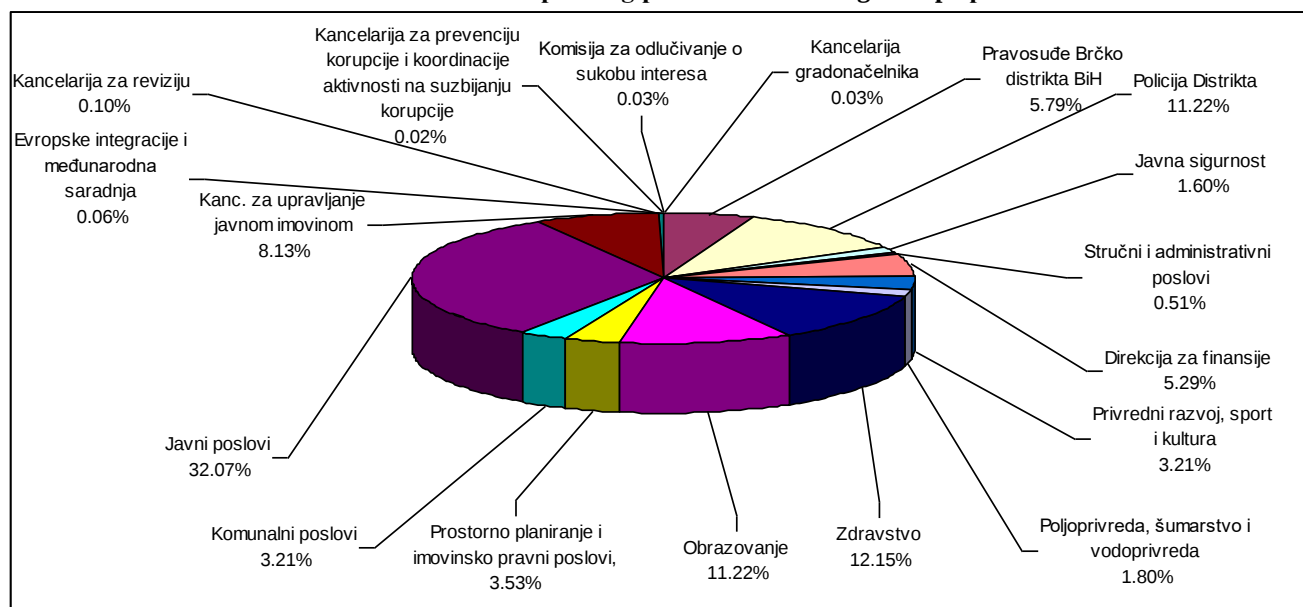
Grafikon 4.4. Učešće proračunskih korisnika u sredstvima za tekuće i kapitalne transfere, donacije i subvencije u 2024. godini

Izdatci za nabavu stalnih sredstava (kapitalni proračun)

Dokumentom okvirnog proračuna u 2024. godini planirana sredstva kapitalnog proračuna iznose 31.180.925 KM, što čini 10,36% od ukupno planiranog proračuna. U 2025. godini planirana sredstva za kapitalni proračun iznose 40.263.593 KM, a u 2026. godini iznose 32.127.593 KM, što čini 12,86%, odnosno 9,89% od ukupno planiranog proračuna.

Grafikon 4.5. Procentualno učešće sredstava kapitalnog proračuna u 2024. godini po proračunskim korisnicima

Otplata duga

Planirana sredstva za otplatu duga u 2024. godini iznose 15.070.692 KM, u 2025. godini 12.753.153 KM i u 2026. godini 10.310.480 KM. Otplata duga u 2024. godini čini 5,01% od ukupnog proračuna, dok u 2025. godini čini 4,07% i u 2026. godini čini 3,18% od ukupno planiranog proračuna. Sredstva za otplatu duga u 2024. godini se odnose na otplate anuiteta po kreditima.

Detaljan pregled duga Brčko distrikta BiH po godinama (2024, 2025. i 2026.) i kreditima je dan u Tabeli 4.2.

Tabela 4.2. Dug po kreditima u razdoblju 2024. – 2026. godine

Red. br.	Naziv kredita	valuta	2024			2025			2026			UKUPNO (2024. - 2026.)		
			glavnica	kamata	anuitet	glavnica	kamata	anuitet	glavnica	kamata	anuitet	glavnica	kamata	anuitet
1.	KREDIT ZA SANACIJU VODOVODNOG SISTEMA I SISTEMA ZA SANACIJU Kredit od Svjetske banke za rekonstrukciju i obnovu RS	USD	16,848.52	0.00	16,848.52	16,848.52	0.00	16,848.52	16,848.52	0.00	16,848.52	50,545.56	0.00	50,545.56
		BAM	33,697.04	0.00	33,697.04	33,697.04	0.00	33,697.04	33,697.04	0.00	33,697.04	101,091.12	0.00	101,091.12
2.	SANACIJA JAVNOG STAMBENOG FONDA OPĆINE BRČKO Kredit od Svjetske banke za rekonstrukciju i obnovu RS-a putem Investiciono-razvojne banke RS	USD	58,573.00	7,567.00	66,140.00	59,602.00	6,538.00	66,140.00	60,645.00	5,495.00	66,140.00	178,820.00	19,600.00	198,420.00
		BAM	117,146.00	15,134.00	132,280.00	119,204.00	13,076.00	132,280.00	121,290.00	10,990.00	132,280.00	357,640.00	39,200.00	396,840.00
3.	PROJEKAT STAMBENE OBNOVE SPORAZUM O ZAJMU - Kredit se otplaćuje putem OPEC FONDA za međunarodni razvoj	USD	32,494.48	7,700.00	40,194.48	32,494.48	6,600.00	39,094.48	32,494.48	5,500.00	37,994.48	97,483.44	19,800.00	117,283.44
		BAM	64,988.96	15,400.00	80,388.96	64,988.96	13,200.00	78,188.96	64,988.96	11,000.00	75,988.96	194,966.88	39,600.00	234,566.88
4.	WORLD BANK IDA _PROGRAM ŽURNOG OPORAVKA OD POPLAVA Kredit se otplaćuje putem World Bank IDA	SDR	209,361.88	98,819.44	308,181.32	209,361.88	90,507.78	299,869.66	209,361.88	82,196.12	291,558.00	628,085.64	271,523.34	899,608.98
		BAM	586,213.27	276,694.44	862,907.71	586,213.27	253,421.78	839,635.05	586,213.27	230,149.13	816,362.40	1,758,639.81	760,265.35	2,518,905.16
5.	MEĐUNARODNI MONETARNI FOND Kredit se otplaćuje putem IMF SBA RFI	SDR	1,326,000.00	160,000.00	1,486,000.00	663,000.00	80,000.00	743,000.00	0.00	0.00	0.00	1,989,000.00	240,000.00	2,229,000.00
		BAM	3,712,800.00	448,000.00	4,160,800.00	1,856,400.00	224,000.00	2,080,400.00	0.00	0.00	0.00	5,569,200.00	672,000.00	6,241,200.00
6.	OBNOVA STAMBENOG FONDA IZBJEGLIH I RASELJENIH OSOBA U BIH (CEB – I. tranša) - Kredit se otplaćuje putem CEB	EUR-o	12,000.00	858.00	12,858.00	12,000.00	514.80	12,514.80	12,000.00	171.60	12,171.60	36,000.00	1,544.40	37,544.40

	Razvojne banke Vijeća Europe	BAM	23,469.96	1,678.10	25,148.06	23,469.96	1,006.86	24,476.82	23,469.96	335.62	23,805.58	70,409.88	3,020.58	73,430.46
7	TROŠKOVI CENTRALNE BANKE BIH Centralna banka BiH	EUR-o	0.00	511.30	511.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	511.30	511.30
		BAM	0.00	1,000.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,000.00	1,000.00
8	OBNOVA STAMBENOG FONDA IZBJEGLIH I RASELJENIH OSOBA U BIH (CEB – III. tranša) - Kredit se otplaćuje putem CEB Razvojne banke Vijeća Europe	EUR-o	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
		BAM	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	OBNOVA STAMBENOG FONDA IZBJEGLIH I RASELJENIH OSOBA U BIH (CEB – IV. tranša) - Kredit se otplaćuje putem CEB Razvojne banke Vijeća Europe	EUR-o	2,400.00	30.12	2,430.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	30.12	2,430.12
		BAM	4,693.99	58.91	4,752.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,693.99	58.91	4,752.90
10	OBNOVA STAMBENOG FONDA IZBJEGLIH I RASELJENIH OSOBA U BIH (CEB – V. tranša) - Kredit se otplaćuje putem CEB Razvojne banke Vijeća Europe	EUR-o	12,975.00	343.84	13,318.84	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,975.00	343.84	13,318.84
		BAM	25,376.89	672.49	26,049.38	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,376.89	672.49	26,049.38
11	PROJEKT ZATVARANJA KOLEKTIVNIH CENTARA LD 1789 Kredit se otplaćuju putem CEB Razvojne banke Vijeća Europe	EUR-o	0.00	31,525.42	31,525.42	0.00	31,525.42	31,525.42	0.00	31,525.42	31,525.42	0.00	94,576.26	94,576.26
		BAM	0.00	61,658.36	61,658.36	0.00	61,658.36	61,658.36	0.00	61,658.36	61,658.36	0.00	184,975.08	184,975.08
12	UGOVOR O ZAJMU - Projekt Obilaznice Brčko Kredit Europske banke za obnovu i razvoj	EUR-o	3,158,979.46	353,103.70	3,512,083.16	3,158,979.46	195,944.48	3,354,923.94	3,158,979.46	71,866.78	3,230,846.24	9,476,938.38	620,914.96	10,097,853.34

			BAM	6,178,426.80	690,610.80	6,869,037.60	6,178,426.80	383,234.09	6,561,660.89	6,178,426.80	140,559.20	6,318,986.00	18,535,280.40	1,214,404.09	19,749,684.49
13	UGOVOR O ZAJMU - Projekt Luka Brčko Kredit Europske banke za obnovu i razvoj		EUR-o	1,091,777.90	343,301.66	1,435,079.56	1,178,188.12	322,430.82	1,500,618.94	1,178,188.12	274,648.74	1,452,836.86	3,448,154.14	940,381.22	4,388,535.36
			BAM	2,135,331.97	671,439.68	2,806,771.65	2,304,335.67	630,619.86	2,934,955.53	2,304,335.67	537,166.23	2,841,501.90	6,744,003.31	1,839,225.77	8,583,229.08
14	Europska unija Makrofinancijska pomoć RFA I. tranša		EUR-o	0.00	3,170.00	3,170.00	0.00	3,170.00	3,170.00	0.00	3,170.00	3,170.00	0.00	9,510.00	9,510.00
			BAM	0.00	6,200.00	6,200.00	0.00	6,200.00	6,200.00	0.00	6,200.00	6,200.00	0.00	18,600.00	18,600.00
A	UKUPAN VANJSKI DUG (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14)		USD	107,916.00	15,267.00	123,183.00	108,945.00	13,138.00	122,083.00	109,988.00	10,995.00	120,983.00	326,849.00	39,400.00	366,249.00
			EUR-o	4,278,132.36	732,844.04	5,010,976.40	4,349,167.58	553,585.52	4,902,753.10	4,349,167.58	381,382.54	4,730,550.12	12,976,467.52	1,667,812.10	14,644,279.62
			BAM	12,882,144.88	2,188,546.78	15,070,691.66	11,166,735.70	1,586,416.95	12,753,152.65	9,312,421.70	998,058.54	10,310,480.24	33,361,302.28	4,773,022.27	38,134,324.55
			SDR	1,535,361.88	258,819.44	1,794,181.32	872,361.88	170,507.78	1,042,869.66	209,361.88	82,196.12	291,558.00	2,617,085.64	511,523.34	3,128,608.98
15	KOMERCIJALNI KREDIT ZA PROJEKTIRANJE I IZGRADNJU TVORNICE VODE ZA PIĆE Komerijalni kredit Hypo-Alpe-Adria-Bank a. d. Banja Luka		BAM	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
B	UKUPAN UNUTARNJI DUG (15)														
			BAM	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
SVEUKUPNI DUG BRČKO DISTRIKTA BIH PO VALUTAMA ZADUŽENJA (od 1 do 15)			USD	107,916.00	15,267.00	123,183.00	108,945.00	13,138.00	122,083.00	109,988.00	10,995.00	120,983.00	326,849.00	39,400.00	366,249.00
			EUR-o	4,278,132.36	732,844.04	5,010,976.40	4,349,167.58	553,585.52	4,902,753.10	4,349,167.58	381,382.54	4,730,550.12	12,976,467.52	1,667,812.10	14,644,279.62
			SDR	1,535,361.88	258,819.44	1,794,181.32	872,361.88	170,507.78	1,042,869.66	209,361.88	82,196.12	291,558.00	2,617,085.64	511,523.34	3,128,608.98
SVEUKUPNO ZADUŽENJE BRČKO DISTRIKTA BIH U DOMAĆOJ VALUTI			BAM	12,882,144.88	2,188,546.78	15,070,691.66	11,166,735.70	1,586,416.95	12,753,152.65	9,312,421.70	998,058.54	10,310,480.24	33,361,302.28	4,773,022.27	38,134,324.55

Sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnanja

Sredstva za sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnanja su u 2024. i 2025. godini planirana u iznosu od 3.151.017 KM, dok su u 2026. godini planirana u iznosu od 2.044.065 KM. Učešće sudskih presuda i rješenja sudskih i izvansudskih poravnanja u ukupno planiranom proračunu, u 2024. godini iznosi 1,05 % u 2025. godini 1,01% i u 2026. godini 0,63%.

Sredstva pričuve

Sredstva pričuve u 2024. godini su planirana u visini od 2.650.000 KM, što je 0,88% od ukupno planiranog proračuna.

Pregled zahtjeva proračunskih korisnika i utvrđenih gornjih granica rashoda za 2024. – 2026. godinu prikazan je u tabeli 4.3.

Tabela 4.3. Pregled zahtjeva proračunskih korisnika i utvrđenih gornjih granica rashoda

10 – SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA BiH

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	2,482,663.64	2,456,555.45	2,661,280.41	2,688,817	2,667,794	2,674,989	2,964,421	2,941,243	2,949,175
611200	Naknade troškova zaposlenih	172,381.00	152,143.94	167,889.56	254,942	183,102	220,941	254,942	183,102	220,941
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,244,353.55	1,069,194.78	955,990.15	1,245,449	1,069,195	1,088,449	1,245,449	1,069,195	1,088,449
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	410,000.00	407,759.84	400,000.00	510,000	289,254	450,000	610,000	610,000	450,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	2,682,000.00	2,682,000.00	600,000.00	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	14,625.00	14,625.00	50,000.00	0	50,000	0	0	50,000	0
	Ukupni rashodi i izdatci	7,006,023.19	6,782,279.01	4,835,160.12	5,299,208	4,859,345	5,034,379	5,674,812	5,453,540	5,308,565
	BROJ ZAPOSLENIH	72	71	73	72	72	72	72	72	72

11 – URED GRADONAČELNIKA

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	5,175,311.17	4,838,362.01	5,564,515.68	5,511,477	5,567,273	5,623,500	6,076,403	6,137,918	6,199,909
611200	Naknade troškova zaposlenih	349,840.00	265,813.23	492,946.00	441,375	431,549	491,652	441,375	431,549	491,652
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,510,575.00	1,286,550.54	1,450,465.00	1,286,552	1,286,552	1,286,552	1,286,551	1,286,551	1,286,552
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	1,531,364.00	1,507,975.00	1,454,194.00	1,454,194	1,454,194	1,454,194	1,894,114	1,894,114	1,454,194
615000	Kapitalni transferi i donacije	100,000.00	100,000.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	64,000.00	11,000.00	50,000.00	10,000	0	0	10,000	0	0
	Ukupni rashodi i izdatci	8,731,090.17	8,009,700.78	9,012,121	8,703,598	8,739,568	8,855,898	9,708,443	9,750,132	9,432,307
	BROJ ZAPOSLENIH	143	139	144	144	144	144	144	144	144

12 – PRAVOSUĐE BRČKO DISTRIKTA BiH

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	9,654,819.83	8,581,473.57	9,412,482.69	9,673,161	9,757,527	9,854,735	10,664,660	10,757,674	10,864,845
611200	Naknade troškova zaposlenih	820,400.00	623,710.25	946,860.00	968,960	968,960	968,960	968,960	968,960	968,960
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	2,621,690.00	2,512,531.39	2,670,365.00	2,780,531	2,780,531	2,780,531	2,780,531	2,780,531	2,780,531
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	420,000.00	86,606.24	1,440,000.00	1,805,000	1,435,000	435,000	1,805,000	1,435,000	435,000
	Ukupni rashodi i izdatci	13,516,909.83	11,804,321.45	14,469,707.69	15,227,652	14,942,018	14,039,226	16,219,151	15,942,165	15,049,336
	BROJ ZAPOSLENIH	260	239	256	260	260	260	260	260	260

13 – POLICIJA DISTRIKTA

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	10,908,580.44	10,621,953.26	11,748,996.35	11,817,036	11,817,036	11,817,036	13,028,282	13,028,282	13,028,282
611200	Naknade troškova zaposlenih	579,260.00	508,883.54	1,024,931.00	1,209,080	1,209,080	1,209,080	1,209,080	1,209,080	1,209,080
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	2,404,491.00	2,150,323.51	3,206,586.00	3,710,315	3,710,315	3,710,315	2,150,324	2,150,324	3,710,315
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	80,000.00	19,735.10	80,000.00	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	2,432,013.82	1,279,003.34	3,309,307.92	4,906,100	2,685,000	2,421,000	3,500,000	2,685,000	2,421,000
	Ukupni rashodi i izdatci	16,404,345.26	14,579,898.75	19,369,821.27	21,722,531	19,501,431	19,237,431	19,967,686	19,152,686	20,448,677
	BROJ ZAPOSLENIH	333	319	333	333	333	333	333	333	333

14 – ODJEL ZA JAVNU SIGURNOST

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	4,440,298.22	3,889,784.47	5,060,921.26	5,386,736	5,386,736	5,386,736	5,938,876	5,938,876	5,938,876
611200	Naknade troškova zaposlenih	298,560.00	189,023.03	463,250.00	463,250	463,250	463,250	463,250	463,250	463,250
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,984,475.00	1,219,921.18	1,729,044.00	1,280,047	1,280,047	1,280,047	1,219,922	1,219,922	1,280,047
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	500,000.00	86,902.00	100,000.00	300,000	300,000	300,000	100,000	100,000	300,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	540,000.00	285,572.83	775,000.00	2,290,000	780,000	775,000	500,000	780,000	775,000
	Ukupni rashodi i izdatci	7,763,333.22	5,671,203.51	8,128,215.26	9,720,033	8,210,033	8,205,033	8,222,048	8,502,048	8,757,173
	BROJ ZAPOSLENIH	205	150	205	205	205	205	205	205	205

15 – ODJEL ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1,524,521.89	1,462,569.82	1,661,893.57	1,672,373	1,676,943	1,681,513	1,836,382	1,841,421	1,846,459
611200	Naknade troškova zaposlenih	85,696.00	63,018.99	156,754.00	157,882	161,382	148,882	157,882	161,382	148,882
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	363,489.00	315,392.95	383,043.00	473,087	473,087	473,087	315,393	315,393	473,087
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	1,321,289.00	1,256,807.21	1,450,000.00	1,400,000	1,400,000	1,400,000	1,440,000	1,440,000	1,400,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	523,260.90	10,121.50	335,000.00	315,000	315,000	315,000	160,000	315,000	315,000
	Ukupni rashodi i izdatci	3,818,256.79	3,107,910.47	3,986,690.57	4,018,342	4,026,412	4,018,482	3,909,657	4,073,196	4,183,428
	BROJ ZAPOSLENIH	54	48	54	54	54	54	54	54	54

16 – DIREKCIJA ZA FINACIJE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	4,382,908.14	4,193,286.94	4,950,509.72	4,965,354	4,980,243	4,995,176	5,474,303	5,490,718	5,507,182
611200	Naknade troškova zaposlenih	329,297.00	230,600.02	438,219.00	433,866	444,411	433,842	433,866	444,411	433,842
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,197,091.00	1,001,613.64	1,008,372.00	1,050,113	1,050,113	1,050,113	1,001,614	1,001,614	1,050,113
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	383,840.30	13,497.68	2,760,000.00	2,150,000	0	0	1,650,000	0	0
	Otplata duga	10,075,276.00	8,551,374.89	11,133,140.00	15,070,692	12,753,153	10,310,480	15,070,692	12,753,153	10,310,480
	Sudske presude i izvansudska poravnja	2,000,556.00	1,962,527.74	1,083,705.00	1,962,528	1,962,528	1,962,528	3,151,017	3,151,017	2,044,065
	Ukupni rashodi i izdatci	18,368,968.44	15,952,900.91	21,373,945.72	25,632,553	21,190,448	18,752,139	26,781,492	22,840,913	19,345,682
	BROJ ZAPOSLENIH	156	142	156	156	156	156	156	156	156

17 – ODJEL ZA GOSPODARSKI RAZVITAK, ŠPORT I KULTURU

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1,133,947.07	1,049,921.22	1,147,231.22	1,161,486	1,164,778	1,168,070	1,280,538	1,284,168	1,287,797
611200	Naknade troškova zaposlenih	79,022.00	55,194.99	137,600.00	112,248	117,748	92,248	112,248	117,748	92,248
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,376,465.99	1,193,541.33	1,331,575.00	1,406,342	1,415,741	1,405,741	1,193,542	1,193,542	1,405,741
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	15,504,363.00	13,881,989.47	12,734,303.00	17,371,303	17,491,303	17,531,303	14,866,303	14,866,303	17,531,303
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	55,000.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	533,127.20	32,396.29	2,415,000.00	2,653,000	125,000	70,000	1,000,000	125,000	70,000
	Ukupni rashodi i izdatci	18,626,925.26	16,213,043.30	17,820,709.22	22,704,379	20,314,570	20,267,362	18,452,631	17,586,761	20,387,089
	BROJ ZAPOSLENIH	46	39	44	43	43	43	43	43	43

18 – ODJEL ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODNO GOSPODARSTVO

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	2,101,900.07	1,995,433.09	2,360,264.83	2,365,573	2,365,573	2,365,573	2,608,044	2,608,044	2,608,044
611200	Naknade troškova zaposlenih	128,940.00	87,043.13	186,504.00	187,856	187,856	187,856	187,856	187,856	187,856
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,505,582.00	1,222,142.09	1,708,730.00	2,053,730	2,053,730	2,053,730	1,222,143	1,222,143	2,053,730
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	19,400,000.00	19,370,201.19	10,939,000.00	17,060,000	17,560,000	17,560,000	15,060,000	15,060,000	17,560,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	805,946.67	135,745.54	663,000.00	562,500	810,000	910,000	562,500	810,000	910,000
	Ukupni rashodi i izdatci	23,942,368.74	22,810,565.04	15,857,498.83	22,229,659	22,977,159	23,077,159	19,640,543	19,888,043	23,319,630
	BROJ ZAPOSLENIH	83	78	83	83	83	83	83	83	83

19 – ODJEL ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	2,563,409.08	2,205,413.18	3,079,808.77	3,250,787	3,329,115	3,329,115	3,497,637	3,497,638	3,497,638
611200	Naknade troškova zaposlenih	205,487.00	129,020.48	289,187.00	302,267	324,167	323,067	296,987	318,887	317,787
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	6,085,760.00	5,386,594.66	6,449,829.26	6,619,829	6,619,829	6,619,829	5,386,595	5,386,595	6,619,829
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	53,093,200.00	51,327,335.74	49,499,148.00	66,897,448	67,055,498	67,055,498	56,179,148	56,179,148	67,055,498
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	1,600,000.00	3,000,000	3,000,000	3,000,000	1,600,000	1,600,000	3,000,000
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	4,147,137.81	0.00	1,606,000.00	3,790,000	1,080,000	3,835,000	3,790,000	1,080,000	3,835,000
	Ukupni rashodi i izdatci	66,094,993.89	59,048,364.06	62,523,973.03	83,860,331	81,408,609	84,162,509	70,750,367	68,062,268	84,325,752
	BROJ ZAPOSLENIH	108	89	108	113	113	113	108	108	108

20 – ODJEL ZA OBRAZOVANJE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	31,787,680.86	30,243,593.39	35,216,531.07	35,216,532	35,216,532	35,216,532	38,826,227	38,826,227	38,826,227
611200	Naknade troškova zaposlenih	1,489,920.00	1,335,767.77	2,529,964.00	2,529,964	2,529,964	2,529,964	2,529,964	2,529,964	2,529,964
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	10,495,237.22	10,078,338.63	10,279,300.00	11,478,338	11,468,338	11,468,338	10,078,339	10,078,339	11,468,338
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	1,170,600.00	1,081,700.00	1,421,600.00	1,761,600	1,861,600	1,921,600	1,421,600	1,421,600	1,921,600
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	3,358,364.21	334,006.32	2,037,800.00	4,545,368	5,185,368	2,466,368	3,500,000	5,185,368	2,466,368
	Ukupni rashodi i izdatci	48,301,802.29	43,073,406.11	51,485,195.07	55,531,802	56,261,802	53,602,802	56,356,130	58,041,498	57,212,497
	BROJ ZAPOSLENIH	1.186	975	1.182	1.182	1.182	1.182	1.182	1.182	1.182

21 – ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1,613,141.46	1,309,300.30	1,724,662.29	1,734,662	1,744,662	1,754,662	1,912,465	1,923,490	1,934,515
611200	Naknade troškova zaposlenih	138,290.00	95,330.88	188,544.00	170,644	202,394	178,644	170,644	202,394	178,644
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	257,592.00	211,428.92	343,982.00	211,429	211,429	211,429	211,429	211,429	211,429
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	1,234,856.46	1,234,856.46	2,100,000.00	2,777,336	3,059,936	3,260,336	2,400,000	2,400,000	3,260,336
615000	Kapitalni transferi i donacije	465,143.54	465,143.54	400,000.00	1,200,000	1,200,000	1,200,000	0	0	1,200,000
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	1,869,500.00	346,121.93	1,024,000.00	1,100,000	1,200,000	1,400,000	1,100,000	1,200,000	1,400,000
	Ukupni rashodi i izdatci	5,578,523.46	3,662,182.03	5,781,188.29	7,194,071	7,618,421	8,005,071	5,794,538	5,937,313	8,184,924
	BROJ ZAPOSLENIH	59	43	59	59	59	59	59	59	59

22 – ODJEL ZA RASELJENE OSOBE, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	729,184.00	709,078.48	780,239.13	782,507	784,707	786,907	862,714	865,139	867,565
611200	Naknade troškova zaposlenih	36,534.00	31,226.80	81,720.00	81,952	81,952	119,952	81,952	81,952	119,952
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	144,249.00	137,394.89	155,153.00	167,395	167,395	167,395	137,395	137,395	167,395
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	1,800.00	1,794.92	25,960.00	38,960	38,960	38,960	30,960	30,960	38,960
615000	Kapitalni transferi i donacije	1,649,025.00	1,566,578.45	1,155,000.00	1,150,000	1,150,000	1,150,000	1,155,000	1,155,000	1,150,000
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	4,826,928.58	7,640.12	620,000.00	530,000	500,000	500,000	0	500,000	500,000
	Ukupni rashodi i izdatci	7,387,720.58	2,453,713.66	2,818,072.13	2,750,814	2,723,014	2,763,214	2,268,021	2,770,446	2,843,872
	BROJ ZAPOSLENIH	32	30	32	32	32	32	32	32	32

23 – ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	709,765.93	677,010.97	839,468.43	967,582	969,212	970,843	922,993	924,790	926,588
611200	Naknade troškova zaposlenih	93,533.00	18,700.00	74,591.00	82,918	82,918	82,918	75,168	75,168	75,168
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	3,303,866.00	2,746,271.22	3,042,434.00	4,828,071	4,828,071	4,827,271	2,746,272	2,746,272	4,827,271
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	150,000.00	150,000.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	844,672.26	834,286.06	133,000.00	937,404	937,404	937,404	985,560	1,016,540	1,045,930
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	10,513,075.36	933,207.82	5,191,000.00	1,050,000	1,050,000	1,050,000	1,000,000	1,050,000	1,050,000
	Ukupni rashodi i izdatci	15,614,912.55	5,359,476.07	9,280,493.43	7,865,975	7,867,605	7,868,436	5,729,993	5,812,770	7,924,957
	BROJ ZAPOSLENIH	21	20	22	26	26	26	22	22	22

24 – ODJEL ZA JAVNE POSLOVE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1,424,538.80	1,299,327.55	1,609,875.66	1,619,674	1,604,348	1,608,649	1,785,691	1,768,794	1,773,536
611200	Naknade troškova zaposlenih	102,980.00	76,058.66	119,510.00	112,000	120,000	130,000	112,000	120,000	130,000
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,294,010.00	1,241,865.57	1,274,850.00	1,366,865	1,366,865	1,366,865	1,241,866	1,241,866	1,366,865
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	21,845,390.91	1,791,039.63	13,089,000.00	20,753,000	22,633,000	17,265,000	10,000,000	22,633,000	17,265,000
	Ukupni rashodi i izdatci	24,666,919.71	4,408,291.41	16,093,235.66	23,851,539	25,724,213	20,370,514	13,139,557	25,763,660	20,535,401
	BROJ ZAPOSLENIH	48	43	48	48	48	48	48	48	48

25 – ODJEL ZA JAVNI REGISTAR

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	3,720,686.98	3,549,516.83	4,206,528.59	4,267,198	4,330,000	4,350,000	4,704,586	4,773,825	4,795,875
611200	Naknade troškova zaposlenih	288,002.00	225,643.30	434,050.00	486,504	500,000	510,000	486,504	500,000	510,000
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	917,272.00	802,471.87	885,855.00	982,472	962,472	962,472	802,472	802,472	962,472
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	1,136,931.84	0.00	330,000.00	0	0	0	0	0	0
	Ukupni rashodi i izdatci	6,062,892.82	4,577,632.00	5,856,433.59	5,736,174	5,792,472	5,822,472	5,993,562	6,076,297	6,268,347
	BROJ ZAPOSLENIH	179	178	179	179	179	179	179	179	179

26 – POVJERENSTVO ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	281,422.52	264,211.56	287,490.48	347,140	357,477	367,396	324,881	350,975	361,911
611200	Naknade troškova zaposlenih	14,550.00	8,556.80	37,200.00	25,570	30,120	26,780	23,458	28,008	24,668
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	54,219.00	45,197.64	74,850.00	70,470	76,410	83,450	45,198	45,198	83,450
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	0.00	0.00	4,000.00	4,000	4,000	4,000	0	4,000	4,000
	Ukupni rashodi i izdatci	350,191.52	317,966.00	403,540.48	447,180	468,007	481,626	393,537	428,181	474,029
	BROJ ZAPOSLENIH	6	6	6	7	7	7	6	6	6

27 – URED ZA UPRAVLJANJE JAVNOM IMOVINOM

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1,536,697.03	1,411,907.72	1,575,683.20	1,559,407	1,563,502	1,567,598	1,719,246	1,723,761	1,728,277
611200	Naknade troškova zaposlenih	108,412.00	90,374.98	148,232.00	170,200	152,200	136,200	170,200	152,200	136,200
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	1,006,199.00	866,420.08	948,033.00	1,169,420	1,169,420	1,169,420	866,421	866,421	1,169,420
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	600,000.00	600,000.00	400,000.00	500,000	500,000	500,000	400,000	400,000	500,000
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	4,100,515.00	445,025.61	3,862,793.07	2,535,000	2,350,000	620,000	2,535,000	2,350,000	620,000
	Ukupni rashodi i izdatci	7,351,823.03	3,413,728.39	6,934,741.27	5,934,027	5,735,122	3,993,218	5,690,867	5,492,382	4,153,897
	BROJ ZAPOSLENIH	58	53	58	58	58	58	58	58	58

28 – URED KOORDINATORA BRČKO DISTRIKTA BiH PRI VIJEĆU MINISTARA BiH

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	202,149.64	197,945.50	207,342.24	207,342	207,342	207,342	228,595	228,595	228,595
611200	Naknade troškova zaposlenih	72,565.00	58,155.80	77,171.00	65,671	65,671	65,671	65,671	65,671	65,671
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	28,440.00	25,121.20	49,050.00	45,121	55,121	60,121	25,122	25,122	60,121
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	59,000.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
	Ukupni rashodi i izdatci	362,154.64	281,222.50	333,563.24	318,134	328,134	333,134	319,388	319,388	354,387
	BROJ ZAPOSLENIH	5	5	5	5	5	5	5	5	5

30 – URED ZA REVIZIJU

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	843,800.32	711,411.97	924,679.57	924,680	924,680	924,680	1,019,460	1,019,460	1,019,460
611200	Naknade troškova zaposlenih	52,499.00	43,633.90	80,672.00	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	115,242.44	84,944.33	117,962.00	129,762	130,962	131,462	129,762	130,962	131,462
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	52,670.00	12,640.15	41,225.00	31,225	31,225	31,225	31,225	31,225	31,225
	Ukupni rashodi i izdatci	1,064,211.76	852,630.35	1,164,538.57	1,125,667	1,126,867	1,127,367	1,220,447	1,221,647	1,222,147
	BROJ ZAPOSLENIH	17	15	17	17	17	17	17	17	17

31 – ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	759,043.83	717,966.22	773,965.61	776,466	778,966	781,466	856,054	858,810	861,566
611200	Naknade troškova zaposlenih	29,620.00	22,125.00	54,592.00	54,592	54,592	54,592	54,592	54,592	54,592
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	207,769.80	133,888.08	214,844.00	176,088	211,088	211,088	133,889	133,889	211,088
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	40,000.00	35,174.00	77,000.00	100,000	100,000	100,000	77,000	77,000	100,000
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	40,000.00	2,888.36	20,000.00	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
	Ukupni rashodi i izdatci	1,076,433.63	912,041.66	1,140,401.61	1,127,146	1,164,646	1,167,146	1,141,535	1,144,291	1,247,246
	BROJ ZAPOSLENIH	22	18	22	22	22	22	22	22	22

32 – URED ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU AKTIVNOSTI NA SUZBIJANJU KORUPCIJE

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	311,824.11	300,789.06	353,701.06	353,702	353,702	353,702	389,956	389,956	389,956
611200	Naknade troškova zaposlenih	16,150.00	9,740.00	32,468.00	23,518	23,518	23,518	23,518	23,518	23,518
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	74,781.00	49,165.56	111,160.00	128,482	128,482	128,482	128,482	128,482	128,482
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	0.00	0.00	6,000.00	7,200	0	0	7,200	0	0
	Ukupni rashodi i izdatci	402,755.11	359,694.62	503,329.06	512,902	505,702	505,702	549,156	541,956	541,956
	BROJ ZAPOSLENIH	10	10	10	10	10	10	10	10	10

33 - POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	313,666.20	300,267.01	375,100.77	375,101	375,101	375,101	413,549	413,549	413,549
611200	Naknade troškova zaposlenih	22,181.00	9,623.40	27,481.00	27,481	27,481	27,481	27,481	27,481	27,481
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	108,108.00	69,460.00	118,790.00	69,460	69,460	69,460	69,460	69,460	69,460
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
615000	Kapitalni transferi i donacije	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	70,000.00	1,836.90	10,000.00	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
	Ukupni rashodi i izdatci	513,955.20	381,187.31	531,371.77	482,042	482,042	482,042	520,490	520,490	520,490
	BROJ ZAPOSLENIH	10	10	10	10	10	10	10	10	10

ZBIRNI PREGLED ZA SVA ODJELA I INSTITUCIJE BRČKO DISTRIKTA BiH

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Proračun 2022	Izvršenje 2022	Proračun 2023	Ukupan zahtjev			Gornje granice rashoda		
					2024	2025	2026	2024	2025	2026
	RASHODI I IZDATCI									
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	88,601,961	82,987,080	96,523,173	97,624,793	97,923,249	98,161,321	107,335,964	107,593,353	107,855,828
611200	Naknade troškova zaposlenih	5,514,119	4,329,389	8,190,336	8,402,740	8,402,315	8,465,498	8,387,598	8,387,173	8,450,356
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	38,300,958	33,849,774	38,510,262	42,729,368	42,584,653	42,605,647	34,418,171	34,243,117	42,605,647
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	94,437,472	90,362,231	80,281,205	109,750,841	110,690,745	111,151,891	94,159,125	94,159,125	111,151,891
615000	Kapitalni transferi i donacije	6,340,841	6,248,008	4,343,000	7,387,404	7,387,404	7,387,404	4,740,560	4,771,540	7,495,930
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	57,736,328	5,742,975	39,639,126	49,067,393	40,263,593	32,127,593	31,180,925	40,263,593	32,127,593
	Domaća i strana pozajmljivanja i otplate duga	10,075,276	8,551,375	11,133,140	15,070,692	12,753,153	10,310,480	15,070,692	12,753,153	10,310,480
	Sudske presude i rješenja, sudska i izvansudska poravnjenja	2,000,556	1,962,528	1,083,705	1,962,528	1,962,528	1,962,528	3,151,017	3,151,017	2,044,065
	Sredstva proračunske pričuve	1,338,592	540,271	2,649,814	2,650,000	2,650,000	2,650,000	2,650,000	7,864,281	2,650,000
	Ukupni rashodi i izdatci	304,346,103	234,573,630	282,353,761	334,645,759	324,617,640	314,822,362	301,094,052	313,186,352	324,691,790
	BROJ ZAPOSLENIH	3,113	2,720	3,106	3,118	3,118	3,118	3,108	3,108	3,108

Financijski planovi izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva (rashodi)

U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine postoje: Fond zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH, Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH, Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikt BiH i Turistička organizacija Brčko distrikta BiH.

Izvanproračunskim fondovima i izvanproračunskim korisnicima koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva upućena je Instrukcija I za izradu Dokumenta okvirnog proračuna 2024-2026. godine, na osnovi koje su oni dostavili svoje financijske planove.

U tabelama 4.4., 4.5., 4.6., 4.7., 4.8., 4.9., 4.10., 4.11., 4.12., 4.13., 4.14. i 4.15. prikazani su planirani rashodi izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika, koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva po ekonomskoj klasifikaciji i po izvoru financiranja.

U tabeli 4.16. „Konsolidirani financijski plan rashoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika, koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva 2024. – 2026. (iz vlastitih izvora)” prikazan je konsolidirani plan rashoda navedenih izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva u dijelu koji se odnosi na financiranje iz njihovih vlastitih izvora.

Navedeni plan u 2024. godini iznosi 42.507.670 KM, u 2025. godini 42.468.670 KM, a u 2026. godini 42.578.670 KM.

U Poglavlju 3 (Tabela 3.21.) dan je prikaz prognoze vlastitih prihoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika, koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva.

Tabela 4.4. Financijski plan rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine (po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1.181.667,00	1.600.000,00	1.700.000,00	1.700.000,00	1.700.000,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	53.020,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	43.438.301,00	45.033.000,00	45.660.000,00	45.660.000,00	45.660.000,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	2.566.792,00	2.760.000,00	2.860.000,00	2.860.000,00	2.860.000,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	7.013,00	350.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	47.246.793,00	49.823.000,00	50.820.000,00	50.820.000,00	50.820.000,00
	BROJ ZAPOSLENIH	41	50	55	57	60

Tabela 4.5. Financijski plan rashoda Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	36.565.837,00	36.259.069,00	37.400.000,00	37.400.000,00	37.400.000,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz proračuna	10.680.956,00	13.563.931,00	13.420.000,00	13.420.000,00	13.420.000,00
	U K U P N O	47.246.793,00	49.823.000,00	50.820.000,00	50.820.000,00	50.820.000,00

Fond zdravstvenog osiguranja je u 2022. godini ostvario ukupne rashode u iznosu od 47.246.793 KM, dok im je financijski plan za 2023. godinu 49.823.000 KM, što je za 5,45% više u odnosu na ostvarenje iz 2022. godine.

Procjenjuje se da će Financijski plan Fonda zdravstvenog osiguranja za 2024, 2025. i 2026. godinu iznositi 50.820.000 KM.

Tabela 4.6. Financijski plan rashoda Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	810.107,00	982.000,00	1.339.500,00	1.339.500,00	1.339.500,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	26.233,00	48.100,00	73.000,00	73.000,00	73.000,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	301.349,00	396.900,00	420.920,00	431.920,00	441.920,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	3.867.563,00	4.083.000,00	4.483.000,00	4.083.000,00	4.183.000,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	67.505,00	154.000,00	234.000,00	84.000,00	84.000,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	5.072.757,00	5.664.000,00	6.550.420,00	6.011.420,00	6.121.420,00
	BROJ ZAPOSLENIH	26	26	30	30	30

Tabela 4.7. Financijski plan rashoda Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	3.427.757,00	4.152.000,00	5.038.420,00	4.999.420,00	5.109.420,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	6.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00
	Financiranje iz proračuna	1.639.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
	U K U P N O	5.072.757,00	5.664.000,00	6.550.420,00	6.011.420,00	6.121.420,00

Zavod za zapošljavanje je u 2022. godini ostvario ukupne rashode u iznosu od 5.072.757 KM, dok im je financijski plan za 2023. godinu 5.664.000 KM, što je za 11,66% više u odnosu na ostvarenje iz 2022. godine.

Procjenjuje se da će Financijski plan Zavoda za zapošljavanje za 2024. godinu iznositi 6.550.420 KM, za 2025. godinu 6.011.420 KM, a za 2026. godinu 6.121.420 KM.

Tabela 4.8. Financijski plan rashoda Razvojno-garantnog fonda Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	381.726,00	673.000,00	810.419,00	830.890,00	861.361,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	13.373,00	30.500,00	36.728,00	39.921,00	43.115,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	116.710,00	179.200,00	215.790,00	284.555,00	343.319,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	2.539.353,00	1.750.000,00	1.880.000,00	2.170.000,00	2.750.000,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	9.846,00	72.300,00	87.063,00	94.634,00	102.205,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	3.061.008,00	2.705.000,00	3.030.000,00	3.420.000,00	4.100.000,00
	BROJ ZAPOSLENIH	12	19	19	19	19

Tabela 4.9. Financijski plan rashoda Razvojno-garantnog fonda Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz proračuna	3.061.008,00	2.705.000,00	3.030.000,00	3.420.000,00	4.100.000,00
	U K U P N O	3.061.008,00	2.705.000,00	3.030.000,00	3.420.000,00	4.100.000,00

Razvojno-garantni fond u 2022. godini je ostvario ukupne rashode u iznosu od 3.061.008 KM, dok im je financijski plan za 2023. godinu 2.705.000 KM, što je za 11,63% manje u odnosu na ostvarenje 2022. godine.

Procjenjuje se da će Financijski plan Razvojno-garantnog fonda u 2024. godini iznositi 3.030.000 KM, u 2025. godini 3.420.000 KM i u 2026. godini 4.100.000 KM.

Tabela 4.10. Financijski plan rashoda Zavoda za planiranje, projektiranje i razvoj
Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine (po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	1.219.611,00	1.706.400,00	1.907.000,00	2.168.600,00	2.325.000,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	30.160,00	27.500,00	40.160,00	46.160,00	55.160,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	280.176,00	764.652,00	830.176,00	845.176,00	880.176,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	241.691,00	651.448,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	1.771.638,00	3.150.000,00	3.977.336,00	4.259.936,00	4.460.336,00
	BROJ ZAPOSLENIH	31	36	39	42	45

Tabela 4.11. Financijski plan rashoda Zavoda za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine (po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz proračuna	1.771.638,00	3.150.000,00	3.977.336,00	4.259.936,00	4.460.336,00
	U K U P N O	1.771.638,00	3.150.000,00	3.977.336,00	4.259.936,00	4.460.336,00

Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH je u 2022. godini ostvario ukupne rashode u iznosu od 1.771.638 KM, dok im je financijski plan za 2023. godinu 3.150.000 KM.

U 2024. godini procjenjuje se da će Financijski plan Zavoda iznositi 3.977.336 KM, u 2025. godini 4.259.936 KM i u 2026. godini 4.460.336 KM.

Tabela 4.12. Financijski plan rashoda Radio-novinske i izdavačke ustanove „Radio Brčko” Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine (po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	716.200,00	853.940,00	975.920,00	975.920,00	975.920,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	45.500,00	57.460,00	57.460,00	57.460,00	57.460,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	178.220,00	215.520,00	215.520,00	215.520,00	215.520,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	1.039.920,00	1.226.920,00	1.348.900,00	1.348.900,00	1.348.900,00
	BROJ ZAPOSLENIH	21	26	26	26	26

Tabela 4.13. Financijski plan rashoda Radio-novinske i izdavačke ustanove „Radio Brčko“
Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine (po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	79.220,00	69.250,00	69.250,00	69.250,00	69.250,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz proračuna	960.700,00	1.157.670,00	1.279.650,00	1.279.650,00	1.279.650,00
	U K U P N O	1.039.920,00	1.226.920,00	1.348.900,00	1.348.900,00	1.348.900,00

Radio – novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko“ Brčko distrikta BiH je u 2022. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od 1.039.920 KM, dok im je financijski plan za 2023. godinu 1.226.920 KM, a procjena financijskog plana za 2024-2026. godinu u iznosu od 1.348.900 KM.

Tabela 4.14. Financijski plan rashoda Turističke organizacije Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po ekonomskoj klasifikaciji)

Ekonomski kod	Ekonomska kategorija	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
611100 612100	Bruto plaće i doprinosi poslodavca	0,00	97.402,00	140.414,00	140.414,00	140.414,00
611200	Naknade troškova zaposlenih	0,00	10.200,00	14.704,00	14.704,00	14.704,00
613000	Rashodi za materijal, robe, sitan inventar i usluge	0,00	158.700,00	158.700,00	158.700,00	158.700,00
614000	Tekući transferi, donacije i subvencije	0,00	50.000,00	150.000,00	170.000,00	200.000,00
615000	Kapitalni transferi i donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
616000	Rashodi za kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	0,00	55.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00
822000	Izdatci za financijsku imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
823000	Izdatci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupni rashodi	0,00	371.302,00	483.818,00	493.818,00	523.818,00
	BROJ ZAPOSLENIH	0	3	4	4	4

Tabela 4.15. Financijski plan rashoda Turističke organizacije Brčko distrikta BiH 2024. – 2026. godine
(po izvoru financiranja)

	IZVOR FINANCIRANJA	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
				2024.	2025.	2026.
	RASHODI					
	Financiranje iz vlastitih prihoda	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz kreditnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz donacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiranje iz proračuna	0,00	371.302,00	483.818,00	493.818,00	523.818,00
	U K U P N O	0,00	371.302,00	483.818,00	493.818,00	523.818,00

Financijski plan Turističke organizacije Brčko distrikta BiH za 2023. godinu iznosi 371.302 KM, dok procjena financijskog plana za 2024. - 2026. godinu iznosi 483.818 KM, 493.818 KM, odnosno 523.818 KM.

Tabela 4.16. Konsolidirani financijski plan rashoda izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika, koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva 2024. – 2026. iz vlastitih izvora

Financiranje iz vlastitih izvora	Izvršenje 2022.	Financijski plan 2023.	Procjena		
			2024.	2025.	2026.
RASHODI					
Fond zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH	36.565.837,00	36.259.069,00	37.400.000,00	37.400.000,00	37.400.000,00
Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH	3.427.757,00	4.152.000,00	5.038.420,00	4.999.420,00	5.109.420,00
Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Radio-novinska i izdavačka ustanova „Radio Brčko” Brčko distrikta BiH	79.220,00	69.250,00	69.250,00	69.250,00	69.250,00
Turistička organizacija Brčko distrikta BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
U K U P N O	40.072.814,00	40.480.319,00	42.507.670,00	42.468.670,00	42.578.670,00

Tabela 4.17. Konsolidirani pregled plana javnih rashoda proračuna i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva za 2024. – 2026. godinu

PRORAČUNSKI KORISNIK	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Procjena		
			2024.	2025.	2026.
Skupština Brčko distrikta BiH	6.782.279	4.835.160	5.674.812	5.453.540	5.308.565
Ured gradonačelnika	8.009.701	9.012.121	9.708.443	9.750.132	9.432.307
Pravosuđe Brčko distrikta BiH	11.804.321	14.469.708	16.219.151	15.942.165	15.049.336
Policija Brčko distrikta BiH	14.579.899	19.369.821	19.967.686	19.152.686	20.448.677
Javna sigurnost	5.671.204	8.128.215	8.222.048	8.502.048	8.757.173
Stručni i administrativni poslovi	3.107.910	3.986.691	3.909.657	4.073.196	4.183.428
Direkcija za financije	5.438.998	9.157.101	8.559.783	6.936.743	6.991.137
Gospodarski razvitak, šport i kultura	16.213.043	17.820.709	18.452.631	17.586.761	20.387.089
Poljoprivreda, šumarstvo i vodno gospodarstvo	22.810.565	15.857.499	19.640.543	19.888.043	23.319.630
Zdravstvo i ostale usluge	59.048.364	62.523.973	70.750.367	68.062.268	84.325.752
Obrazovanje	43.073.406	51.485.195	56.356.130	58.041.498	57.212.497
Prostorno planiranje i imovinskopravni poslovi	3.662.182	5.781.188	5.794.538	5.937.313	8.184.924
Raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja	2.453.714	2.818.072	2.268.021	2.770.446	2.843.872
Komunalni poslovi	5.359.476	9.280.493	5.729.993	5.812.770	7.924.957
Javni poslovi	4.408.291	16.093.236	13.139.557	25.763.660	20.535.401
Javni registar	4.577.632	5.856.434	5.993.562	6.076.297	6.268.347
Povjerenstvo za vrijednosne papire	317.966	403.540	393.537	428.181	474.029
Ured za upravljanje javnom imovinom	3.413.728	6.934.741	5.690.867	5.492.382	4.153.897
Ured koordinatora pri Vijeću ministara BiH	281.223	333.563	319.388	319.388	354.387
Ured za reviziju	852.630	1.164.539	1.220.447	1.221.647	1.222.147
Europske integracije i međunarodna suradnja	912.042	1.140.402	1.141.535	1.144.291	1.247.246
Ured za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije	359.695	503.329	549.156	541.956	541.956
Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa	381.187	531.372	520.490	520.490	520.490
Otplata duga	8.551.375	11.133.140	15.070.692	12.753.153	10.310.480
Sudske presude i izvansudska poravnja	1.962.528	1.083.705	3.151.017	3.151.017	2.044.065
Sredstva pričuve	540.271	2.649.814	2.650.000	7.864.281	2.650.000
I - UKUPNO PRORAČUNSKI KORISNICI	234.573.630	282.353.761	301.094.052	313.186.352	324.691.790
Fond zdravstvenog osiguranja	36.565.837	36.259.069	37.400.000	37.400.000	37.400.000
Zavod za zapošljavanje	3.427.757	4.152.000	5.038.420	4.999.420	5.109.420
Razvojno-garantni fond	0	0	0	0	0
Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj	0	0	0	0	0

Radio-novinske i izdavačke ustanove „Radio Brčko"	79.220	69.250	69.250	69.250	69.250
Turistička organizacija	0,	0	0	0	0
II - UKUPNO IZVANPRORAČUNSKI FONDOVI i IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI, KOJI SU OBVEZNICI PRIMJENE PRORAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA	40.072.814	40.480.319	42.507.670	42.468.670	42.578.670
III - UKUPNO RASHODI (I+II)	274.646.444	322.834.080	343.601.722	355.655.022	367.270.460

U Tabeli 4.17. je prikazan konsolidirani pregled plana javnih rashoda proračuna i finansijskih planova izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva za 2024. – 2026. godinu.

Konsolidirano izvršenje rashoda u 2022. godini je iznosilo 274.646.444 KM, a plan istih za 2023. godinu iznosi 322.834.080 KM, što je za 48.187.636 KM više ili 17,55%
Konsolidirani plan rashoda za razdoblje 2024. – 2026. godine iznosi 343.601.722 KM u 2024. godini, 355.655.022 KM u 2025. godini i 367.270.460 KM u 2026. godini.

POGLAVLJE 5: PRORAČUNSKI PRIORITETI ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

Proračun je primarni instrument za realizaciju politika bilo koje vlade pa tako i Vlade Brčko distrikta BiH. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne, ekonomske i druge potrebe njenih građana.

Vlada Brčko distrikta BiH se suočava sa zahtjevima proračunskih korisnika koja nadmašuju razinu raspoloživih sredstava. Suočena sa zahtjevima proračunskih korisnika i prioritetima koji nadilaze razinu raspoloživih sredstava, obveza Vlade Brčko distrikta BiH je da donosi odluke o tome koje su njene najvažnije prioritetne politike. Idealno, ti prioriteti bi trebali biti usklađeni sa srednjoročnim i dugoročnim društvenim, ekonomskim, razvojnim i političkim ciljevima Brčko distrikta BiH.

U ovom poglavlju su dane preporuke o srednjoročnim proračunskim prioritetima, zasnovanim na analizi, koja uzima u obzir zahtjeve proračunskih korisnika po pitanju prioriteta procijenjene potrošnje.

Gornje granice rashoda za 2024. godinu su namijenjene za osiguranje realnog okvira, unutar kojeg proračunski korisnici mogu razviti svoje detaljne proračunske zahtjeve. Direkcija za financije će dostaviti Instrukciju II za izradu proračuna, koja će proračunskim korisnicima dati dalje upute za pripremu njihovih zahtjeva za godišnji proračun.

Pregled prioriteta proračunskih korisnika

Kroz Instrukciju I za izradu DOB-a, dostavljenu proračunskim korisnicima u siječnju 2022. godine, proračunski korisnici su pozvani da pripreme “Obrasce pregleda prioriteta proračunskih korisnika” i dostave ih Direkciji za financije do 15. travnja 2023. godine. Cilj ovih obrazaca je da se proračunskim korisnicima pruže mogućnosti da daju doprinos pri izradi Dokumenta okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine, tako što će identificirati svoje ključne prioritete pri raspodjeli sredstava proračuna za 2024. godinu i dvije naredne godine, u skladu sa svojim strateškim ciljevima, te ekonomskim, socijalnim i drugim politikama Vlade Brčko distrikta BiH.

Od proračunskih korisnika se tražilo da utvrde prijedloge o visokoprioritetnoj potrošnji (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i uštede u okviru postojećeg proračuna, tj. opcije smanjenja za programe, usluge i aktivnosti nižeg prioriteta ili one koji ne daju dobre rezultate, kako bi se ta sredstva preusmjerila na inicijative višeg prioriteta.

Podatci sadržani u ovim tabelama su trebali da pomognu u prioritizaciji (i re-prioritizaciji) proračunskih sredstava na one programe i aktivnosti koje su usmjerene na ispunjenje Vladinih najvažnijih ciljeva ekonomskih, socijalnih i drugih politika.

Analiza proračunskih prioriteta 2024. – 2026. godine

Direkcija za financije je analizirala dostavljene Obrasce pregleda prioriteta proračunskih korisnika i na osnovi kvalitete informacija, koje su sadržane u tim obrascima, polazeći od ukupnog okvira raspoloživih prihoda, Vlada je utvrdila gornje granice rashoda za svakog proračunskog korisnika za naredne tri godine, uzimajući u obzir pri tom identificirane ciljeve i predložene prioritete potrošnje.

Ukupne gornje granice rashoda Proračuna Brčko distrikta BiH za 2024. godinu iznose 301.094.052 KM, za 2025. godinu 313.186.352 KM i za 2026. godinu 324.691.790 KM.

Osnovni prioriteti i politika Vlade prilikom srednjoročnog planiranja

Vlada Brčko distrikta BiH je u Dokumentu okvirnog proračuna 2024. – 2026. godine planirala osigurati proračunska sredstva za funkcioniranje svih proračunskih korisnika, koji se financiraju iz proračuna.

Ključni parametri o kojima se vodilo računa su:

- osiguranje proračunskih sredstava za implementaciju Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti (stalna socijalna davanja, dječji doplatak i druga socijalna davanja), kao i Zakona o pravima braniteljskih populacija i civilnih žrtava rata (demobilizirani branitelji, invalidi, obitelji poginulih i obitelji civilnih žrtava rata), kao i osiguranje sredstava za naknade za porodiljno bolovanje, pomoći umirovljenicima i druga davanja za najugroženije populacije;
- osiguranje sredstava za implementaciju Zakona o poticaju gospodarskog razvitka i poticaju u poljoprivredi;
- osiguranje proračunskih sredstava za funkcioniranje pravosudnog sustava i policije, koji će osigurati sigurnost stanovnika Brčko distrikta BiH, kao i borbu protiv kriminala i korupcije;
- osiguranje sredstava za subvencioniranje kamata;
- daljnje osiguranje proračunskih sredstava koja će omogućiti razvoj zdravstvene zaštite stanovnika Brčko distrikta BiH;
- osiguranje sredstava za programe samozapošljavanja;
- prioritetno ulaganje u očuvanje standarda u oblasti obrazovanja, te daljnje unaprjeđenje osnovnog i srednjeg obrazovanja;
- osigurava sredstava za nastavak projekata razminiranja,
- daljnje poticanje razvoja komunalne, putne i druge infrastrukture i ulaganje u kapitalne projekte koji su u skladu sa prioritetima Vlade;
- osiguranje sredstava za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, kao i za poboljšanje energetske učinkovitosti javnih objekata;
- osiguranje sredstava za nastavak programa održivog povratka i ostanka;
- nastavak unaprjeđenja u organiziranju učinkovite javne administracije.

GRADONAČELNIK

prim. dr. Zijad Nišić